

पर्यावरण वन आणि हवामान बदल मंत्रालय, अधिसूचना

नवी दिल्ली, २३ मार्च २०२०

एस.ओ. ११९९ (ई). — ज्याअर्थी, केंद्र शासनाने पर्यावरण (संरक्षण) अधिनियम, १९८६ (१९८६ चे कलम २९) च्या कलम ३ च्या पोट-कलम (१) आणि पोट-कलम (२) च्या कलम (v) अन्वये प्रदत्त अधिकारांचा उपयोग करून भारताच्या कोणत्याही भागात काही प्रकल्प सुरु करण्यावर किंवा अशा प्रकारच्या क्षमता वर्धन कार्यामध्ये कार्यरत असलेल्या विद्यमान प्रकल्पांच्या विस्तार किंवा आधुनिकीकरणावर काही निर्बंध आणि मनाई करण्यासाठी, पर्यावरण आघात मूल्यांकन अधिसूचना एस.ओ. १५३३ दि. १४ सप्टेंबर २००६, आणि त्या नंतरच्या दुरुस्ती रद्द करून पुढील अधिसूचना जारी करण्याचा प्रस्ताव ठेवला आहे. पर्यावरण (संरक्षण) नियम १९८६ च्या नियम ५ च्या उप-नियम (३) अन्वये परिणामस्वरूपी प्रभावित होऊ शकणा-या जनतेच्या संभाव्य माहितीसाठी येथे प्रकाशित केल्या आहेत; आणि याद्वारे सूचना देण्यात येत आहे की वर नमूद केलेल्या अधिसूचनेच्या राजपत्रातील प्रती ज्या तारखेला जनतेला उपलब्ध करून देण्यात आल्या, त्या तारखेपासून साठ दिवसांच्या मुदतीच्या कालावधीत किंवा त्या नंतर विचारात घेतली जाईल;

मसुद्याच्या अधिसूचनेतील प्रस्तावावर काही आक्षेप घेण्यास किंवा सूचना करण्यास इच्छुक असलेली कोणतीही व्यक्ती, निर्दिष्ट केलेल्या मुदतीत केंद्र सरकारच्या विचारासाठी, सचिव, वन व हवामान बदल मंत्रालय, इंदिरा पर्यावरण भवन, जोर बाग, अलिगंज, नवी दिल्ली - ११० ००३ यांना लेखी पुढे पाठवू शकते किंवा eia2020-moefcc@gov.in या ई-मेल पाठवू शकते.

मसुदा अधिसूचना

ज्याअर्थी या पूर्वीच्या पर्यावरण आणि वन मंत्रालयाच्या भारत सरकारच्या अधिसूचनेद्वारे क्रमांक एस.ओ. १५३३ (ई) दिनांक १४ सप्टेंबर २००६ (त्यानंतर 'ईआयए अधिसूचना २००६ म्हणून संदर्भित,) ईआयए अधिसूचना, २००६ च्या अनुसूचीमध्ये नमूद केलेल्या भारताच्या कोणत्याही भागामध्ये काही प्रकल्पांची सुरुवात करणे किंवा क्षमता वर्धन कार्यामध्ये कार्यरत असलेल्या विद्यमान प्रकल्पांच्या विस्तार किंवा आधुनिकीकरणावर काही निर्बंध आणि मनाई टाकलेले आहेत, ते पर्यावरण मंत्रालयाची पूर्व मंजूरी मिळाल्यानंतरच पर्यावरण मंत्रालय किंवा राज्यस्तरीय पर्यावरण आघात मूल्यांकन प्राधिकरण किंवा राज्यस्तरीय पर्यावरण आघात निर्धारण प्राधिकरणाद्वारे, ईआयए अधिसूचना, २००६ मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार आणि त्यानंतरच्या सुधारणेनुसार कार्यान्वित होऊ शकेल;

आणि जेथे, न्यायालयीन आणि राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरणांच्या निर्देशांची प्रक्रिया सुलभ करण्यासाठी, विकेंद्रीकरण आणि अंमलबजावणीसाठी वेळोवेळी ईआयए अधिसूचना, २००६ मध्ये अनेक सुधारणा करण्यात आल्या. परंतु, ईआयए अधिसूचना, २००६ च्या प्रस्तावित प्रकल्पांमुळे पर्यावरणाच्या प्रभावांचे आकलन करून आवश्यक पर्यावरणीय संरक्षण

साकार करण्यास मदत केली आहे, ज्यासाठी नियोजनाच्या टप्प्यावरच पूर्व पर्यावरण मंजूरी आवश्यक आहे, केंद्र सरकार ऑनलाईन प्रणाली अंमलबजावणीद्वारे, पुढील प्रतिनिधी, युक्तिवाद, प्रक्रियेचे मानकीकरण इत्यादि द्वारे ही प्रक्रिया अधिक पारदर्शी आणि फायदेशीर बनवण्याचा प्रयत्न करित आहे.

आणि ज्याअर्थी मंत्रालयाने उल्लंघन प्रकरणांच्या मूल्यमापनासाठी सहा महिन्यांच्या मुदतीच्या कालावधीची प्रक्रिया ठरविणे यासाठी एस.ओ. ८०४ हा (ई) अधिसूचना क्रमांक १ मार्च २०१७ रोजी जारी केला होता. या अधिसूचनेमध्ये अशा प्रकल्पांचे उल्लंघन परिभाषित केले आहे, ज्यांनी बांधकाम सुरू केले आहे, किंवा प्रास्ताविक पर्यावरण मंजूरीशिवाय विस्तार किंवा आधुनिकीकरण केले आहे किंवा उत्पादन-मिश्रणामध्ये बदल केला आहे.

तथापि, असे वारंवार होत असलेले उल्लंघन, नियामक प्राधिकरणाकडून केल्या जाणा-या मूल्यमापन किंवा तपासणी प्रक्रियेदरम्यान निदर्शनास येऊ शकते. म्हणूनच मंत्रालयाने असे उल्लंघन प्रकल्प लवकरात लवकर पर्यावरणाच्या हिताच्या दृष्टीने नियमांच्या कक्षेअंतर्गत आणले जाणे आवश्यक असल्याचे मानले आहे. त्या नियमांचे नियमन न केल्यास आणि त्यावर नियंत्रण न ठेवल्यास ते पर्यावरणाला अधिक नुकसानकारक ठरेल;

आणि ज्याअर्थी, झारखंडच्या माननीय उच्च न्यायालयाने दि. २८ नोव्हेंबर २०१४ रोजी डब्ल्यू.पी. (सी) २०१४ क्रमांक २३६४ हिंदुस्तान कॉपर लिमिटेड विरुद्ध युनियन ऑफ इंडियाच्या संदर्भात मध्ये आदेश दिले व असे म्हटले आहे की पर्यावरण मंजूरीच्या प्रस्तावाचे गुणवत्तेवर परीक्षण केले जाणे आवश्यक आहे, जे पर्यावरण कायद्याच्या उल्लंघनासाठी कोणत्याही प्रस्तावित कारवाईशिवाय स्वतंत्रपणे विचारात घेतले जाईल;

आणि ज्याअर्थी मूळ अर्ज क्रमांक ८३७/२०१८ च्या संदर्भात, पर्यावरण, वन व हवामान बदल व मंत्रालय, विरुद्ध मूळ अर्ज क्रमांक ८३७/२०१८ संदीप मित्तल या प्रकरणात, माननीय राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरण यांचे म्हणणे आहे की मंत्रालय ही देखरेख बळकट करेल व पूर्व पर्यावरण मंजूरीच्या अटींचे पालन करण्यासाठी यंत्रणा राबविली जाईल;

आणि ज्याअर्थी, केंद्र सरकार पर्यावरण (संरक्षण) नियम १९८६ च्या कलम ३ च्या उप-कलम (२) च्या उप कलम(१) आणि कलम (v) च्या कलम (२) आणि कलम २३ सह वाचा पर्यावरण (संरक्षण) नियम १९८६ च्या उप-नियम (३) च्या कलम (डी) किंवा नियम ५ ने अन्वये प्रदत्त अधिकारांचा उपयोग करून आणि तद्वृत्तच्या संशोधनांसोबत वाचा अधिसूचना क्रमांक एसओच्या अधिसूचना १५३३ (ई) दिनांक १ सप्टेंबर २००६ त्यानंतरच्या दुरुस्ती, अधिसूचना क्रमांक एस.ओ. १९० (ई) दिनांक २० जानेवारी, २०१६ रोजी एस.ओ. ४३०७ (ई) दिनांक २९ नोव्हेंबर २०१९ रोजी एस.ओ. (ई) ने १७ फेब्रुवारी, २०२० रोजी रद्द करण्यापूर्वी केलेल्या गोष्टींचा किंवा वगळलेल्या गोष्टींचा विचार करून ही मसुदा अधिसूचना प्रकाशित करत आहे.

१. लघु शीर्षक व आरंभ: -

- i. या अधिसूचनेला पर्यावरण आघात मूल्यांकन अधिसूचना, २०२० (त्यानंतर 'ईआयए अधिसूचना, २०२० म्हणून संदर्भित) म्हटले जाईल
- ii. ही अधिसूचना अधिकृत राजपत्रात अंतिम अधिसूचना प्रसिद्ध होण्याच्या तारखेपासून अंमलात येईल.

२. या सूचनेचे उपयोजन: - ही अधिसूचना प्रादेशिक पाण्यांसह संपूर्ण भारताला लागू आहे.

३. व्याख्या: - या अधिसूचनेमध्ये, जर संदर्भ आवश्यक नसतील तर अटी खालीलप्रमाणे परिभाषित केल्या आहेत:

१. "अधिकृत पर्यावरण मूल्यमापन सल्लागार संस्था (यापुढे 'एसीओ' म्हणून संदर्भित)" ही एक अशी संस्था आहे जी भारतीय गुणवत्ता परिषदेच्या (क्यूसीआय) किंवा इतर कोणत्याही एजन्सीच्या राष्ट्रीय मान्यता व प्रशिक्षण मंडळाकडून (नाबेट) मान्यता प्राप्त आहे व मंत्रालयाकडून वेळोवेळी सूचित केले जाईल त्यानुसार;
२. "कायदा" म्हणजे पर्यावरण (संरक्षण) कायदा, १९८६ (१९८६ चा कायदा क्रमांक २९);
३. "मूल्यमापन" म्हणजे विहित नमुन्यात असलेल्या अर्जाची सखोल छाननी आणि अंतिम ईआयए अहवालासह सर्व कागदपत्रे, पूर्व पर्यावरण मंजूरीसाठी मूल्यमापन समितीने केलेल्या जन-सल्लामसलतींचा निकाल;
४. "मूल्यमापन समिती" म्हणजे केंद्रीय स्तरावरील तज्ञ मूल्यमापन समिती किंवा राज्यस्तरीय तज्ञ मूल्यमापन समिती किंवा परिस्थितीनुसार केंद्रशासित प्रदेश पातळीवरील विशेषज्ञ मूल्यमापन समिती किंवा जिल्हास्तरीय तज्ञ मूल्यमापन समिती.
५. "बेसलाइन डेटा (यानंतर "बीएलडी" म्हणून संदर्भित)" म्हणजे प्रस्तावित केलेल्या हवा, पाणी, जमीन, वनस्पती, प्राणी, सामाजिक-आर्थिक इत्यादींसह डेटा-पूर्व-प्रकल्पाच्या किंवा विस्तारापूर्वीच्या पर्यावरणीय परिस्थितीचे वर्णन करणारा डेटा. साइटवरचा प्रकल्प आणि अभ्यास क्षेत्र याबद्दलचा;
६. "बॉर्डर एरिया" म्हणजे भारताच्या सीमावर्ती देशांसमवेत वास्तविक नियंत्रण रेषेपासून १०० किलोमीटरच्या हवाई अंतरावर असलेले क्षेत्र;
७. "विल्ट-अप एरिया" म्हणजे इमारती किंवा बांधकाम प्रकल्पांमध्ये प्रस्तावित केलेले तळघर आणि इतर सेवा क्षेत्रासह सर्व मजल्यावरील अंगभूत किंवा कव्हर केलेले क्षेत्र;
८. "कॅपिटल ड्रेजिंग" म्हणजे समुद्रतळावरून व्हर्जिन मटेरियल तयार करणे किंवा मोठ्या जहाजांना सेवा देण्यासाठी शिपिंग चॅनेल अधिक विस्तृत करणे. ही एक वेळ करण्याची प्रक्रिया आहे. यात बंदरांच्या आत किंवा बाहेर आणि चॅनेलच्या आत आणि बाहेर ड्रेजिंग करणे समाविष्ट आहे;
९. श्रेणी 'ए' म्हणजे या अधिसूचनेच्या अनुसूचीच्या स्तंभ (३) मध्ये सूचीबद्ध केल्याप्रमाणे प्रकल्प किंवा क्रियाकलाप;
१०. श्रेणी 'बी १' म्हणजे या अधिसूचनेच्या अनुसूचीच्या स्तंभ (४) मध्ये सूचीबद्ध केल्याप्रमाणे प्रकल्प किंवा क्रियाकलाप;

११. श्रेणी 'बी २' म्हणजे या अधिसूचनेच्या अनुसूचीच्या स्तंभ (५) मध्ये सूचीबद्ध केल्याप्रमाणे प्रकल्प किंवा क्रियाकलाप;
१२. "केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ (यानंतर" सीपीसीबी "म्हणून संबोधले जाते)" जल (प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण) अधिनियम, १९७४ (६(१९७४ च्या) अंतर्गत गठित मंडळ);
१३. "ग्रीन बिल्डिंगचे प्रमाणपत्र" म्हणजे ग्रीन रेटिंग फॉर इंटिग्रेटेड हॅबिटाट असेसमेंट (जीआरआयएचए) च्या दर्जा कार्यक्रमाच्या (रेटिंग प्रोग्राम) अंतर्गत जारी केलेले प्रमाणपत्र; इंडियन ग्रीन बिल्डिंग कौन्सिल (आयजीबीसी); ऊर्जा व पर्यावरण डिझाइन (एलईईडी) इंडिया नेतृत्व, मंत्रालयाने वेळोवेळी जारी केल्यानुसार एक्सलन्स इन डिझाइन फॉर ग्रेटर एफिशियन्सी (ईडीजीई) किंवा इतर तृतीय-पक्षाची ग्रीन बिल्डिंग रेटिंग सिस्टम;(हरित इमारत दर्जा प्रणाली)
१४. "क्लस्टर" (समूह) म्हणजे या सूचनेच्या परिच्छेद २४ च्या उप-परिच्छेद (३) मध्ये दिलेल्या निकषानुसार खाणी किंवा लीजच्या गटाने तयार केलेले क्षेत्र;
१५. "क्लस्टर" (समूह) प्रमाणपत्र" म्हणजे खाण व भूशास्त्र संचालक किंवा इतर कोणत्याही सक्षम प्राधिकरणाने जारी केलेले खाणीचे किंवा लीजच्या क्लस्टरचे प्रमाणपत्र आहे;
१६. "कॉर्पोरेट एन्व्हायर्नमेंट रिस्पॉन्सिबिलिटी (यानंतर "सीईआर" म्हणून संदर्भित)" हा ईएमपीचा एक भाग आहे, ज्यात प्रकल्प सल्लागाराने लोकांच्या सल्ल्यानुसार उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांच्या आधारे प्रकल्पात तातडीने पर्यावरण संरक्षणासाठी काही विशिष्ट कार्यकलाप करण्याची आज्ञा दिली आहे आणि/ किंवा ईआयए अभ्यासात सामाजिक गरजांवर आधारित मूल्यमापन करणे;
१७. "कोस्टल रेग्युलेटरी झोन (यापुढे" सीआरझेड "म्हणून संबोधले जाईल) हा कोस्टल रेग्युलेटरी झोन अधिसूचना, २०१९ आणि त्यानंतरच्या वेळोवेळी केलेल्या सुधारणांनुसार अधिसूचित केलेला विभाग आहे.
१८. "गंभीर प्रदूषित क्षेत्र" म्हणजे केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने वेळोवेळी ओळखलेले औद्योगिक क्लस्टर किंवा क्षेत्र;
१९. "जिल्हा किंवा विभागीय स्तरावरील विशेषज्ञ मूल्यांकन समिती (यापुढे "डीईएसी" म्हणून संदर्भित केली जाईल जाईल)" ही अधिसूचनेच्या उद्देशाने, अधिनियम कलम २३ अंतर्गत जिल्हा स्तरावर किंवा विभागीय स्तरावर, एसईआयएए किंवा यूटीआयएएमार्फत प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांच्या वापर करून राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेश प्रशासनाच्या शिफारशीनुसार, त्यात नमूद केलेल्या प्रकल्पांच्या पर्यावरणीय मूल्यमापनासाठी आणि योग्य त्या शिफारशी करण्यासाठी गठित तज्ञांची समिती आहे.
२०. "जिल्हा सर्वेक्षण अहवाल" म्हणजे भूगर्भशास्त्र विभाग किंवा पाटबंधारे विभाग किंवा वन विभाग किंवा सार्वजनिक बांधकाम विभाग किंवा भूजल मंडळे किंवा रिमोट सेन्सींग विभाग किंवा खाण विभाग इत्यादींनी तयार केलेला अहवाल. ज्या ज्या ठिकाणी खाणकाम सुरू आहे तेथे परवानगी दिली जाऊ शकते; आणि खाणकाम वर्ज्य असलेल्या ठिकाणी अशा पायाभूत संरचना आणि प्रतिष्ठानांच्या क्षमतेच्या समीप क्षेत्राची ओळख आणि पुनर्पूर्तीच्या वार्षिक दराची गणना करणे आणि त्या भागातील खाणकाम केल्यानंतर पुन्हा भरपाईसाठी वेळ देणे.

२१. "जैवसंवेदनशील क्षेत्रे (यानंतर 'ईएसए' या नावाने संबोधित)"- ही क्षेत्रे पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६ च्या कलम ३ च्या पोटकलम (२) अंतर्गत आणि त्यानंतर वेळोवेळी केलेल्या सुधारणांनुसार अधिसूचित क्षेत्रे आहेत.
२२. "जैवसंवेदनशील पट्टे (यानंतर 'ईएसझेड' या नावाने संबोधित)"- हे पट्टे पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६ च्या कलम ३ च्या पोटकलम (२) अंतर्गत आणि त्यानंतर वेळोवेळी केलेल्या सुधारणांनुसार अधिसूचित पट्टे आहेत.
२३. "पर्यावरण आघात मूल्यांकन (यानंतर 'ईआयए' या नावाने संबोधित) अहवाल" हे प्रकल्प घटकाने नियामक प्राधिकाऱ्यांनी नियत केलेल्या संदर्भाच्या अटींवर आधारित आणि सदर अधिसूचनेच्या जोडपत्र- X मध्ये दिलेल्या सामान्य रचनेनुसार एसीओद्वारे तयार केलेला दस्तऐवज होय.

अ. "मसुदा ईआयए अहवाल" हा ईआयए अहवाल जो सार्वजनिक शिफारशीच्या उद्दिष्टाने किंवा नियामक प्राधिकाऱ्यांनी दिलेल्या निर्देशांनुसार तयार केलेला आहे.

ब. "अंतिम ईआयए अहवाल" हा एक ईआयए अहवाल आहे जो सार्वजनिक सल्लामसलतीनंतर त्यात जनतेने समोर आणलेल्या चिंतांबाबत उपशमन योजनांसह तयार केलेला असून त्यात मान्यतेच्या उद्दिष्टाने प्रकल्प प्रवर्तकाने कालबद्ध कृती आराखडा, त्यात दिलेल्या वचनांच्या पूर्ततेसाठी आर्थिक तरतूद इत्यादींचा समावेश आहे.

२४. "ईआयए समन्वयक" हा क्षेत्रीय तज्ञ आणि कार्यरत क्षेत्र तज्ञांचा समन्वयक आहे आणि एसीओकडून मान्यताप्राप्त आहे.
२५. "पर्यावरण व्यवस्थापन योजना (यानंतर 'ईएमपी' या नावाने संबोधित) अहवाल" हा प्रकल्प प्रस्तावकाने सदर अधिसूचनेच्या जोडपत्र- XI मध्ये नमूद सामान्य रचनेनुसार प्रस्तावित प्रकल्पासाठी एसीओद्वारे तयार केलेला दस्तऐवज आहे.
२६. "विस्तार" म्हणजे खाण भाडेपट्टा क्षेत्र किंवा प्रकल्प क्षेत्रात किंवा सांस्कृतिक ताबा क्षेत्रात किंवा बांधीव क्षेत्र किंवा लांबी किंवा संख्या किंवा निर्मिती क्षमता किंवा उत्पादन क्षमता किंवा वापर क्षमता किंवा हाताळणी क्षमता इत्यादी जे प्रकल्पाला लागू असेल त्यानुसार, ज्यातून प्रकरणानुरूप सूचीमध्ये किंवा ईसीपूर्व किंवा ईपीपूर्व संबंधित प्रकल्पात विनिर्दिष्ट मर्यादितपेक्षा जास्त क्षमता प्राप्त केल्याचे दर्शवले जाते. खाण प्रकल्पांबाबत किंवा कृतीबाबत खाण भाडेपट्टा क्षेत्र आणि किंवा उत्पादन क्षमतेत कोणत्याही प्रकारची वाढ हा विस्तार समजला जाईल.
२७. "तज्ञ मूल्यमापन समिती (यानंतर 'ईएसी' या नावाने संबोधित) ही मंत्रालयाकडून त्यांच्याकडे संदर्भित केलेल्या प्रकल्पांच्या मूल्यांकनासाठी आणि सुयोग्य शिफारशी करण्यासाठी केंद्रीय स्तरावर स्थापित केलेली समिती होय.
२८. "अर्ज" म्हणजे या अधिसूचनेला जोडलेले अर्ज होय.
२९. "कार्यरत क्षेत्र तज्ञ (यानंतर 'एफएई' या नावाने संबोधित)" हे एसीओकडून मान्यताप्राप्त आणि एसीओसोबत काम करणारे किंवा नामिकेवर असलेले तज्ञ होत.

३०. "सामान्य स्थिती" (यानंतर 'जीसी' या नावाने संबोधित) म्हणजे बी१ श्रेणीत विनिर्दिष्ट केलेला कोणताही प्रकल्प किंवा उपक्रम खालील (अ) किंवा (ब) मध्ये नमूद असलेल्या क्षेत्रांमध्ये पूर्णपणे किंवा अंशतः स्थित असल्यास श्रेणीत बदल न करता केंद्रीय स्तरावर मूल्यमापन केले जाईल.

अ. सूचीतील बाब क्रमांक ३, ५, ३२, ३३ च्या संदर्भात १० किमीमध्ये आणि इतर बाबींच्या संदर्भात खालील क्षेत्रांच्या सीमेपासून ५ किमीच्या अंतरात-

- i. संरक्षित क्षेत्रे किंवा
- ii. गंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्रे किंवा
- iii. पर्यावरणदृष्ट्या संवेदनक्षम क्षेत्र किंवा
- iv. आंतर राज्य किंवा केंद्रीय प्रदेश.

ब. खालील सीमारेषांमध्ये-

- i. अत्यंत गंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्र किंवा
- ii. पर्यावरणदृष्ट्या संवेदनक्षम क्षेत्र.

३१. "बेटावरील किनारपट्टीय नियामक क्षेत्र (यानंतर 'आयसीआरझेड' या नावाने संबोधित) हे बेटावरील किनारपट्टीय नियामक क्षेत्र अधिसूचना २०१९ अंतर्गत आणि त्यात वेळोवेळी केलेल्या सुधारणांनुसार अधिसूचित केलेले क्षेत्र होय.

३२. "देखभाल ड्रेजिंग" म्हणजे विद्यमान कालवे, धक्का, स्विंग मूरिंग इत्यादींमधून वेळोवेळी गाळ किंवा साचलेली वाळू काढणे जेणेकरून जहाजे येण्यासाठी, बांधकामासाठी किंवा कार्यान्वयन उद्दिष्टांसाठी योग्य आणि सुरक्षित खोली राखता येईल.

३३. "सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग" म्हणजे, सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग विकास कायदा २००६ (कायदा क्रमांक २००६ चा २७) आणि त्यातील नंतरच्या सुधारणांनुसार विनिर्दिष्ट केलेले प्रकल्प होत.

३४. "खनिज लाभ" म्हणजे अशी एक प्रक्रिया ज्यातून भौतिकिय किंवा भौतिक-रासायनिक वर्गीकरण प्रक्रियेद्वारे खाणीचे मौल्यवान घटक संपृक्त करण्यात येतात.

३५. "मंत्रालय" म्हणजे भारत सरकारचे पर्यावरण, वने आणि हवामान बदल मंत्रालय होय.

३६. "आधुनिकीकरण" म्हणजे प्रक्रिया किंवा तंत्रज्ञानातील कोणताही बदल किंवा कच्च्या मालाच्या मिश्रणात किंवा उत्पादन मिश्रणात कोणताही बदल किंवा अडथळे दूर करणे किंवा कामाच्या दिवसांमध्ये वाढ किंवा प्रकल्पातील कारखान्याच्या क्षमता वापरात आणि मशिनरीमध्ये वाढ होय. त्यात विद्यमान खाण भाडे क्षेत्र इत्यादींच्या खोदकामात वाढ ज्यासाठी नियामक प्राधिकार्यांकडून पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी प्रकरणानुरूप प्रदान केलेली असेल.

३७. "पूर्तता न होणे" नियामक प्राधिकार्यांकडून प्रकल्पाच्या पर्यावरण मंजूरी पूर्व किंवा पर्यावरण परवानगी पूर्व नियत केलेल्या अटी आणि शर्तीची पूर्तता न होणे.

३८. "अधिसूचित औद्योगिक मालमत्ता" म्हणजे केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाने १४ सप्टेंबर २००६ पूर्वी अधिसूचित केलेल्या किंवा ईआयए अधिसूचना २००६ अंतर्गत किंवा सदर अधिसूचनेअंतर्गत पर्यावरण मंजूरी पूर्व प्राप्त केलेल्या औद्योगिक मालमत्ता आहेत. त्यात बगीचे, संकुले, क्षेत्रे, निर्यात प्रक्रिया क्षेत्रे (ईपीझी), विशेष आर्थिक क्षेत्रे (सेझ), बायोटेक पार्क, चर्म संकुल(लेदर कॉम्प्लेक्सेस), किनारपट्टीय आर्थिक क्षेत्रे (सीईझेड), विशेष गुंतवणूक क्षेत्र (एसआयआर), राष्ट्रीय गुंतवणूक आणि उत्पादन क्षेत्रे (एननआयएमझेड), औद्योगिक क्लस्टर, पेट्रोलियम, रसायने आणि पेट्रोकेमिकल गुंतवणूक क्षेत्रे (पीसीपीआयआर) यांचा समावेश आहे.
३९. "संरक्षित क्षेत्रे" म्हणजे वन्यजीव (संरक्षण) कायदा १९७२ (१९७२ चा ५३) आणि त्यात वेळोवेळी केलेल्या सुधारणांनुसार अधिसूचित केलेली क्षेत्रे होत.
४०. "पर्यावरण मंजूरी पूर्व (यानंतर पूर्व-ईसी या नावाने संबोधित) म्हणजे सूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मूल्यमापन समितीसमोर ठेवणे आवश्यक असलेल्या श्रेणी 'ए', श्रेणी 'बी१' आणि श्रेणी 'बी२' प्रकल्पांसाठी मूल्यमापन समितीच्या शिफारशीनुसार नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून परवानगी किंवा संमती होय.
४१. "पर्यावरण परवानगी पूर्व (यानंतर पूर्व-ईपी या नावाने संबोधित) म्हणजे सूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मूल्यमापन समितीसमोर ठेवणे आवश्यक नसलेल्या आणि श्रेणी 'बी२' मधील प्रस्तावित प्रकल्प सुरू करण्यासाठी नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून परवानगी किंवा संमती होय.
४२. "पर्यावरण मंजूरी पूर्व शर्ती" म्हणजे ज्या प्रकल्पांसाठी पर्यावरण पूर्व मंजूरी किंवा पर्यावरण पूर्व परवानगी मागितली गेली आहे; त्यासाठी नियामक प्राधिकाऱ्यांनी विहित केलेल्या शर्ती होय.
- अ. "विशिष्ट शर्ती" म्हणजे मूल्यमापन समितीने प्रकरणांवर आधारित राहून विनिर्दिष्ट केलेल्या प्रकल्पाशी संबंधित किंवा स्थानासंबंधी विशेष शर्ती आणि,
- ब. "मानक शर्ती" म्हणजे प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी निश्चित करण्यासाठी वेळोवेळी मंत्रालयाने नियत केलेल्या शर्ती होत. तथापि, अशा शर्ती मूल्यमापन समितीकडून (पूर्व-ईसीबाबत) आणि नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून (पूर्व-ईपी प्रकरणी) मूल्यमापनाच्या वेळी प्रकरणानुरूप विचार विनियम करून सुधारित केल्या जाऊ शकतात.
४३. "प्रकल्प" म्हणजे प्रकल्प किंवा कार्यक्रम.
४४. "प्रकल्पाचे आयुष्य" म्हणजे प्रकल्पाचे एकूण आयुष्य ज्यात i) बांधकाम किंवा उभारणी किंवा आस्थापना किंवा प्रकल्प चालू करणे ii) कार्य आणि iii) कमी करणे किंवा बंद करणे किंवा मोडीत काढणे या टप्प्यांचा समावेश आहे.
४५. "प्रकल्प प्रवर्तक" म्हणजे कोणतीही व्यक्ती किंवा सार्वजनिक किंवा खासगी आस्थापना किंवा खाजगी कंपनी जिच्याकडे प्रकल्पाच्या कामकाजाचे संपूर्ण नियंत्रण असेल आणि तिला कंपनीच्या संचालक मंडळाने किंवा किंवा अशी आस्थापना किंवा संस्था किंवा विश्वस्त किंवा मर्यादित उत्तरदायित्व भागीदारी किंवा संयुक्त विद्यम किंवा विशेष उद्दिष्ट वाहन किंवा केंद्र किंवा राज्य किंवा स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे सक्षम प्राधिकारी यांनी, जे प्रकल्पाच्या कामकाजासाठी आणि सदर अधिसूचनेच्या उद्दिष्टासाठी नियामक प्राधिकाऱ्यांशी संपर्क साधून आणि दस्तऐवजांच्या अंमलबजावणीसाठी नियुक्त केले असतील.

४६. "सार्वजनिक सल्ला" म्हणजे अशी एक प्रक्रिया ज्याद्वारे स्थानिक बाधित व्यक्ती आणि इतर ज्यांचा प्रकल्पाच्या पर्यावरणीय प्रभावात मोठा भाग आहे आणि ते प्रकल्पाची रचना करत असताना सर्व संबंधित प्रत्यक्ष बाबींचा योग्य विचार करण्यासाठी सक्षम आहेत.
४७. "नियामक प्राधिकारी" म्हणजे मंत्रालय किंवा राज्यस्तरीय पर्यावरण आघात मूल्यांकन प्राधिकरण किंवा केंद्रशासित प्रदेश स्तरीय पर्यावरण आघात मूल्यांकन प्राधिकरण होय.
४८. "सूची" म्हणजे सदर अधिसूचनेसोबत जोडलेली सूची होय.
४९. "स्कोपिंग" म्हणजे नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून प्रकल्पासाठी ईआयए अहवाल तयार करण्यासाठी पूर्व-ईसी प्राप्त करण्याच्या हेतूने संदर्भाच्या अटी निश्चित करण्याची प्रक्रिया होय.
५०. "दुय्यम धातूशास्त्रीय प्रक्रिया" म्हणजे खाण कमी करण्याच्या प्रक्रियेची उत्पादने, भंगार, संस्करण केलेला माल आणि छोटी खनिजे ही उद्योगासाठी मालाच्या स्वरूपात आणण्यासाठी सुरू होणारी प्रक्रिया असून तिची उत्पादने निम-अंतिम किंवा अंतिम उत्पादने असतात.
५१. "गंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्र" म्हणजे असे औद्योगिक समूह किंवा क्षेत्र जे केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून वेळोवेळी गंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्र म्हणून घोषित केलेले असेल.
५२. "राज्यस्तरीय तज्ञ मूल्यमापन समिती (यानंतर एसईएसी या नावाने संबोधित) म्हणजे अशी समिती ज्यात तज्ञांचा समावेश आहे आणि तिची स्थापना राज्य स्तरावर त्यांच्याकडे संदर्भित करण्यात आलेल्या प्रकल्पांच्या पर्यावरणीय मूल्यमापनसाठी आणि सुयोग्य शिफारशी करण्यासाठी मंत्रालयाकडून या अधिसूचनेच्या उद्दिष्टांतर्गत सस्थापित केली आहे.
५३. "राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळ (यानंतर एसपीसीबी या नावाने संबोधित)" हे जल (प्रदूषणाचे नियंत्रण आणि प्रतिबंध) कायदा १९७४ (१९७४ चा ६) अंतर्गत स्थापित मंडळ आहे.
५४. "राज्यस्तरीय पर्यावरण आघात मूल्यांकन प्राधिकरण (यानंतर एसईआयएए या नावाने संबोधित) म्हणजे केंद्र सरकारने पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६ च्या कलम ३ च्या पोटकलम (३) अंतर्गत स्थापित केलेले प्राधिकरण होय.
५५. "अभ्यास क्षेत्र" म्हणजे प्रकरणानुरूपश्रेणी 'अ' अंतर्गत येणाऱ्या प्रकल्पाभोवती १० किमीच्या हवाई अंतरात येणारे किंवा श्रेणी 'ब' अंतर्गत प्रकल्पाच्या सीमेपासून ५ किमीच्या अंतरातील क्षेत्र होय.
५६. "संदर्भाच्या अटी (यानंतर टीओआर या नावाने संबोधित)" म्हणजे प्रकल्पासाठी ईआयए अहवाल तयार करण्याच्या हेतूने नियामक प्राधिकरणाने नियत केलेली व्याप्ती होय.
- अ. "संदर्भाच्या विशिष्ट अटी" म्हणजे मूल्यमापन समितीने विनिर्दिष्ट केलेल्या आणि ईआयए अहवालासाठी आवश्यक मानल्या गेलेल्या प्रकल्प विशिष्ट किंवा स्थान विशिष्ट संदर्भाच्या अटी होय. आणि
- ब. "संदर्भाच्या मानक अटी" म्हणजे सूचीमध्ये नमूद प्रकल्पांच्या संदर्भात ईआयए अहवाल तयार करण्यासाठी मंत्रालयाकडून वेळोवेळी जारी करण्यात आलेल्या संदर्भाच्या अटी होत.

५७. "केंद्रशासित प्रदेश स्तरीय तज्ञ मूल्यमापन समिती (यानंतर यूटीईएसी या नावाने संबोधित)" म्हणजे मंत्रालयाकडून सदर अधिसूचनेच्या उद्दिष्टाने संदर्भित करण्यात आलेल्या प्रकल्पांच्या पर्यावरणीय मूल्यमापनसाठी आणि सुयोग्य शिफारशी करण्यासाठी नेमण्यात आलेली तज्ञांची समिती होय.
५८. "केंद्रशासित प्रदेश स्तरीय पर्यावरण आघात मूल्यांकन प्राधिकरण (यानंतर यूटीईआयएए या नावाने संबोधित)" म्हणजे मंत्रालयाकडून पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६ च्या कलम ३ च्या पोटकलम (३) अंतर्गत नेमण्यात आलेले प्राधिकरण होय.
५९. "केंद्रशासित प्रदेश प्रदूषण नियंत्रण समिती (यानंतर यूटीपीसीसी या नावाने संबोधित)" ही जल (प्रदूषण नियंत्रण आणि प्रतिबंध) कायदा १९७४ (कायदा क्रमांक १९७४ चा ६) अंतर्गत स्थापित केलेली समिती आहे आणि,
६०. "उल्लंघन" म्हणजे अशी प्रकरणे जिथे प्रकल्पात बांधकाम किंवा उभारणी किंवा खोदकाम, जे आधी असेल ते, स्थानावर सुरु झालेले आहे किंवा उत्पादन आणि / किंवा प्रकल्पाचे क्षेत्र पूर्व-ईसीमध्ये विनिर्दिष्ट मर्यादितपलीकडे प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी प्राप्त करण्यापूर्वी विस्तारित करण्यात आलेले आहे.

४. पूर्व पर्यावरण मंजूरी किंवा पूर्व पर्यावरण परवानगीची आवश्यकता:

१. नवीन प्रकल्प किंवा कार्यवाही ज्यात प्रकल्पाच्या आधुनिकीकरणाचा किंवा विस्ताराचा समावेश आहे किंवा श्रेणी 'ए', श्रेणी 'बी१' आणि श्रेणी 'बी२' अंतर्गत सूचित नमूद कार्यवाही आहे ज्यांना सूचीमध्ये स्पष्ट केल्याप्रमाणे मूल्यमापन समितीपुढे ठेवणे गरजेचे आहे, ज्यांना स्थानावर कोणतेही बांधकाम किंवा प्रस्थापना किंवा आस्थापना किंवा खोदकाम किंवा आधुनिकीकरण, जे लवकर असेल ते सुरु करण्यापूर्वी किंवा आधी प्रदान केलेल्या पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीच्या मर्यादितपलीकडे उत्पादन आणि / किंवा प्रकल्प क्षेत्राचा विस्तार करायचा आहे, त्यांना नियामक प्राधिकरणांकडून पूर्व पर्यावरण मंजूरीची आवश्यकता भासेल.
२. नवीन प्रकल्प किंवा कार्यवाही ज्यात सूचीतील श्रेणी 'बी२' मध्ये नोंदवण्यात आलेल्या प्रकल्पांचा किंवा कार्यवाहीचा विस्तार किंवा आधुनिकीकरण समाविष्ट आहेत आणि सूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मूल्यमापन समितीसमोर सादर करण्याची गरज नाही, त्यांना स्थानावर कोणतेही बांधकाम किंवा प्रस्थापना किंवा आस्थापना किंवा खोदकाम किंवा आधुनिकीकरण, जे लवकर असेल ते सुरु करण्यापूर्वी किंवा आधी प्रदान केलेल्या पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीच्या मर्यादितपलीकडे उत्पादन आणि / किंवा प्रकल्प क्षेत्राचा विस्तार करायचा आहे, त्यांना नियामक प्राधिकरणांकडून पूर्व पर्यावरण मंजूरीची आवश्यकता भासेल.
३. तथापि, येथे हे स्पष्ट करण्यात येत आहे की, सदर अधिसूचनेच्या उद्दिष्टासाठी 'बांधकामात' कुंपण किंवा संरक्षक भिंत बांधून भूखंड संरक्षित करणे, सुरक्षा रक्षक(कां)साठी तात्पुरता निवारा उभारणे, कोणतेही झाड न पाडता भूखंड समतल करणे, प्रकल्पासाठी आवश्यक असल्यास भू-तांत्रिक तपासण्या करणे यांचा समावेश होणार नाही.

५. प्रकल्पांचे आणि कार्यवाहींचे श्रेणीकरण:

१. सदर सूचित नमूद करण्यात आलेल्या सर्व प्रकल्पांचे तीन वर्गवारींमध्ये विभाजन संभाव्य सामाजिक आणि पर्यावरणीय प्रभाव आणि या प्रभावांची हवाई व्याप्ती विचारात घेऊन श्रेणी 'ए', श्रेणी 'बी१' आणि श्रेणी 'बी२' मध्ये करण्यात आले आहे.

२. सूचीतील श्रेणी 'ए' मध्ये येणाऱ्या सर्व प्रकल्पांना विद्यमान प्रकल्पांचा विस्तार आणि आधुनिकीकरणासह मंत्रालयाकडून पूर्व-ईसीची आवश्यकता भासेल.
३. सूचीतील श्रेणी 'बी१' मध्ये येणाऱ्या सर्व प्रकल्पांना विद्यमान प्रकल्पांचा विस्तार आणि आधुनिकीकरणासह आणि असे प्रकल्प वगळता जे सदर अधिसूचनेच्या कलम ३ च्या पोटकलम (३०)मध्ये नमूद सर्वसामान्य अटींची पूर्तता करतात त्यांना प्रकरणानुरूप एसईआयएए किंवा यूटीईआयएए यांच्याकडून पूर्व-ईसीची आवश्यकता भासेल.
४. सूचीतील श्रेणी 'बी१' मध्ये येणाऱ्या सर्व प्रकल्पांना विद्यमान प्रकल्पांचा विस्तार आणि आधुनिकीकरणासह आणि असे प्रकल्प जे सदर अधिसूचनेच्या कलम ३ च्या पोटकलम (३०)मध्ये नमूद सर्वसामान्य अटींची पूर्तता करतात त्यांना या प्रकल्पाच्या श्रेणीत कोणतेही बदल न करता मंत्रालयाकडून पूर्व-ईसीची आवश्यकता भासेल.
५. श्रेणी 'बी२' मध्ये येणाऱ्या सूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मूल्यमापन समितीसमोर ठेवणे आवश्यक असलेल्या सर्व प्रकल्पांना प्रकरणानुरूप एसईआयएए किंवा यूटीईआयएए यांच्याकडून पूर्व-ईसीची आवश्यकता भासेल.
६. श्रेणी 'बी२' मध्ये येणाऱ्या इतर सर्व प्रकल्पांना प्रकरणानुरूप एसईआयएए किंवा यूटीईआयएए यांच्याकडून पूर्व-ईसीची आवश्यकता भासेल. सदर प्रकल्प मूल्यमापन समितीसमोर ठेवण्यात येणार नाहीत.
७. राष्ट्रीय संरक्षण आणि सुरक्षेची संबंधित सर्व प्रकल्प किंवा केंद्र सरकारने निश्चित केल्याप्रमाणे इतर धोरणात्मक विचारांचा समावेश असलेल्या सर्व प्रकल्पांना मंत्रालयाकडून प्रकल्पाच्या श्रेणीत कोणतेही बदल न करता प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीची आवश्यकता भासेल. तसेच, अशा प्रकल्पांची कोणतीही माहिती सार्वजनिकरित्या उपलब्ध केली जाणार नाही.

६. तज्ञ मूल्यमापन समिती (ईएसी)-

१. ईएसीमध्ये फक्त खालील पात्रता निकष पूर्ण करणाऱ्या तज्ञांचा समावेश असेल:
  - अ. पात्रता- संबंधित व्यक्तीकडे विज्ञान किंवा वाणिज्य किंवा कला किंवा विधी किंवा व्यवसाय प्रशासन किंवा कृषी किंवा हॉर्टिकल्चर किंवा अर्थशास्त्र यांच्यातील किमान पदव्युत्तर पदवी असावी किंवा कोणत्याही मान्यताप्राप्त विद्यापीठाकडून तंत्रज्ञान किंवा अभियांत्रिकी किंवा कृषी क्षेत्रातील पदवी किंवा व्यावसायिक प्रमाणन (सी.ए., सी. एस., आणि सीएमए) असावे.
  - ब. वय: मूल्यमापन समितीवर निर्देशनाच्या तारखेला ७० वर्षांपेक्षा कमी.
  - क. अनुभव: खाली दिलेल्या संबंधित क्षेत्रांमध्ये किमान १५ वर्षांचा अनुभव.
    - i. पर्यावरण दर्जा: पर्यावरण दर्जाशी संबंधित मोजमाप, निरीक्षण, विश्लेषण आणि माहितीचा अर्थ लावण्याबाबतचे तज्ञ.
    - ii. विभागीय प्रकल्प व्यवस्थापन: खाणकाम, नैसर्गिक स्रोतांचे खोदकाम, जलसिंचन, वीजनिर्मिती, अणुऊर्जा, प्राथमिक प्रक्रिया, साधन निर्मिती, साधन प्रक्रिया, उत्पादन, फॅब्रिकेशन, पर्यावरण सेवांसह प्रत्यक्ष दळणवळणाची साधने या क्षेत्रांतील प्रकल्प व्यवस्थापन किंवा प्रक्रिया किंवा कार्यान्वयनाच्या व्यवस्थापनातील तज्ञ.
    - iii. पर्यावरण आघात मूल्यांकन प्रक्रिया: ईआयए हाताळणे आणि पूर्ण करण्यातील तसेच ईएमपी तयार करण्यातील आणि इतर व्यवस्थापन योजना तयार करण्यातील तज्ञ आणि ज्यांच्याकडे ईआयए प्रक्रियांमध्ये वापरण्यात येणाऱ्या साधनांबाबत ज्ञान, प्रावीण्य आणि भविष्याधारित तंत्रे आहेत.
    - iv. धोका मूल्यमापन किंवा व्यावसायिक आरोग्य:

- v. जीवशास्त्र (वनस्पती आणि वन्यजीव व्यवस्थापन) किंवा वनशास्त्र किंवा वन्यजीव किंवा सागरी विज्ञान
- vi. प्रकल्प मूल्यमापनेतील अनुभवासह पर्यावरण अर्थशास्त्र.
- vii. प्रदूषण प्रतिबंध आणि उपशमन किंवा पर्यावरणीय विज्ञाने
- viii. सार्वजनिक प्रशासन किंवा व्यवस्थापन ज्यात विविध विकास क्षेत्रे आणि पर्यावरण समस्यांचा समावेश आहे.
- ix. पर्यावरण कायदे आणि
- x. सामाजिक प्रभाव अभ्यास किंवा पुनर्वसन आणि पुनर्स्थापना.

२. ईएसीचा कालावधी तीन वर्षांपेक्षा अधिक नसेल.
३. ईएसीची क्षमता अध्यक्ष किंवा अध्यक्ष आणि सचिव यांच्यासह पंधरा नियमित सदस्यांपेक्षा अधिक नसेल. तथापि, अध्यक्ष किंवा अध्यक्ष समितीच्या एका विशिष्ट बैठकीसाठी संबंधित क्षेत्रातील तज्ञ (तज्ञांनाव्यक्तींना सदस्य म्हणून आमंत्रित करू शकतात).
४. अध्यक्ष किंवा अध्यक्ष हे एक मान्यवर व्यक्ती असतील ज्यांना पर्यावरण धोरणासंबंधी समस्यांबाबत किंवा विविध विकास क्षेत्रांशी संबंधित व्यवस्थापन किंवा सार्वजनिक प्रशासनाशी संबंधित अनुभव असेल.
५. अध्यक्ष किंवा अध्यक्ष एका सदस्याचे निर्देशन उपाध्यक्ष किंवा उपाध्यक्ष म्हणून करतील, जे अध्यक्ष किंवा अध्यक्ष यांच्या अनुपस्थितीत ईएसीचे अध्यक्षपद सांभाळतील.
६. अध्यक्ष किंवा अध्यक्ष यांच्यासह सदस्याचा कमाल कालावधी प्रत्येक कालावधीत तीन वर्षांसह दोन कालावधींचा असेल किंवा त्याचा कोणताही एक भाग मूल्यमापन समिती किंवा प्राधिकरणात असेल. अध्यक्ष किंवा अध्यक्ष आणि सदस्य सदर अधिसूचनेत स्थापित करण्यात आलेल्या एकापेक्षा अधिक प्राधिकरण किंवा समितीवर काम करू शकणार नाहीत.
७. अध्यक्ष किंवा अध्यक्ष आणि सदस्यांचा कालावधी त्यांची कालमर्यादा संपुष्टात येईपर्यंत सुयोग्य कारणाशिवाय आणि मंत्रालयाने योग्य चौकशी केल्याशिवाय अचानकपणे कमी करता येणार नाही.
८. मंत्रालयाला आवश्यकता वाटल्यास एकापेक्षा अधिक तज्ञ मूल्यमापन समितींची नेमणूक करता येईल.
९. संबंधित समितीचे प्राधिकृत सदस्य स्कोपिंगच्या उद्दिष्टासाठी किंवा मूल्यमापनसाठी पूर्व पर्यावरण मंजूरी मिळालेल्या प्रकल्पाशी संबंधित कोणत्याही स्थानाची तपासणी प्रकल्प प्रवर्तकाला किमान सात दिवसांच्या पूर्वसूचनेने करू शकतात जेणेकरून ते तपासणीसाठी आवश्यक ते सहकार्य करू शकतील.
१०. ईएसी एकत्रित उत्तरदायित्वाच्या संकल्पनेनुसार काम करतील. अध्यक्ष किंवा अध्यक्ष प्रत्येक प्रकरणात एकमत साध्य करण्याचा प्रयत्न करतील आणि एकमत साध्य न झाल्यास बहुमताचा निर्णय कायम राहिल. परंतु असे की, बहुमताने निर्णय घेतल्यास प्रस्तावाच्या बाजूचे आणि विरोधातील मत इतिवृत्तात नोंदवले जाईल.
११. संचालक किंवा वैज्ञानिक 'ई' पेक्षा खालच्या दर्जाचा नाही किंवा समकक्ष पदावरील मंत्रालयाचे प्रतिनिधी समितीचे सदस्य-सचिव या स्वरूपात काम करतील.
१२. ईएसी महिन्यातून किमान एकदा भेटेल.
१३. मंत्रालयाकडून वेळोवेळी ईएसीच्या स्थापनेसाठी पालन करण्याच्या प्रक्रिया जारी केल्या जातील.

७. राज्यस्तरीय आघात मूल्यांकन प्राधिकरण किंवा केंद्रशासित प्रदेश पर्यावरण आघात मूल्यांकन प्राधिकरण:

१. एसईआयएए किंवा यूटीईआयएएमध्ये एक अध्यक्ष किंवा अध्यक्षा आणि एक सदस्य सचिव यांच्यासह तीन सदस्यांचा समावेश असेल. सदस्य सचिव हे संबंधित राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाचे या पदापेक्षा कमी दर्जाचे नसलेले किंवा राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशात त्या पदाच्या समकक्ष अधिकारी असतील. सदस्य सचिवांना पर्यावरण कायद्यांची माहिती असणे अपेक्षित आहे.
२. एसईआयएए किंवा यूटीईआयएएचा कालावधी तीन वर्षांचा असेल. आवश्यक आणि वेगवान मानले जाईल तेथे मंत्रालय विद्यमान प्राधिकरणाचा कालावधी तीन महिन्यांपेक्षा अधिक नाही एवढा वाढवू शकेल.
३. अध्यक्ष किंवा अध्यक्षा हे प्रतिष्ठित व्यक्ती असतील ज्यांना पर्यावरण धोरण संबंधी समस्या किंवा व्यवस्थापन किंवा सार्वजनिक प्रशासनाशी संबंधित समस्यांबाबत विविध विकास क्षेत्रांचा अनुभव असेल. सदर अधिसूचनेच्या कलम ६ च्या पोटकलम (१) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे पात्रता, वय आणि अनुभव असेल.
४. अध्यक्ष किंवा अध्यक्षा यांच्यासह विंगर सरकारी सदस्याची कमाल कालमर्यादा प्रत्येकी तीन वर्षांच्या दोन कालावधींची किंवा त्याच्या भागाची असेल जी मूल्यमापन समिती किंवा प्राधिकरण यांच्याशी संबंधित असेल. अध्यक्ष किंवा अध्यक्षा आणि सदस्य सदर अधिसूचनेअंतर्गत स्थापित झालेल्या एकापेक्षा अधिक प्राधिकरण किंवा समितीमध्ये एकाच वेळी कार्यरत असणार नाहीत.
५. अध्यक्ष किंवा अध्यक्षा आणि सदस्यांचा कालावधी त्यांची कालमर्यादा संपुष्टात येईपर्यंत सुयोग्य कारणाशिवाय आणि संबंधित राज्य किंवा केंद्रशासित प्रदेशाने योग्य चौकशी केल्याशिवाय अचानकपणे कमी करता येणार नाही.
६. राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेश मंत्रालयाला सदस्यांची आणि अध्यक्षांचे नाव विद्यमान प्राधिकरणाचा कालावधी संपुष्टात येण्याच्या किमान पंचेचाळीस दिवस आधी पाठवतील आणि मंत्रालयाकडून विद्यमान प्राधिकरणाचा कालावधी संपुष्टात येण्याच्या आधी सदर अधिसूचनेच्या उद्दिष्टासाठी एसईआयएए किंवा यूटीईआयएएची स्थापना केली जाईल.
७. राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाला सदस्यांची आणि अध्यक्षांचे नाव विद्यमान प्राधिकरणाचा कालावधी संपुष्टात येण्याच्या किमान पंचेचाळीस दिवस आधी मंत्रालयाला पाठवण्यात अपयश आल्यास मंत्रालयाकडून राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाच्या प्रशासनाचा सल्ला न घेता विद्यमान सदर अधिसूचनेच्या उद्दिष्टासाठी एसईआयएए किंवा यूटीईआयएएची स्थापना केली जाईल.
८. एसईआयएए आणि यूटीईआयएएचे सर्व निर्णय एका बैठकीत घेतले जातील आणि ते सामान्यतः एकमताने असतील. परंतु असे की, एखादा निर्णय बहुमताने घेतला गेल्यास त्या निर्णयाच्या बाजूची आणि विरोधातील मते बैठकीच्या इतिवृत्तात नोंदवली जातील आणि त्याची प्रत मंत्रालयाला पाठवली जाईल.
९. एसईआयएए किंवा यूटीईआयएए प्रत्येक महिन्याला किमान एकदा भेटतील.

८. राज्य किंवा केंद्रशासित प्रदेश किंवा जिल्हास्तरीय तज्ञ मूल्यमापन समिती:

१. एसईएसी किंवा यूटीईएसी किंवा डीईएसीच्या अध्यक्ष किंवा अध्यक्षा किंवा सदस्यांची पात्रता, वय आणि अनुभव सदर अधिसूचनेच्या कलम ६ च्या पोटकलम (१) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे असेल.

२. एसईएसी किंवा यूटीईएसी किंवा डीईएसीचे इतर निकष आणि कार्ये सदर अधिसूचनेच्या कलम ६ च्या पोटकलम (१०) च्या पोटकलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट निकषांनुसार असेल.
३. एसईएसी किंवा यूटीईएसीच्या संदर्भात राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशात संचालक किंवा समकक्ष पदाच्या खालच्या पदावर नसलेला राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाचा प्रतिनिधी समितीचे सचिव म्हणून काम करेल.
४. राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळ किंवा केंद्रशासित प्रदेश प्रदूषण नियंत्रण समितीचा अधिकारी डीईएसीचा सचिव म्हणून काम करेल.
५. जिल्हा प्रशासन किंवा राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाच्या प्रशासनाने पाठवलेल्या नावांवर आधारित राहून एसईआयएए किंवा यूटीईएएकडून दर तीन वर्षांनी डीईएसीची पुनर्स्थापना केली जाईल.
६. एसईएसी किंवा यूटीईएसीची पुनर्स्थापना केंद्र सरकारकडून राजपत्रात अधिसूचनेद्वारे केली जाईल. आवश्यक आणि वेगवान मानले जाईल तेथे मंत्रालयाकडून विद्यमान समितीचा कालावधी ३ महिन्यांपेक्षा अधिक नाही इतका वाढवला जाईल.
७. राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाचे प्रशासन सदस्य आणि अध्यक्षांची नावे मंत्रालयाला विद्यमान एसईएसी किंवा यूटीईएसीचा कालावधी संपण्याच्या किमान ४५ दिवस आधी कळवतील आणि मंत्रालयाकडून विद्यमान समितीचा कालावधी संपुष्टात येण्यापूर्वी सदर अधिसूचनेच्या उद्दिष्टासाठी एसईएसी किंवा यूटीईएसीची स्थापना करेल.
८. राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाला सदस्यांची आणि अध्यक्षांचे नाव विद्यमान एसईएसी किंवा यूटीईएसीचा कालावधी संपुष्टात येण्याच्या किमान पंचेचाळीस दिवस आधी मंत्रालयाला पाठवण्यात अपयश आल्यास मंत्रालयाकडून राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाच्या प्रशासनाचा सल्ला न घेता विद्यमान सदर अधिसूचनेच्या उद्दिष्टासाठी एसईएसी किंवा यूटीईएसीची स्थापना मूल्यमापन समिती म्हणून केली जाईल.
९. जिल्हा प्रशासन किंवा राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाला डीईएसीच्या सदस्यांची आणि अध्यक्षांचे नाव विद्यमान डीईएसीचा कालावधी संपुष्टात येण्याच्या किमान पंचेचाळीस दिवस आधी एसईआयएए किंवा यूटीईआयएएला पाठवण्यात अपयश आल्यास एसईआयएए किंवा यूटीईआयएएकडून प्रकरणानुरूप जिल्हा प्रशासन किंवा राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाच्या प्रशासनाचा सल्ला न घेता विद्यमान सदर अधिसूचनेच्या उद्दिष्टासाठी डीईएसीची स्थापना मूल्यमापन समिती म्हणून केली जाईल.
१०. तसेच संबंधित एसईआयएए किंवा यूटीईआयएएबाबत प्रकरणानुरूप मंत्रालयाकडून वेळोवेळी विहित केलेल्या कालमर्यादेत डीईएसीची स्थापना करण्यात अपयश आल्यास मंत्रालयाकडून त्यांना योग्य वाटतील अशा सदस्यांचा समावेश करून डीईएसीची स्थापना अशा कालावधीपर्यंत (६ महिन्यांपेक्षा कमी नाही) केली जाईल, जोपर्यंत संबंधित एसईआयएए किंवा यूटीईआयएए प्रकरणानुरूप संबंधित एसईएसीची स्थापना करत नाहीत.
११. प्रशासकीय सोय आणि प्रस्तावांच्या वेगवान निपटार्यासाठी मंत्रालयाला राज्य किंवा केंद्रशासित प्रदेशासाठी एकापेक्षा जास्त एसईएसी किंवा यूटीईएसीची स्थापना करता येईल.
१२. एसईएसी किंवा यूटीईएसी किंवा डीईएसी दर महिन्यात किमान एकदा भेटतील.

१. तांत्रिक तज्ञ समिती:

१. एका तांत्रिक तज्ञ समितीची स्थापना केंद्र सरकारकडून पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६ च्या कलम ३ च्या पोटकलम (३) अंतर्गत केली जाईल. त्यात अध्यक्ष/ अध्यक्षी आणि सदस्य सचिव यांच्यासह कमाल १० सदस्य असतील.
२. तांत्रिक तज्ञ समिती वैज्ञानिक तत्वांनुसार मंत्रालयाकडून वेळोवेळी प्रकल्पांचे वर्गीकरण किंवा पुनर्वर्गीकरण हाती घेईल ज्यात प्रक्रियांचे नियमितीकरण, सदर अधिसूचनेच्या उद्दिष्टासाठी समितीला नेमण्यात आलेली इतर कार्ये यांचा समावेश असेल.
३. समितीचा कालावधी पाच वर्षे असेल.
४. तांत्रिक तज्ञ समितीचे प्राधिकृत सदस्य कोणत्याही प्रकल्पाशी किंवा कार्याशी संबंधित कोणत्याही स्थळाला प्रकल्पामध्ये समाविष्ट पर्यावरण प्रभावाच्या अभ्यासासाठी मंत्रालयाकडून प्रकल्प प्रवर्तकाला किमान सात दिवसांच्या पूर्वसूचनेसह भेट देतील.

१०. पूर्व पर्यावरण मंजूरी किंवा पूर्व पर्यावरण परवानगी प्रक्रियेचे टप्पे:

१. श्रेणी 'ए' किंवा श्रेणी 'बी१' यांच्यासाठी पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रक्रियेत कमाल सहा टप्पे असतील. तथापि, विशिष्ट प्रकरण किंवा प्रकरणांच्या वर्गासाठी अशा टप्प्यांची लागू योग्यता सदर अधिसूचनेत नमूद केलेली आहे. क्रमवारीनुसार हे सहा टप्पे खालीलप्रमाणे आहेत:

टप्पा १- स्कोपिंग

टप्पा २- मसुदा ईआयए अहवाल तयार करणे.

टप्पा ३- सार्वजनिक शिफारशी

टप्पा ४- अंतिम ईआयए तयार करणे

टप्पा ५- मूल्यमापन आणि

टप्पा ६- पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान किंवा रद्द करणे.

२. सदर सूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मूल्यमापन समितीसमोर ठेवणे आवश्यक आहे अशा श्रेणी 'बी२'च्या प्रकल्पांसाठी पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रक्रियेत कमाल तीन टप्पे असतील. हे क्रमनिहाय तीन टप्पे खालीलप्रमाणे आहेत:

टप्पा (१) ईएमपी अहवाल तयार करणे.

टप्पा (२) मूल्यमापन

टप्पा (३) पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान करणे किंवा नाकारणे.

३. सदर सूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मूल्यमापन समितीसमोर ठेवणे आवश्यक नाही अशा श्रेणी 'बी२'च्या प्रकल्पांसाठी पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रक्रियेत कमाल दोन टप्पे असतील. हे क्रमनिहाय दोन टप्पे खालीलप्रमाणे आहेत:

टप्पा (१) ईएमपी अहवाल तयार करणे.

टप्पा (२) नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून अर्जाच्या पूर्ततेची पडताळणी आणि

टप्पा (३) पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान करणे किंवा नाकारणे.

परंतु पुढे असे की, ईएमपी अहवाल नोंदींवर ठेवला जाईल आणि नियामक प्राधिकार्यांकडे प्रकल्पासाठी अतिरिक्त उपाययोजना नियत करण्याचे हक्क असतील.

११. प्रकरणानुरूप पूर्व पर्यावरण मंजूरी किंवा पूर्व पर्यावरण परवानगीसाठी अर्ज करण्याची प्रक्रिया:

१. सूचीमध्ये नमूद केलेल्या प्रकल्पासाठी पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी मिळवू इच्छिणाऱ्या प्रकल्प प्रवर्तकाने संबंधित अर्जाच्या स्वरूपात प्रत्येक टप्प्यात दर्शवल्यानुसार अधिसूचित ऑनलाइन पोर्टलद्वारे अर्ज सादर करावा. ऑफलाइन अर्ज स्वीकारला जाणार नाही.

टप्पा/ हेतू	अर्ज	सोबत जोडलेले	लागूयोग्यता	नियामक प्राधिकारी
स्कोपिंग	अर्ज-१	पूर्व व्यवहार्यता अहवाल	श्रेणी 'ए' आणि श्रेणी 'बी१' अंतर्गत सर्व प्रकल्प	मंत्रालय: श्रेणी 'ए' आणि श्रेणी 'बी१' अंतर्गत प्रकल्पांसाठी (सर्वसामान्य अटी लागू होणारे) आणि प्रकरणानुरूप एसईआयएए किंवा यूटीईआयएए श्रेणी 'बी१' अंतर्गत प्रकल्पांसाठी (ज्यांना सामान्य अटी लागू होत नाहीत) आणि श्रेणी 'बी२'.
सार्वजनिक सल्ला	साधे उद्देशून पत्र	१. मसुदा ईआयए अहवालाच्या इंग्रजीत तयार केलेल्या किमान दहा प्रत्यक्ष प्रती आणि एक सॉफ्ट (इलेक्ट्रॉनिक) प्रत आणि २. ईआयए अहवालाच्या सारांशाच्या इंग्रजीमधील आणि राज्याच्या किंवा केंद्रशासित प्रदेशाच्या किंवा प्रादेशिक भाषेतील किमान १० प्रत्यक्ष प्रती.	सदर अधिसूचनेच्या कलम १४ च्या पोटकलम (१) मध्ये दिलेले सर्व प्रकल्प.	संबंधित एसपीसीबी/यूटीपीसीसीचे सदस्य सचिव.
मूल्यमापन	अर्ज-१	१. अर्ज-१ए आणि २. संकल्पना आराखडा	सूचीच्या बाब ४२ आणि ४३ अंतर्गत स्तंभ (५) मध्ये नमूद केलेले सर्व प्रकल्प	प्रकरणानुरूप एसईआयएए किंवा यूटीईआयएए.
	अर्ज १	१. अर्ज- १बी२ २. ईएमपी	श्रेणी 'बी२' अंतर्गत	प्रकरणानुरूप एसईआयएए किंवा यूटीईआयएए.

		<p>३. अंतिम अभिन्यास आराखडा</p> <p>४. व्यवहार्यता अहवाल किंवा खाण प्रकल्पांच्या बाबतीत खाण आराखडा</p> <p>५. लघु खनिजांच्या बाबतीत जिल्हा सर्वेक्षण अहवाल आणि</p> <p>६. समूह परिस्थितीच्या बाबतीत समूह प्रमाणपत्र</p>	येणारे सर्व प्रकल्प	
अर्ज २	<p>१. अंतिम ईआयए अहवाल.</p> <p>२. व्यवहार्यता अहवाल किंवा खाण प्रकल्पांच्या बाबतीत खाण आराखड्याची प्रत</p> <p>३. अंतिम अभिन्यास आराखड्याची प्रत.</p> <p>४. सार्वजनिक सल्ला सुनावण्या</p> <p>५. खाण आणि लघु खनिजांच्या संदर्भात जिल्हा सर्वेक्षण अहवाल आणि</p> <p>६. समूह परिस्थितीच्या बाबतीत समूह प्रमाणपत्र</p> <p>७. विस्तार किंवा आधुनिकीकरण प्रस्तावाच्या संदर्भात सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी जारी केलेले पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी अंतर्गत अटींच्या पूर्ततेचे प्रमाणपत्र आणि</p> <p>७. सदर अधिसूचनेच्या उतारा १७ च्या पोट उतारा (५) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे इतर पूर्व आवश्यकता.</p>	श्रेणी 'ए' किंवा श्रेणी 'बी१' अंतर्गत येणारे सर्व प्रकल्प	मंत्रालय: श्रेणी 'ए१' आणि श्रेणी 'बी१' अंतर्गत येणाऱ्या प्रकल्पांसाठी (सामान्य अटी लागू होणारे)	प्रकरणानुरूप एसईआयएए किंवा यूटीईआयएए श्रेणी 'बी१' अंतर्गत प्रकल्पांसाठी (ज्यांना सामान्य अटी लागू होत नाहीत) आणि श्रेणी 'बी२'.

२. पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीच्या संदर्भात प्रक्रियेचे रचनात्मक सादरीकरण परिशिष्ट- XIV मध्ये देण्यात आले आहे.

१२. स्कोपिंग:-

१. सूचीच्या श्रेणी 'बी१' मध्ये येणाऱ्या सर्व प्रकल्पांना स्कोपिंगची गरज भासणार नाही.

२. प्रकरणानुरूप प्राथमिक किंवा दुय्यम माहिती गोळा करण्याबरोबरच प्रकल्प प्रवर्तकांकडून योग्य अभ्यास करणे शक्य होण्यासाठी, टीओआर किंवा पूर्व-सी किंवा पूर्व-ईपी मिळवण्यासाठी अर्ज दाखल करण्यापूर्वीही मंत्रालयाकडून विकसित केलेला आदर्श टीओआर मंत्रालयाच्या वेबसाइटवर प्रकाशित केला जाईल.

३. आदर्श टीओआर ऑनलाइन पद्धतीने खालील प्रकल्पांना अर्ज ७ दिवसांत मिळाल्यावर, नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून मूल्यमापन समितीला संदर्भित न करता जारी केला जाईल.

अ. सूचीच्या बाब ३८ वर स्तंभ (३) आणि (४) च्या नोंदी (i) आणि (ii) अंतर्गत व्याप्त केलेले सीमाक्षेत्रातील सर्व महामार्ग प्रकल्प-

ब. अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तेत स्थित असणे प्रस्तावित असलेले सर्व प्रकल्प आणि ज्यांना अशा अधिसूचनेत परवानगी नाकारण्यात आलेली नाही.

क. आधीची पर्यावरण मंजूरी असलेले विद्यमान प्रकल्पांचे सर्व विस्तार प्रस्ताव.

ड. सूचीच्या बाब ४२ आणि ४३ वर स्तंभ (४) मधील नोंदींखाली व्याप्त करण्यात आलेली सर्व इमारत बांधकामे आणि क्षेत्र विकास प्रकल्प.

परंतु असे की, मूल्यमापन समितीला एखाद्या प्रकल्पासाठी आदर्श टीओआर जारी केल्याची माहिती देण्यात आली पाहिजे. मूल्यमापन समिती प्रकल्पासाठी आवश्यक वाटल्यास आदर्श टीओआरसोबतच विशिष्ट टीओआरची शिफारस, आदर्श टीओआर जारी केल्यावर ३० दिवसांत करू शकते.

४. उक्तनिर्देशित पोट-उतारा (३) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या प्रकल्पांखेरीज सर्व नवीन प्रकल्प अर्जाच्या तारखेपासून ३० दिवसांत आदर्श टीओआरबरोबरच आवश्यकता वाटल्यास विशिष्ट टीओआरची शिफारस करण्यासाठी नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून मूल्यमापन समितीकडे संदर्भित केले जातील. नियामक प्राधिकाऱ्यांनी अर्ज- । मधील अर्जाच्या तारखेपासून ३० दिवसांत मूल्यमापन समितीकडे संदर्भित केला नाही तर नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून ३०व्या दिवशी ऑनलाइन विभागासाठी विशिष्ट आदर्श टीओआर जारी केला जाईल.

५. मूल्यमापन समितीच्या शिफारशीनुसार संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून टीओआरचे अर्ज नाकारले जाऊ शकतात. अशा पद्धतीने नाकारले गेल्यास अशा नकाराच्या कारणांसोबत निर्णय प्रकल्प प्रवर्तकांना लेखी स्वरूपात अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर वैयक्तिक सुनावणी देऊन कळवला जाईल.

६. प्रकल्प प्रवर्तकाने ईआयए अहवाल विभाग विशिष्ट आदर्श टीओआर तसेच मूल्यमापन समितीने नियत केलेल्या विशिष्ट टीओआरवर आधारित तयार करावा.

७. नदी खोरे प्रकल्पांसारखे प्रकल्प वगळून इतरांसाठी संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांनी जारी केलेल्या संदर्भाच्या अटीची वैधता जारी केल्याच्या तारखेपासून चार वर्षांची असेल. नदी खोरे प्रकल्पांबाबत ही वैधता पाच वर्षांची असेल.

८. नियामक प्राधिकाऱ्यांनी टीओआर नियत केलेल्या प्रकल्पांच्या व्याप्तीत कोणताही बदल होणार असल्यास प्रकल्प प्रवर्तकाने ऑनलाइन, अर्ज-३ प्रकारात टीओआरच्या वैधता कालावधीत आणि सार्वजनिक शिफारशीपूर्वी टीओआरमध्ये सुधारणेसाठी अर्ज करावा. असे सर्व प्रस्ताव आवश्यकता असल्यास अर्जाच्या तारखेपासून ३० दिवसांच्या आत मूल्यमापन

समितीकडे संदर्भित केले जाऊ शकतात. तथापि, सुधारित टीओआरची वैधता आधीचा टीओआर जारी केल्याच्या तारखेपासून मोजली जाईल.

९. एकाच भूखंडासाठी एकापेक्षा जास्त प्रस्ताव आलेले असतील किंवा इतर प्रकल्पांसोबत भूखंड आच्छादित होत असल्यास आणि त्यासाठी पूर्ण किंवा त्याच्या भागासाठी टीओआर किंवा पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी इतर कोणत्या प्रकल्पाला आधीच प्रदान केलेले असल्यास, अशी सर्व प्रकरणे राखून ठेवली जातील. नियामक प्राधिकारी संबंधित राज्य किंवा केंद्रशासित प्रदेशाच्या मुख्य सचिवांसोबत लेखी संवाद साधतील आणि राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाच्या सल्ल्यानुसार निर्णय घेतला जाईल.

१३. पर्यावरण आघात मूल्यांकन अहवाल बनवणे:

१. विभागासाठी मंत्रालयाने जारी केलेले किंवा सीपीसीबीकडून वेळोवेळी विनिर्दिष्ट केलेल्या विशिष्ट ईआयए मार्गदर्शक तत्वांच्या माहितीपत्रकातील कार्यपद्धतीनुसार पायाभूत माहिती गोळा करण्यात यावी.
२. नदी खोरे प्रकल्पाखेरीज इतर प्रकल्पांच्या संदर्भात ईआयए अहवालासाठी पावसाळ्याखेरीज एका ऋतूसाठी पायाभूत माहिती गोळा करण्यात यावी. तथापि, पावसाळ्यासाठीची पायाभूत माहिती मूल्यमापन समितीने टीओआर जारी करत असताना आवश्यकता विनिर्दिष्ट केल्यास गोळा करण्याची गरज असेल.
३. नदी खोरे प्रकल्पांसंदर्भात ईआयए अहवालासाठी पावसाळ्यासह एका वर्षासाठी पायाभूत माहिती गोळा करण्यात यावी.
४. पायाभूत माहिती गोळा करणे आणि त्याचे विश्लेषण पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६ अंतर्गत अधिसूचित केलेल्या पर्यावरण प्रयोगशाळेद्वारे केले जाईल.
५. १२ सागरी मैलांपलीकडे प्रस्तावित केलेल्या प्रकल्पांसाठी उपलब्ध असलेली दुय्यम माहितीही पायाभूत म्हणून विचारात घेण्यात यावी.
६. वरील पोटकलम (१) ते (५) संदर्भित पायाभूत माहिती स्कोपिंगसाठीचा अर्ज कोणताही असला तरी कोणत्याही टप्प्यावर पायाभूत माहिती संकलीत करता येईल. तथापि, अशी पायाभूत माहिती मसुदा ईआयए अहवाल एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीकडे सार्वजनिक सल्ल्यासाठी सादर करत असताना तीन वर्षांपेक्षा अधिक जुनी नसावी.
७. पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६ अंतर्गत अधिसूचित केलेल्या पर्यावरण प्रयोगशाळेमार्फत संकलीत करण्यात आलेली प्रकल्पानंतरची पडताळणी माहितीही प्रकल्पांचा विस्तार किंवा आधुनिकीकरणासाठी विचारात घेण्यात येईल.
८. प्रकल्प प्रवर्तकाने एका विशिष्ट क्षेत्रासाठी मान्यताप्राप्त असलेल्या तसेच त्या क्षेत्रासाठी प्रकल्पाच्या श्रेणीसाठी एसीओद्वारे जोडपत्र- X मध्ये दिलेल्या सामान्य रचनेनुसार ईआयए अहवाल तयार करण्यात यावा.
९. मसुदा ईआयए अहवाल सार्वजनिक सल्ल्यासाठी आणि अंतिम ईआयए अहवाल मूल्यमापनाच्या उद्दिष्टासाठी तयार करण्यात यावा.
१०. मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या मसुद्यात ईआयए अहवालात समाविष्ट करण्यात यावे आणि त्यातील बाबी आणि माहितीसाठी प्रकल्प प्रवर्तकांसोबत तेही उत्तरदायी आहेत. ईआयए समन्वयक आणि पर्यावरण प्रभाव

मूल्यमापनात सहभागी असलेल्या कार्यरत क्षेत्र (तज्ञ) यांच्या समवेत मान्यताप्राप्त ईआयए सल्ला संस्थेचे घोषणापत्र जोडपत्र- XIII

११. श्रेणी 'बी२' अंतर्गत नोंदवण्यात आलेल्या प्रकल्पांसाठी ईआयए अहवालाची गरज भासणार नाही. तथापि, जोडपत्र- XI मध्ये विनिर्दिष्ट सामान्य रचनेनुसार ईएमपी अहवाल एसीओद्वारे तयार करण्यात यावा आणि अर्जासोबत सादर करण्यात यावा.

१४. सार्वजनिक सल्ला:

(१) सार्वजनिक सल्ल्याचे सामान्यतः दोन प्रमुख घटक असतील. त्यात खालील बाबी समाविष्ट असतील:

अ. प्रकल्पाच्या स्थानावर किंवा आसपासच्या परिसरात स्थानिक बाधित लोकांच्या समस्या जाणून घेण्यासाठी सार्वजनिक सुनावणी, प्रकल्प क्षेत्र एकापेक्षा अधिक जिल्ह्यांत असेल तर जिल्हानिहाय अधिसूचनेत विनिर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीत आयोजित करण्यात यावी.

ब. प्रकल्पाच्या पर्यावरणविषयक बाबींमध्ये मोठा वाटा असलेल्या इतर संबंधित व्यक्तींकडून लेखी स्वरूपात प्रतिसाद आमंत्रित करणे.

क. याशिवाय, आवश्यकता असल्यास, प्रकल्पाच्या स्वरूपावर आधारित राहून इतर कोणत्याही सुयोग्य माध्यमातून सार्वजनिक सल्ल्याची शिफारस मूल्यमापन समितीकडून किंवा नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून प्रकरणानुरूप केली जाऊ शकेल.

तथापि, सदर अधिसूचनेच्या कलम ५ च्या पोटकलम (७) अंतर्गत विचारात घेतल्या जाणाऱ्या संरक्षण प्रकल्पांसंदर्भात सार्वजनिक सुनावणी आणि/ किंवा सल्ल्याची व्यवहार्यता आणि आवश्यकता यांच्या संदर्भातील निर्णय नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून घेतला जाऊ शकतो.

२. नवीन किंवा विस्तार प्रस्ताव किंवा ५० टक्क्यांपेक्षा अधिक क्षमता वाढीसह आधुनिकीकरणसाठी सर्व श्रेणी 'ए' आणि 'बी१' प्रकल्पांसाठी सार्वजनिक सल्ला घेतला जाईल.

परंतु असे की, खालील बाबींसाठी सार्वजनिक सल्ला वगळण्यात आला आहे:

अ. सूचीच्या बाब ४ अंतर्गत येणाऱ्या जलसिंचन प्रकल्पांचे आधुनिकीकरण.

आ. अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांमध्ये स्थित सूचीच्याबाब १० (एफ), १६, १७, १९, २०, २१, २३, २४, २५, २७, ३६, ४० अंतर्गत येणारे सर्व प्रकल्प.

इ. सूचीच्या बाब ४२ आणि ४३ अंतर्गत येणारे सर्व प्रकल्प.

ई. सर्व श्रेणी 'बी२' प्रकल्प आणि उपक्रम.

उ. राष्ट्रीय संरक्षण आणि सुरक्षेशी संबंधित किंवा केंद्र सरकारने निश्चित केल्याप्रमाणे इतर धोरणात्मक विचारांशी संबंधित असलेले सर्व प्रकल्प.

ऊ. सीमाक्षेत्रांमध्ये बाब ३१ आणि ३८ मध्ये असलेले सर्व प्रकल्प.

ऋ. १२ सागरी मैलांपलीकडे स्थित असलेले सर्व समुद्री प्रकल्प.

परंतु असेही की, सूचीच्या बाब ३१ अंतर्गत असलेल्या सर्व प्रकल्पांसाठी, सार्वजनिक सल्ला जिल्ह्यांपुरता मर्यादित असेल जिथे राष्ट्रीय उद्यान किंवा अभयारण्य किंवा प्रवाळ बेट किंवा पर्यावरणीय संवेदनशील क्षेत्र स्थित आहे.

३. जिथे सार्वजनिक सुनावणीच्या माध्यमातून सार्वजनिक सल्ल्याची गरज आहे अशा ठिकाणी प्रकल्प प्रवर्तक प्रकरणानुरूप ज्यांच्या अधिकारक्षेत्रात प्रकल्प स्थित आहे अशा एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीच्या संबंधित सदस्य सचिवांना जोडपत्र-। मध्ये दिलेल्या निश्चित रचनेत विनंती पत्र सादर करतील. त्यासोबत मसुदा ईआयए अहवालाच्या इंग्लिशमधील किमान १० प्रत्यक्ष प्रती आणि एक सॉफ्ट (इलेक्ट्रॉनिक) प्रत असेल आणि ईआयए अहवालाच्या सारांशाच्या किमान १० प्रत्यक्ष प्रती इंग्लिशमध्ये आणि राज्याच्या किंवा केंद्रशासित प्रदेशाच्या अधिकृत भाषेत किंवा प्रादेशिक भाषेत असतील.

४. प्रकल्प स्थानामध्ये एकापेक्षा अधिक जिल्हे किंवा राज्य किंवा केंद्रशासित प्रदेश व्याप्त असल्यास प्रकल्प प्रवर्तक प्रक्रियेनुसार संबंधित एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीला सार्वजनिक सुनावणीसाठी स्वतंत्ररित्या विनंती करतील.

५. सार्वजनिक सल्ला जोडपत्र-। मध्ये दिलेल्या प्रक्रियेनुसार प्रकल्पासाठी विशिष्टरित्या आयोजित केला जाईल.

६. सार्वजनिक सुनावणीची प्रक्रिया सर्व संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांना सादर करण्यासह सार्वजनिक सुनावणी एसपीसीबी किंवा संबंधित यूटीपीसीसीला प्रकल्प प्रवर्तकांकडून विनंती अर्ज प्राप्त झाल्याच्या तारखेपासून चाळीस कार्यालयीन दिवसांमध्ये पूर्ण केली जाईल.

७. संबंधित एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीने उक्तनिर्देशित कालावधीत सार्वजनिक सुनावणीची प्रक्रिया हाती घेऊन पार न पाडल्यास, नियामक प्राधिकरण नियामक प्राधिकाऱ्यांच्या अधीन नसलेल्या दुसऱ्या सार्वजनिक आस्थापनेला सादर अधिसूचनेत नमूद केलेल्या प्रक्रियेनुसार पुढील चाळीस दिवसांत ही प्रक्रिया पूर्ण करण्यासाठी सहभागी करून घेतील.

८. वरील पोटकलम (७) अंतर्गत निर्देशित केलेल्या सार्वजनिक आस्थापनेने किंवा प्राधिकाऱ्यांनी संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांना असा अहवाल दिला की, स्थानिक परिस्थितीमुळे संबंधित स्थानिक व्यक्तींना आपली मते मुक्तपणे मांडता येतील अशा पद्धतीने सार्वजनिक सुनावणी घेणे शक्य नाही, तर ती संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांना सर्व तथ्ये तपशीलवार नमूद करेल. त्यानंतर अहवालाचा आणि त्यांच्याकडे असलेल्या विश्वासाह माहितीचा पूर्ण विचार करून असा निर्णय घेऊ शकतील की या प्रकरणी सार्वजनिक मतासाठी सार्वजनिक सुनावणीची गरज नाही.

९. प्रकल्पाच्या पर्यावरणीय बाबींमध्ये मोठा वाटा असलेल्या इतर संबंधित व्यक्तींकडून लेखी स्वरूपात प्रतिसाद मिळवण्यासाठी संबंधित एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसी अर्जदाराने तयार केलेला सारांश ईआयए अहवाल नियत नमुन्यातील अर्जाची प्रत त्यांच्या वेबसाइटवर सार्वजनिक सुनावणी आयोजित करण्याची विनंती प्राप्त झाल्यापासून दहा दिवसांत आपल्या संकेतस्थळावर (वेबसाइट)वर ठेवतील आणि अशा संबंधित व्यक्तींकडून अभिप्रायाची विनंती करतील. गोपनीय माहिती ज्यात घोषित न करण्याजोगी माहिती, तसेच कायदेशीरदृष्ट्या संवेदनशील माहिती ज्यात बौद्धिक संपदा हक्कांचा समावेश असेल, अर्जात स्पष्ट केलेला स्रोत वेबसाइटवर दिला जाणार नाही. संबंधित नियामक प्राधिकारी

प्रकल्पाबाबत मोठ्या प्रमाणावर जाहिरात करण्यासाठी इतर सुयोग्य माध्यमांचा विचार करू शकतील. तथापि, नियामक प्राधिकारी कोणत्याही संबंधित व्यक्तीने लेखी स्वरूपात विनंती केल्यास सार्वजनिक सुनावणीच्या तारखेपर्यंत सामान्य कार्यालयीन तासांमध्ये एका अधिसूचित ठिकाणी मसुदा ईआयए अहवाल वाचण्यासाठी उपलब्ध करावा. या सार्वजनिक सल्ला प्रक्रियेचा भाग म्हणून आलेले सर्व प्रतिसाद प्रकल्प प्रवर्तकाला लवकरात लवकर पोहोचेल अशा माध्यमाद्वारे पाठवण्यात यावेत.

१०. सार्वजनिक सल्ला प्रक्रिया पूर्ण झाल्यावर सार्वजनिक सुनावणीच्या प्रक्रियेची एक प्रत प्रकल्प प्रवर्तकाला दिली जाईल. प्रकल्प प्रवर्तक या प्रक्रियेदरम्यान उद्भवणाऱ्या प्रत्यक्ष पर्यावरण चिंतांना उत्तरे देईल आणि मसुदा ईआयए अहवाल आणि ईएमपीमध्ये उपशमन योजनेसह योग्य ते बदल करेल. अशा रितीने तयार केलेला अंतिम ईआयए अहवाल प्रकल्प प्रवर्तक कडून संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांकडे मूल्यमापनासाठी सादर केला जाईल.

१५. मूल्यमापन:

१. प्रकल्प प्रवर्तकाने सादर केलेला अर्ज प्राप्त झाल्याच्या तारखेपासून १५ कार्यालयीन दिवसांमध्ये संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांनी विनिर्दिष्ट केलेल्या टीओआरच्या संदर्भाने कठोरपणे पडताळणी केला जाईल. अर्जातील अपूर्णता ऑनलाइन कळवली जाईल किंवा पूर्ण केलेला अर्ज ऑनलाइन स्वीकारला जाईल.
२. 'बी२' श्रेणीअंतर्गत येणाऱ्या बाबी वगळता नियामक प्राधिकरणाकडून स्वीकारला जाणारा प्रत्येक अर्ज सूचीतील बाबीसमोर विशेषरित्या नमूद केलेले असल्याशिवाय मूल्यमापन समितीसमोर सादर केला जाईल आणि त्याची मूल्यमापन प्रक्रिया अर्ज स्वीकारल्यानंतर पंचेचाळीस दिवसांत पूर्ण केली जाईल. मान्यता समितीच्या शिफारशी सभेच्या इतिवृत्ताच्या माध्यमातून संबंधित नियामक प्राधिकरणाच्या वेबसाइटवर प्रदर्शित केल्या जातील.
३. 'बी२' श्रेणीअंतर्गत येणाऱ्या बाबी वगळता नियामक प्राधिकरणाकडून स्वीकारला जाणाऱ्या प्रत्येक अर्जाला सूचीतील बाबीसमोर विशेषरित्या नमूद केलेले असल्याशिवाय अर्जाच्या तारखेपासून पंधरा कार्यालयीन दिवसांमध्ये त्या प्रकल्पांना लागू असलेल्या आदर्श शर्तीच्या सापेक्ष ऑनलाइन पद्धतीद्वारे पूर्व-ईपी जारी केला जाईल. अर्ज नाकारला गेल्यास त्याची कारणे कळवली जातील.
४. सदर अधिसूचनेच्या कलम १५ च्या पोटकलम (२) नुसार प्रकरणांसंबंधी मूल्यमापन समितीकडून एका सुनावणीदरम्यान पारदर्शक पद्धतीने केली जाईल ज्यात संबंधित प्रकल्प प्रवर्तकाला वैयक्तिकरित्या किंवा प्राधिकृत प्रतिनिधीद्वारे (संचालक मंडळावरील अधिकाऱ्यापेक्षा खालच्या दर्जाचा नाही अशा) प्रत्यक्ष किंवा व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंगद्वारे आवश्यक ती माहिती देण्यासाठी बोलावले जाईल. प्रकल्प प्रवर्तक या मूल्यमापना दरम्यान ईआयए अहवाल तयार करण्यात सहभागी असलेल्या ईआयए समन्वयक आणि कार्यरत क्षेत्र तज्ञ(तज्ञां)ची मदत समितीसमोर घेऊ शकतील. सदर सुनावणीच्या निष्कर्षादरम्यान मूल्यमापन समिती संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांना विशिष्ट अटी आणि शर्तीवर पूर्व-ईपी देण्याबाबत किंवा पूर्व-ईपीचा अर्ज रद्द करण्याबाबत, त्यासाठीच्या कारणांसह श्रेणीनिहाय शिफारशी करेल.
५. प्रकल्प पूर्व-ईपी प्रदान करण्यासाठी शिफारस करण्यात आला असल्यास इतिवृत्तात विशिष्ट पर्यावरण संरक्षण आणि अटी नमूद करण्यात येतील. नाकारण्यासाठी शिफारस केलेली असल्यास, त्याची कारणेही स्पष्टपणे नमूद करण्यात येतील.

६. मूल्यमापन समितीच्या नियत बैठकीची तारीख प्रकल्प प्रवर्तकाला किमान १० दिवस आगाऊ स्वरूपात ऑनलाइन यंत्रणेद्वारे प्रस्तावाच्या विचाराबाबत तसेच सभेच्या विषयपत्रिकेबाबत कळवली जाईल.
७. मूल्यमापन समितीच्या समोर नवीन तथ्ये आलेली असल्याशिवाय आणि प्रकल्प प्रवर्तकाकडून अतिरिक्त अभ्यास मागवणे अत्यावश्यक असल्याशिवाय मूल्यमापनाच्या वेळी पडताळणी समितीकडून नवीन अभ्यास मागवला जाणार नाही आणि त्याची माहिती स्पष्टपणे सभेच्या इतिवृत्तात दिली जाईल.
८. सूचीच्या बाब ४२ च्या स्तंभ (४) अंतर्गत प्रकल्पांना हरित इमारतीचे तात्पुरते प्रमाणपत्र असल्यास प्रस्तावांचा प्राधान्याने विचार केला जाईल.
९. मंत्रालयाकडून कॉर्पोरेट पर्यावरण उत्तरदायित्वाबाबत वेळोवेळी मार्गदर्शक तत्वे जारी केली जातील ज्यात नवीन प्रकल्पांचे टप्पे, विस्तार प्रकल्प, आधुनिकीकरण प्रकल्प, गंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्रात, अतिगंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्रात, इतर क्षेत्रांत इत्यादी स्थित असल्याचे प्रस्तावित असल्यास दर्शवले जाईल.
१०. मूल्यमापन समितीच्या सभेचे इतिवृत्त प्रकाशित झाल्यापासून पंधरा कार्यालयीन दिवसांत प्रस्ताव सक्षम प्राधिकार्यांसमोर सादर केला गेला पाहिजे.
११. सक्षम प्राधिकारी पंधरा कार्यालयीन दिवसांत अंतिम निर्णय घेतील.

१६. आधुनिकीकरणासाठी पूर्व पर्यावरण मंजूरी देण्याची प्रक्रिया:

१. सूचीमध्ये नमूद प्रकल्पांसंदर्भात विद्यमान संकुलात किंवा खाण भाडेपट्टा क्षेत्रात आधुनिकीकरणासाठी पूर्व-ईसी मिळवण्यासाठीचे सर्व अर्ज प्रकरणानुरूप, खाली देण्यात आलेल्या आकडेवारीनुसार आवश्यकतांच्या सापेक्ष असतील:

टप्पे	आधुनिकीकरणाद्वारे उत्पादन क्षमतेत उद्दिष्टित वाढ	ऑनलाइन माध्यमाद्वारे दिलेल्या नमुन्यात अर्ज	स्कोपिंगची आवश्यकता	सुधारित ईआयए अहवालाची गरज	सुधारित ईएमपी अहवालाची गरज	मूल्यमापन समितीकडे सादर करायचा की नाही	सार्वजनिक सल्ल्याची गरज
१	२	३	४	५	६	७	८
I	उत्पादन क्षमतेत वाढ न करता आधुनिकीकरण	अर्ज-२	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
II	१० टक्क्यांपर्यंत	अर्ज-२	नाही	नाही	हो	नाही	नाही
III	१० टक्क्यांपेक्षा जास्त आणि २५ टक्क्यांपेक्षा कमी	अर्ज-२	नाही	नाही	हो	हो	नाही
IV	२५ टक्क्यांपेक्षा जास्त आणि ५० टक्क्यांपेक्षा कमी	अर्ज-२	नाही	हो	हो	हो	नाही
V	५० टक्क्यांपेक्षा अधिक	अर्ज-१	हो	हो	हो	हो	हो (कलम १४ नुसार)

२. वरील गणनानुसार आवश्यकता प्रकल्पाला सदर कलमांतर्गत सवलतीचा समावेश न करता जारी केलेल्या अद्ययावत पूर्व-ईसीचा संदर्भ घेऊन उत्पादन क्षमतेतील एकूण वाढीला लागू होईल ('विस्तार' श्रेणीतील पूर्व-ईसीसह.)

उदा. 'अ' एकांच्या उत्पादन क्षमतेसाठी पूर्व-ईसी जारी केलेली असल्यास आधुनिकीकरणासाठी पूर्व-ईसी प्रदान करण्यासाठीचा अर्ज खालील कोष्टकानुसार विविध टप्प्यांतर्गत विचारात घेतला जाऊ शकेल.
पूर्व-ईसी (उदा. १/१/२०१६ रोजी जारी केलेली आहे.)

उत्पादन क्षमता: अ

एसआय	एकत्रित उत्पादन	दिनांक	लागू टप्पा	टप्पा	कारण
१	अ		।	--	उत्पादन क्षमतेतील वाढीशिवाय आधुनिकीकरण
२	१.१अ पर्यंत	१/१२/२०२०		पहिले आधुनिकीकरण	नवीन उत्पादन हे १.१ अ आहे (अ: पूर्व-ईसी प्रदान केलेल्या उत्पादनाची पातळी)
३.	१.२ अ पर्यंत	१/०६/२०२१		दुसरे आधुनिकीकरण	नवीन उत्पादन पूर्व-ईसी प्रदान केलेल्या उत्पादनाच्या तुलनेत १.२ पट (अ) आहे. प्रस्तावित उत्पादन १.१अ पेक्षा १० टक्क्याने कमी असले तरी आहे. (जे पहिल्या आधुनिकीकरणाच्या टप्प्यात मान्यताप्राप्त केले आहे.)
४.	१.४ अ पर्यंत	१/०६/२०२२		तिसरे आधुनिकीकरण	नवीन उत्पादन पूर्व-ईसी प्रदान केलेल्या उत्पादनाच्या तुलनेत १.४ पट (अ) आहे. प्रस्तावित उत्पादन १.२अ पेक्षा २५ टक्क्याने कमी असले तरी आहे. (जे दुसऱ्या आधुनिकीकरणाच्या टप्प्यात मान्यताप्राप्त केले आहे.)

३. तथापि, टप्पा (V) मध्ये जारी केलेले पूर्व ईसी विस्तार श्रेणींतर्गत प्रदान केल्याचे मानले जाईल.

४. वरील पोटकलम (२) मधील तरतुदी खालील प्रकल्पांना लागू होणार नाहीत:

- अ. श्रेणी 'बी२' अंतर्गत येणारे आणि आधुनिकीकरणामुळे श्रेणी 'बी१' किंवा श्रेणी 'ए' मध्ये रूपांतरित होणारे प्रकल्प आणि
- ब. ज्या प्रकल्पासाठी ईआयए अधिसूचनेनुसार सार्वजनिक सुनावणीची गरज आहे असा प्रकल्प अस्तित्वात असल्याच्या कालावधीत सार्वजनिक सुनावणी आयोजित करण्यात आली नव्हती.

५. उत्पादन क्षमतेत वाढ न करता किंवा आधी प्रदान केलेल्या पूर्व-ईसीच्या संदर्भात १० टक्क्यांनी उत्पादन क्षमतेत वाढ करून आधुनिकीकरण करणे उद्दिष्टित असलेल्या प्रस्तावांच्या पूर्व-ईसीसाठीचे सर्व अर्ज नियामक प्राधिकरणाने स्वीकारल्यानंतर ऑनलाइन जारी केले जातील.

६. आधी प्रदान केलेल्या पूर्व-ईसीच्या संदर्भात १० टक्क्यांवरून ५० टक्क्यांपर्यंत उत्पादन क्षमतेत वाढ होण्यासाठी उद्दिष्टित असलेल्या सर्व पूर्व-ईसीच्या अर्जांचा विचार मूल्यमापन समितीकडून अर्जांच्या तारखेपासून आणि पूर्व-ईसीबाबत पडताळणीसाठी पंचेचाळीस कार्यालयीन दिवसांत केला जाईल.

७. एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसकडून वायू (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदा १९८१ किंवा जल (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदा १९७४ अंतर्गत स्थापित केलेल्या तांत्रिक समितीच्या शिफारशीनुसार जारी केलेले 'प्रदूषणाच्या भारात वाढ नाही'प्रमाणपत्र वरील पोटकलम (१) मध्ये दिलेल्या कोष्टकातील स्तंभ (५) आणि स्तंभ (६) अंतर्गत ईआयए आणि ईएमपीच्या ऐवजी आवश्यक असेल.

१७. पूर्व पर्यावरण मंजूरी देणे किंवा नाकारणे:

१. नियामक प्राधिकरण मूल्यमापन समितीच्या शिफारशी विचारात घेईल आणि आपला निर्णय मान्यता खालील प्रकरणे वगळता मूल्यमापन समितीच्या सभेच्या इतिवृत्ताच्या तारखेपासून ३० कार्यालयीन दिवसांत किंवा आवश्यक कागदपत्रांसह पूर्ण अर्ज मिळाल्याच्या तारखेपासून नव्वद कार्यालयीन दिवसांत प्रकल्प प्रवर्तकाला कळवतील.

२. नियामक प्राधिकारी सामान्यतः मूल्यमापन समितीच्या शिफारशी स्वीकारतील. अशा प्रकरणी जिथे त्यांना मूल्यमापन समितीच्या शिफारशीबाबत मतभेद असतील अशा प्रकरणी नियामक प्राधिकारी आपल्या मतभेदाची कारणे स्पष्ट करून मूल्यमापन समितीच्या सभेच्या इतिवृत्तापासून पंचेचाळीस दिवसांत मान्यता समितीला पुनर्विचार करण्याची विनंती करतील. या निर्णयाची सूचना त्याचवेळी अर्जदाराला ऑनलाइन माध्यमाद्वारे दिली जाईल. त्याचवेळी मूल्यमापन समिती नियामक प्राधिकाऱ्यांनी केलेल्या निरीक्षणांचा विचार करेल आणि त्यावरील आपली मते पंचेचाळीस कार्यालयीन दिवसांत कळवेल. मूल्यमापन समितीची मते विचारात घेतल्यानंतर नियामक प्राधिकाऱ्यांचा निर्णय अंतिम असेल. नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून प्रकल्प प्रवर्तकाला हा निर्णय पुढील तीस कार्यालयीन दिवसांत कळवला जाईल.

३. नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून अर्जदाराला वरील पोटकलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीत कळवला गेला नाही तर, अर्जदार मूल्यमापन समितीच्या अंतिम शिफारशीच्या आधारे नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून पूर्व-ईसी प्रदान केलेली आहे किंवा नाकारली आहे असे मानून आपले काम पुढे सुरू ठेवेल.

४. वरील पोटकलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेला नियामक प्राधिकाऱ्यांनी घेण्याच्या निर्णयाचा कालावधी संपुष्टात आल्यावर नियामक प्राधिकाऱ्यांचा निर्णय आणि मूल्यमापन समितीच्या अंतिम शिफारशी सार्वजनिक दस्तऐवज असतील.

५. पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीसाठीचे अर्ज प्राप्त करण्यासाठी इतर नियामक आस्थापना किंवा प्राधिकार्यांकडून मूल्यमापनची. जसे असेल तसे, किंवा संबंधित नियामक प्राधिकरणाकडून स्कोपिंग किंवा मान्यता किंवा निर्णय गरज, खालील प्रकरणे वगळता असणार नाही:

अ. खाण प्रकल्पांसंदर्भात सक्षम प्राधिकरणाकडून खाण प्रकल्पाला मान्यता.

ब. प्रकल्पात समाविष्ट असलेल्या वन (संवर्धन) कायदा १९८० (कायदा क्रमांक १९८० चा ६) अंतर्गत वनभूखंड प्रत्यांतरित करण्यासाठी तत्वतः मान्यता.

क. सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड क्षेत्रात समाविष्ट असलेल्या प्रकल्पांसाठी राज्य किंवा केंद्रशासित प्रदेशाच्या किनारपट्टी व्यवस्थापन प्राधिकरणाच्या शिफारशी.

ड. पूर्व-ईसीसाठी प्रस्ताव विचारात घेण्यासाठी भू संपादन ही पूर्व आवश्यकता असू शकत नाही, परंतु सरकारी हस्तक्षेपाने संपादन करणे प्रस्तावित असलेल्या प्रकल्प स्थानाबाबत संबंधित राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेश प्रशासनाकडून वेळोवेळी सुधारित केलेल्या भूमि संपादन, पुनर्वसन आणि पुनर्स्थापना कायदा २०१३ (कायदा क्रमांक २०१३ चा ३०) मधील तरतुदीनुसार भूखंडाच्या संपादनासंबंधी जारी केलेल्या प्राथमिक अधिसूचनेची प्रत आवश्यक असेल. भूखंडाचा ताबा भूखंड मालकांसोबत खाजगी व्यवहार करून घेतला जात असेल तर प्रस्तावित प्रकल्पासाठी भूखंड विकण्याचा भूखंड मालकाचा हेतू स्पष्टपणे दर्शवणारे विश्वासाह दस्तऐवज आवश्यक असतील. खाण प्रकल्पांबाबत, 'इरादा पत्र' एक विश्वासाह दस्तऐवज मानले जाईल.

६. प्रकल्प प्रवर्तक किंवा एसीओ किंवा ईआयए समन्वयक किंवा ईआयए अहवाल तयार करण्यात सहभागी असलेले कार्यरत क्षेत्र तज्ञांकडून माहिती लपवणे आणि/ किंवा खोटी किंवा चुकीची किंवा दिशाभूल करणारी माहिती किंवा कागदपत्रे सादर करण्यात आल्यास आणि ते स्कोपिंग किंवा मूल्यमापन किंवा ईआयए किंवा ईएमपी अहवालाचा समावेश असलेल्या अर्जाबाबत निर्णयाचा आधार असल्यास असा अर्ज नाकारला जाईल आणि त्या आधारे प्रदान केलेली पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी रद्द केली जाईल. अर्ज नाकारणे किंवा अशा आधारेआधीच प्रदान केलेली पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी रद्द करण्याचा निर्णय नियामक प्राधिकारी प्रकल्प प्रवर्तकाला सुनावणी देऊन आणि नैसर्गिक न्यायतत्वांचे पालन करून घेतील.

७. प्रकल्प प्रवर्तक किंवा एसीओ किंवा ईआयए समन्वयक किंवा ईआयए अहवाल तयार करण्यात सहभागी असलेले कार्यरत क्षेत्र तज्ञांकडून माहिती लपवणे आणि/ किंवा खोटी किंवा चुकीची किंवा दिशाभूल करणारी माहिती किंवा कागदपत्रे सादर करण्यात आल्याच्या घटनेची नोंद मंत्रालयाकडून घेतली जाईल आणि संस्था किंवा संबंधित व्यक्तीविरोधा काळ्या यादीत टाकण्यासह इतर सुयोग्य कारवाई केली जाईल.

८. सरकारने एखाद्या प्रकल्प किंवा उपक्रमात दिलेला भाडेपट्टा किंवा परवाना किंवा हक्क किंवा परवानगी किंवा मुखत्यारी कोणत्याही कायदेशीर सुनावणीत किंवा सरकारकडून कायदानुसार रद्द केली गेल्यास आणि सदर प्रकल्पासंदर्भातील भाडेपट्टा किंवा परवाना किंवा हक्क किंवा परवानगी किंवा मुखत्यारी इतर कोणत्याही व्यक्तीला किंवा यशस्वी बोलीकर्त्याला दिली गेल्यास, खालील प्रकरणांमध्ये:

अ. वरील विषयावर तत्कालीन स्वरूपात लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्यांतर्गत विशिष्ट कायदा: सदर कायद्याच्या तरतुदी लागू होतील आणि,

ब. वरील विषयावर तत्कालीन स्वरूपात लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्यांतर्गत विशिष्ट कायदा नसणे: प्रकल्प हाती घेण्यासाठी हक्क असलेली कायदेशीर व्यक्ती किंवा सरकारने कायद्यानुसार निवडलेली यशस्वी बोलीकर्ता व्यक्ती सदर अधिसूचनेच्या जोडपत्र-VI मध्ये दिल्याप्रमाणे अर्ज-६ मध्ये पूर्व-ईसी प्रदान करण्यासाठी अर्ज सादर करेल. विद्यमान ईआयए अहवाल आणि आधी प्रदान केलेली पूर्व-ईसी यांचा विचार करताना मूल्यमापन समितीकडून अशा सर्व अर्जांचा विचार केला जाईल. मूल्यमापन समिती आधी प्रदान केलेल्या वैधता कालावधी, अटी आणि शर्तीच्या सापेक्ष पूर्व-ईसी प्रदान करण्याची शिफारस करू शकेल. तथापि, मूल्यमापन समिती आवश्यकतेनुसार अशा प्रकल्पांसाठी प्रकरणनिहाय अतिरिक्त शर्ती लागू करू शकेल.

१८. पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीमध्ये दुरुस्ती:

१. प्रकल्प प्रवर्तकाने पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीच्या अटी आणि शर्तीनुसार प्रकरणानुरूप कोणतेही बदल करायचे असल्यास संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांकडे अर्ज-४ मध्ये नियत पोर्टलवर अर्ज दाखल करावा.
२. पूर्व-ईसीमध्ये दुरुस्तीसाठी आलेले सर्व अर्ज मूल्यमापन समितीकडून अर्जाच्या तारखेपासून पंचेचाळीस कार्यालयीन दिवसांत विचाराधीन घेतले जातील आणि पूर्व-ईसीमध्ये दुरुस्तीच्या शिफारशीसाठी सुचवले जातील.
३. पूर्व-ईपीमध्ये दुरुस्तीसाठी आलेले सर्व अर्ज नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून अर्जाच्या तारखेपासून वीस कार्यालयीन दिवसांत विचारात घेतले जातील आणि पूर्व-ईपीमध्ये त्यानुसार मान्यताप्राप्त दुरुस्ती जारी केली जाईल.
४. सार्वजनिक सल्ला किंवा पूर्व-ईसी प्रदान केल्यानंतर प्रकल्प स्थानात कोणताही बदल झाल्यास तो एक नवीन प्रस्ताव मानला जाईल आणि मूल्यमापन समितीचे हा बदल इतका छोटा आहे की ईआयए अहवालात कोणताही बदल करण्याची गरज नसल्याचे मत झालेले असल्याशिवाय नियत प्रक्रियेनुसार त्याला मान्यताप्राप्त करावे लागेल. मूल्यमापन समितीच्या शिफारशीनुसार नियामक प्राधिकारी पूर्व-ईसीमध्ये दुरुस्ती जारी करतील.
५. सर्वोच्च उत्पादन क्षमता, खाण भाडे क्षेत्र, खाण बंदिस्त असल्याची स्थिती बदलणार नाही आणि ती प्रकल्प प्रवर्तकाने योग्य पद्धतीने राखलेली असेपर्यंत, प्रदान केलेल्या पूर्व-ईसीमध्ये नमूद केल्याप्रमाणे उपशमन उपाययोजनांचे स्वरूप आणि व्याप्ती त्या वेळी संबंधित खोदकामाच्या आकारमानाइतके योग्य स्थितीत असेपर्यंत प्रकल्प प्रवर्तक पूर्व-ईसीमध्ये अनुज्ञेय केलेल्या कमाल सर्वोच्च उत्पादन क्षमतेपर्यंत उत्पादन करू शकतात आणि खाणीच्या कार्यान्वयनाच्या क्रमातील बदलालाही अनुमती देण्यात असेल. तथापि, प्रकल्प प्रवर्तक सूचीतील उत्पादनातील असा बदल आणि /किंवा कार्यान्वयनाच्या क्रमवारीतील बदल संबंधित उपशमन उपाययोजनांसह कालाधारित पूर्तता अहवालात नमूद करेल. तसेच, उत्पादनाच्या आकारमानाशी संबंधित उपशमन उपाययोजनांमध्ये किंवा कार्यान्वयनाच्या क्रमातील बदलाच्या दृष्टीकोनातून अपयश आल्यास ते प्रकल्प प्रवर्तकाच्या दृष्टीने 'अवज्ञा' मानले जाईल आणि ते योग्य त्या कारवाईसाठी उत्तरदायी असतील.
६. इतर प्रकल्पांच्या बाबतीत प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्वी-ईपीमध्ये एकक किंवा उपकरण किंवा यंत्रांच्या रचनेतील बदलासाठी प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी प्रदान करण्यात आली आहे अशा एकूण मान्यताप्राप्त क्षमतेमध्ये बदल न करता दुरुस्ती करण्याची गरज नाही.
७. पर्यावरण फायद्यांमध्ये परिणाम दिसणाऱ्या जलसिंचन तंत्रज्ञानातील बदल (उदा. पूर सिंचन ते ठिबक सिंचनातील) बदल, पीकाखालील एकूण क्षेत्रात वाढ होईल परंतु धरणाची उंची आणि धरणाखाली जाणाऱ्या

क्षेत्रात वाढ होणार नसेल तर त्यासाठी प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीमध्ये दुरुस्तीची गरज भासणार नाही.

१९. पूर्व पर्यावरण मंजूरी किंवा पूर्व पर्यावरण मंजूरीची वैधता:

१. पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीमधील कालावधीच्या वैधतेत प्रकरणानुरूप प्रकल्पाच्या तीन टप्प्यांचा समावेश आहे:
  - अ. बांधकाम किंवा स्थापना टप्पा
  - ब. कार्यान्वयन टप्पा आणि
  - क. थांबणे किंवा बंद पडणे किंवा काढून घेण्याचा टप्पा.

I. बांधकाम किंवा उभारणी टप्पा: बांधकाम किंवा उभारणी टप्पा म्हणजे नियामक प्राधिकार्यांकडून प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीच्या प्रदानाच्या तारखेपासूनचा खालील कालावधी होय:

- अ. प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीसाठीचा अर्ज संदर्भित केलेला आहे अशा बांधकाम प्रकल्पांबाबत सर्व बांधकाम उपक्रमांची पूर्तता (सूचीची बाब ४२ आणि ४३) आणि/ किंवा
- ब. प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीसाठीचा अर्ज संदर्भित केलेला आहे अशा इतर सर्व प्रकल्पांबाबत कारखाना आणि यंत्रांच्या प्रस्थापना तसेच उत्पादनाला सुरुवात करण्यासह उपक्रमांची पूर्तता (सूचीची बाब १, ४२ आणि ४३).
- क. मूल्यमापन समितीने अंदाजित केलेले प्रकल्पाचे आयुष्य, जे कमाल पन्नास वर्षांच्या किंवा खाण भाडेपट्ट्याच्या वैधतेच्या कालावधीपर्यंत, जे लवकर असेल ते.

बांधकाम आणि/ किंवा प्रस्थापना टप्प्यातील पूर्व-ईसीचा वैधता कालावधी खालीलप्रमाणे असेल:

ड. **खाण प्रकल्प:** मूल्यमापन समितीने अंदाजित केल्याप्रमाणे प्रकल्पाचे आयुष्यान जे कमाल पन्नास वर्षांच्या सापेक्ष असेल किंवा खाण भाडेपट्ट्याच्या वैधतेच्या कालावधीपर्यंत, जे लवकर असेल ते, खाण उपक्रमांच्या प्रारंभाच्या सापेक्ष, प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी प्रदान केल्याच्या तारखेपासून दहा वर्षांच्या कालावधीत.

ई. **नदीखोरे प्रकल्प (सूचीची बाब क्रमांक ३) किंवा जलसिंचन प्रकल्प (सूचीची बाब क्रमांक ४) किंवा अणूऊर्जा प्रकल्प आणि अणूइंधन प्रक्रिया (सूचीची बाब क्रमांक ६)-** पंधरा वर्षे

फ. **इतर सर्व प्रकल्प:** दहा वर्षे.

परंतु असे की, राष्ट्रीय कंपनी कायदा लवादासमोर दिवाळखोरी निवारण प्रक्रियेचा कालावधी किंवा इतर कोणत्याही लवाद किंवा न्यायालयाने प्रकल्पाच्या बांधकामावर आणि/ किंवा प्रस्थापनेवर घातलेला निर्बंध किंवा प्रतिबंधाचा कालावधी किंवा कोणत्याही प्राधिकरणांतर्गत लागू केलेले अधिस्थगन वर निर्देशित केल्याप्रमाणे प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी आणि पूर्व-ईपीच्या वैधतेचा कालावधी मोजण्यातून वगळले जाईल आणि ते कमाल तीन वर्षांच्या सापेक्ष असेल.

II. कार्यान्वयन टप्पा: कार्यान्वयन टप्प्याची वैधता प्रकरणानुरूप बांधकाम आणि/ किंवा प्रस्थापना सदर अधिसूचनेच्या कलम (१९)च्या पोटकलम (२) आणि (३) नुसार संबंधित वैधता कालावधीत पूर्ण झालेली नसल्यास संपुष्टात येईल. सदर अधिसूचनेच्या कलम (१९) च्या पोटकलम (२)च्या तरतुदींच्या सापेक्ष खाणकामाखेरीज प्रकल्पांचा प्रकरणानुरूप कार्यान्वयन टप्प्यासाठी पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीचा वैधता कालावधी खालीलप्रमाणे असेल:

- अ. प्रकल्पाच्या उर्वरित आयुष्यासाठी.

ब. फक्त पूर्ण झालेल्या प्रकल्पाच्या संदर्भात हे स्पष्ट केले जात आहे आणि प्रकल्पाचा फक्त पूर्ण झालेला भाग प्रकल्पाच्या उर्वरित जीवनमानासाठी टिकेल जिथे प्रकल्प उक्तनिर्देशित कालावधीत अंशतः पूर्ण झाला आहे.

२. क्षेत्र विकास प्रकल्पांच्या बाबतीत प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीची वैधता फक्त अशा उपक्रमांबाबत मर्यादित असेल जिथे प्रकल्प प्रवर्तकाची जबाबदारी विकासक म्हणून असेल.

३. पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीमध्ये प्रकरणानुरूप अनुज्ञेय केलेल्या क्षमतेपेक्षा कमी प्रमाणात कार्यान्वयित केलेल्या आणि मूल्यमापन समितीने मान्यताप्राप्त केल्याप्रमाणे प्रकल्पाच्या आयुष्यमानात साठे पूर्ण वापरले गेले नसलेल्या खाण प्रकल्पांच्या संदर्भात प्रकरणानुरूप ज्या उत्पादन क्षमता आणि खाण भाडेक्षेत्रासाठी पूर्व-ईसी आणि पूर्व-ईपी प्रदान केली होती त्याच क्षमता आणि क्षेत्रासाठी मूल्यमापन समितीच्या शिफारशीने पूर्व-ईसीचा वैधता कालावधी विस्तारित केला जाऊ शकेल. तथापि, प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीची वैधता खाण भाडेपट्ट्याच्या कालावधीपेक्षा जास्त नसेल.

२०. प्रकल्पोत्तर पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीवर निरीक्षण:

१. प्रकल्प प्रवर्तक स्वखर्चाने किमान दोन स्थानिक वृत्तपत्रांमध्ये प्रकरणानुरूप प्रकल्पाला पूर्व-ईसी, पूर्व-ईपी प्रदान केल्याची जाहिरात नियामक प्राधिकरणाच्या संकेतस्थळाच्या तपशीलासह प्रकाशित करेल, जिथे प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीची प्रत उपलब्ध केलेली असेल. कंपनीच्या आणि संबंधित प्रकल्पाच्या संकेतस्थळावर प्रदान केलेल्या प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीची प्रत कायमस्वरूपी प्रदर्शित करण्यात येईल.

२. नियामक प्राधिकारी प्रकरणानुरूप आपल्या नियत संकेतस्थळावर सार्वजनिक ठिकाणी पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी प्रकाशित करतील.

३. पूर्व-ईसीच्या प्रती प्रकल्प प्रवर्तकाने निष्कासन प्रदान केल्यानंतर तीस दिवसांच्या कालावधीत खालील प्राधिकाऱ्यांना सादर करणे आवश्यक आहे. त्यांनी त्या मिळाल्यानंतर तीस दिवसांत त्या प्रदर्शित करणे गरजेचे आहे.

अ. जिल्हा दंडाधिकारी/ जिल्हाधिकारी/ उपायुक्त,

ब. जिल्हा परिषद किंवा महापालिका किंवा पंचायत समित्या,

क. जिल्हा उद्योग कार्यालय,

ड. नागरी स्वराज्य संस्था (यूएलबी) / संबंधित पंचायती राज संस्था/ विकास प्राधिकरणे,

इ. मंत्रालयाचे संबंधित प्रादेशिक कार्यालय आणि,

प. एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीचे संबंधित प्रादेशिक कार्यालय.

४. प्रकल्प प्रवर्तकाला प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीमध्ये घालून दिलेल्या अटींच्या संदर्भातील मागील आर्थिक वर्षाचा पूर्तता अहवाल ३० जूनपूर्वी नियत संकेतस्थळाच्या माध्यमातून सादर करणे सक्तीचे असेल. पूर्व-ईसी प्रदान केल्याच्या तारखेपासून वार्षिक पूर्तता अहवाल संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांकडे सादर केला जाईल. तथापि, आवश्यकता असल्यास नियामक प्राधिकारी असा पूर्तता अहवाल अडून मधूनही मागवू शकतात.

५. प्रकरणानुरूप मागील आर्थिक वर्षाच्या संदर्भातील पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीमध्ये नमूद शर्तीच्या संदर्भातील वार्षिक पूर्तता अहवाल ३० जूनपूर्वी सादर करण्यात अपयश आल्यास, श्रेणी 'बी२' प्रकल्पांच्या संदर्भात प्रतिदिन ५०० रूपये, श्रेणी 'बी१' प्रकल्पांसाठी प्रतिदिन १००० रूपये आणि श्रेणी 'ए' मधील प्रकल्पांसाठी प्रतिदिन २५०० रूपयांचे विलंब शुल्क आकारले जाईल. प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीमध्ये नमूद शर्तीच्या संदर्भातील पूर्तता अहवाल सलग तीन वर्षे सादर केला न गेल्यास प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीमध्ये या संदर्भातील कोणतीही पूर्वसूचना न देता रद्द केल्याचे गृहित धरले जाईल.

६. प्रकल्प प्रवर्तकाने सादर केलेले सर्व पूर्तता अहवाल संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्यांच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध असतील.
७. अद्ययावत पूर्तता अहवाल प्रकल्प प्रवर्तकाच्याही संकेतस्थळावर उपलब्ध असेल.
८. श्रेणी 'ए' प्रकल्पांसाठी पूर्व-ईसीच्या संदर्भात विनिर्दिष्ट केलेल्या अटींच्या पूर्तता निरीक्षण मंत्रालयाच्या प्रादेशिक कार्यालयाकडून किंवा सीपीसीबीच्या प्रादेशिक संचालनालयाकडून पार पाडले जाईल. निरीक्षण अहवाल नियत संकेतस्थळावर तपासणीपासून पंधरा दिवसांत अपलोड केला जाईल.
९. श्रेणी 'बी१' प्रकल्पांसाठी पूर्व-ईसी आणि श्रेणी 'बी२' मधील प्रकल्पांसाठी पूर्व-ईपीच्या संदर्भात नियत अटींच्या पूर्तता निरीक्षणाचे काम एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीकडून पार पाडले जाईल. निरीक्षण अहवाल नियत संकेतस्थळावर तपासणीपासून पंधरा दिवसांत अपलोड केला जाईल.
१०. वरील तरतुदींमध्ये काहीही नमूद असले तरी, मंत्रालयाच्या प्रादेशिक कार्यालयांद्वारे, सीपीसीबी, एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीच्या प्रादेशिक संचालनालयाद्वारे निरीक्षणाच्या प्रयत्नांना पूरक म्हणून मंत्रालय राष्ट्रीय पातळीवरील सरकारी आस्थापनांना प्रकल्पांच्या प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीच्या अटींच्या निरीक्षणासाठी यादृच्छिक पद्धतीने नामिकेवर घेऊ शकेल.
११. मूल्यमापन समितीने मान्यताप्राप्त केलेल्या ईआयए अहवालात उपलब्ध असलेल्या पायाभूत माहितीनुसार, पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीच्या अटी आणि शर्ती तसेच मंत्रालयाने वेळोवेळी विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे इतर तरतुदीनुसार पूर्तता तपासणी केली जाईल.

२१. पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीची हस्तांतरणीयता:

१. प्रकल्प प्रवर्तकाला एका विशिष्ट प्रकल्पासाठी प्रदान केलेली प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी त्याच्या वैधतेच्या कालावधीत प्रकल्प हाती घेण्यासाठी पात्र असलेल्या इतर कायदेशीर व्यक्तीला हस्तांतरकाने किंवा ज्याला हस्तांतरण केले आहे त्याने हस्तांतरणाच्या तारखेपासून एका वर्षात नमुना अर्ज-५ मध्ये अर्ज आणि त्यासोबत हस्तांतरकाने लेखी स्वरूपात "ना हरकत" प्रमाणपत्र नियामक प्राधिकाऱ्यांकडे सादर केल्यानंतर हस्तांतरित केली जाऊ शकेल. नियामक प्राधिकारी पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी प्रकरणानुरूप त्याच अटी आणि शर्तींवर हस्तांतरित करू शकेल ज्यांवर सुरुवातीला पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी प्रदान करण्यात आली होती आणि त्याच वैधता कालावधीसाठी करू शकेल. अशा प्रकरणांमध्ये मूल्यमापन समितीकडे संदर्भित करण्याची गरज उरणार नाही.
२. एका विशिष्ट प्रकल्पासाठी प्रदान केलेली पूर्व-ईसी- प्रकल्प हाती घेण्यासाठी लायक सलेल्या दोन किंवा अधिक कायदेशीर व्यक्तींमध्ये विभाजित केली जाऊ शकेल आणि त्याच्या वैधतेच्या कालावधीत हस्तांतरकाने नियामक प्राधिकाऱ्यांकडे हस्तांतरणाच्या एक वर्षाच्या कालावधीत दाखल करायच्या अर्ज-५ मधील अर्जाद्वारे दुसऱ्या कायदेशीर व्यक्ती (क्ती)कडे हस्तांतरित केली जाऊ शकेल. नियामक प्राधिकारी मूल्यमापन समितीच्या शिफारशीवर पूर्व-ईसी हस्तांतरित करेल जे दोन किंवा अधिक कायदेशीर व्यक्ती (क्ती)मध्ये विभाजित केलेल्या सर्व प्रकल्पांसाठी शर्ती नियत करतील.
३. प्रकल्प हाती घेण्यासाठी लायक असलेल्या दोन किंवा अधिक कायदेशीर व्यक्तींना प्रदान केलेली पूर्व-ईसी आणि हे प्रकल्प एका सलग भूखंडावर असल्यास ते एकत्र करता येतील आणि त्यांच्या वैधता कालावधीत सादर प्रकल्प हाती घेण्यास लायक असलेल्या दुसऱ्या व्यक्तींकडे त्यांच्या वैधता कालावधीत हस्तांतरित करता येतील. ज्या

व्यक्तीला हे प्रकल्प हस्तांतरित केलेले आहे त्याने अर्ज-५ च्या नमुन्यात अर्ज एकत्रित उपक्रमासाठी लागू असलेल्या नियामक प्राधिकरणाकडे हस्तांतरकाच्या लेखी "ना हरकत" प्रमाणपत्रासह हस्तांतरणाच्या तारखेपासून एक वर्षाच्या कालावधीत सादर करायचा आहे. संबंधित नियामक प्राधिकरण मूल्यमापन समितीच्या शिफारशीवर पूर्व-ईसी हस्तांतरित करेल जे एकत्रित केलेल्या पूर्व-ईसीसाठी शर्ती नियत करतील.

२२. उल्लंघनाबाबत कारवाई

१. उल्लंघनाची दखल खालील गोष्टींवर घेतली जाईल:

- अ. प्रकल्प प्रवर्तकाने केलेला स्वतःहून अर्ज.
- ब. कोणत्याही शासकीय प्राधिकाऱ्यांनी केलेली तक्रार किंवा,
- क. मूल्यमापन समितीच्या मूल्यमापन दरम्यान आढळल्यास किंवा,
- ड. नियामक प्राधिकाऱ्यांना अर्जावर प्रक्रिया करताना काही उल्लंघन आढळल्यास.

२. उल्लंघनाच्या घटनांची मूल्यमापनाचे कामपडताळणी समितीकडून प्रकल्प अशा ठिकाणी बांधण्यात किंवा पार पाडण्यात आला आहे जे विद्यमान कायद्यांनुरूप अनुज्ञेय आहे किंवा विस्तार अशा पद्धतीने करण्यात आला आहे जो पर्यावरण निकषांनुसार पुरेशा पर्यावरण सुरक्षा उपाययोजनांची पूर्तता करून शाश्वततेने केला जाऊ शकेल. एखाद्या प्रकरणी मूल्यमापन समितीचे निष्कर्ष नकारात्मक आल्यास, कायद्यांतर्गत उपायासाठीच्या सूचनांसह इतर कारवाईसोबत, प्रकल्प बंद करण्याची शिफारस केली जाऊ शकेल. सदर अधिसूचनेचे जोडपत्र- XV देखील पाहावे.
३. अशा प्रकरणी जिथे मूल्यमापन समितीचे निष्कर्ष सकारात्मक आहेत, सदर श्रेणीअंतर्गत असलेले प्रकल्प त्याला लागू असलेल्या आदर्श टीओआरखेरीज पर्यावरणीय नुकसानाचे मूल्यमापन, उपाययोजना आराखडा आणि नैसर्गिक आणि समुदाय स्रोत झिरपण्याची योजना यांच्या मूल्यमापनावर आधारित राहून सुयोग्य विशिष्ट संदर्भाच्या अटी विनिर्दिष्ट केल्या जातील.
४. पर्यावरणीय नुकसानाच्या मूल्यमापनासाठी सीपीसीबीकडून वेळोवेळी मार्गदर्शक तत्वे जारी केली जातील.
५. प्रकल्प प्रवर्तक वेळोवेळी पर्यावरणीय नुकसानाच्या मूल्यमापनाचा अहवाल सीपीसीबीने या संदर्भात जारी केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार, उपाय आराखड्यासह तसेच नैसर्गिक आणि समुदाय स्रोत झिरपण्याच्या योजनेसह एसीओद्वारे ईआयए अहवालात एक स्वतंत्र प्रकरणाच्या स्वरूपात प्रकाशित करेल.
६. पर्यावरणीय नुकसानाच्या तपासणीसाठी माहिती गोळा करणे आणि तिचे विश्लेषण, उपाययोजना आराखडा आणि नैसर्गिक आणि समुदाय स्रोत झिरपण्याच्या योजना पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६ अंतर्गत अधिसूचित केलेल्या पर्यावरण प्रयोगशाळेकडून किंवा नॅशनल एक्रिडिटेशन बोर्ड फॉर टेस्टिंग अँड कॅलिब्रेशन लॅबोरेटीजकडून मान्यताप्राप्त पर्यावरण प्रयोगशाळेद्वारे किंवा पर्यावरणाच्या क्षेत्रात कार्यरत असलेल्या कौन्सिल ऑफ सायंटिफिक अँड इंडस्ट्रियल रिसर्च इन्स्टिट्यूशनच्या प्रयोगशाळेतर्फे तयार केल्या जातील.
७. मूल्यमापन समिती मूल्यमापन केलेल्या पर्यावरणीय नुकसानाच्या १.५ पटींशी संबंधित आणि स्वतःहून केलेल्या अर्जाच्या संदर्भात उल्लंघनामुळे मिळालेले आर्थिक फायदे किंवा सरकारी प्राधिकरणांनी नोंदवलेल्या प्रकरणांमध्ये मूल्यमापन केलेले पर्यावरणीय नुकसान आणि उल्लंघनामुळे मिळालेले आर्थिक फायदे यांच्यासंदर्भात किंवा

मूल्यमापन समितीच्या मूल्यमापना दरम्यान आढळलेल्या किंवा नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून पर्यावरणीय मंजूरीसाठी अट म्हणून कोणत्याही अर्जाच्या प्रक्रियेदरम्यान आढळल्यास, ईएमपीच्या अंमलबजावणीसाठी उपाययोजना आराखडा आणि समुदाय स्रोत झिरपण्याच्या योजनेसह सूचना करू शकते:

परंतु असे की, मंत्रालयाकडून सुयोग्य मार्गदर्शक तत्वे किंवा यंत्रणा नियत केली जाऊ शकेल ज्याद्वारे प्रकल्प प्रवर्तक उक्तनिर्देशित उत्तरदायित्व पूर्ण करू शकेल.

८. स्वतःहून केलेल्या अर्जाद्वारे उल्लंघनाची दखल घेतली गेल्यावर श्रेणी 'बी२' प्रकल्पांसंदर्भात प्रतिदिन १००० रूपयांचे विलंब शुल्क, श्रेणी 'बी१' प्रकल्पांसाठी प्रतिदिन २००० रूपये विलंब शुल्क आणि श्रेणी 'ए' प्रकल्पांसाठी प्रतिदिन ५००० रूपयांचे विलंब शुल्क प्रकल्प प्रवर्तकाकडून उल्लंघनाच्या तारखेपासून ते अर्जाच्या तारखेपर्यंत मोजून अर्ज सादर करत असताना भरले जाईल.
९. कोणत्याही शासकीय प्राधिकाऱ्यांनी उल्लंघनाची तक्रार केल्यावर दखल घेतल्यानंतर किंवा मूल्यमापन समितीला मूल्यमापना दरम्यान आढळल्यास किंवा अर्ज प्रक्रिया करताना नियामक प्राधिकाऱ्यांना आढळल्यास श्रेणी 'बी२' प्रकल्पांच्या प्रकरणी प्रतिदिन २००० रूपये, श्रेणी 'बी१' प्रकल्पांबाबत प्रतिदिन ४००० रूपये आणि श्रेणी 'ए' प्रकल्पांसंदर्भात प्रतिदिन १०,००० रूपयांचे विलंब शुल्क प्रस्तावकाने अर्ज सादर करण्याच्या वेळी अर्जाच्या तारखेपर्यंत उल्लंघन झालेल्या कालावधीमध्ये गणना केल्यानुसार भरावे.
उक्तनिर्देशित पोटकलम (८) आणि (९)च्या उद्दिष्टासाठी उल्लंघनाची तारीख १४ एप्रिल २०१८ (अधिसूचना क्रमांक एस. ओ. ८०४ (ई) दिनांक १४ मार्च २०१७ आणि मद्रास उच्च न्यायालयाने आपल्या डब्ल्यूएमपी क्रमांक २०१८ ची ३३६१ मध्ये रिट याचिका क्रमांक २०१७ ची १११८९ मध्ये डब्ल्यूएमपी क्र. ३७२१ मध्ये १४ मार्च २०१८ रोजीच्या आदेशानुसार विविध उल्लंघन प्रकरणांसाठी दिलेल्या कालमर्यादेच्या शेवटाची तारीख) किंवा हे उल्लंघन ज्या वर्षात घडले त्या वर्षाची १ एप्रिल ही तारीख मानली जाईल.
१०. प्रकल्प प्रवर्तकाला उपाययोजना योजनेच्या आणि नैसर्गिक आणि समुदाय स्रोत झिरपण्याच्या योजनेच्या रकमेइतक्या रकमेची पाच वर्षांसाठी वैध असलेली बँक हमी प्रकरणानुरूप एसपीसीबी आणि यूटीपीसीसीकडे जमा करावी लागेल आणि त्याच्या गणनाची शिफारस मूल्यमापन समितीकडून केली जाईल आणि नियामक प्राधिकाऱ्यांकडून त्याची अंमलबजावणी तीन वर्षांच्या कालावधीत करण्याच्या शर्तीसह ती अंतिमरित्या निश्चित केली जाईल.
११. प्रकल्प प्रवर्तक सदर अधिसूचनेच्या कलम १३ मध्ये दिलेल्या तरतुदीनुसार ईआयए अहवाल तयार करतील आणि सदर अधिसूचनेच्या कलम १४ मध्ये दिलेल्या तरतुदीनुसार सार्वजनिक अभिप्राय घेतले जातील.
१२. सदर अधिसूचनेच्या कलम १५ मध्ये विनिर्दिष्ट तरतुदीनुसार प्रस्तावांची मूल्यमापन पार पाडली जाईल.
१३. पर्यावरण मंजूरी प्रदान करण्यापूर्वी बँक हमी जमा करण्यात यावी आणि ती उपशमन उपाययोजना आणि नैसर्गिक आणि समुदाय स्रोत वाढ योजनेच्या यशस्वी अंमलबजावणीनंतर आणि श्रेणी 'ए' प्रकल्पांसंदर्भात मंत्रालयाच्या प्रादेशिक कार्यालयाकडून शिफारशीनंतर किंवा प्रकरणानुरूप एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसी यांच्या शिफारशीनंतर आणि नियामक प्राधिकाऱ्यांच्या मान्यतेनंतर प्रदान केली जाईल.
१४. तसेच पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६ च्या कलम १९ अंतर्गत तरतुदीनुसार संबंधित राज्य सरकार किंवा केंद्रशासित प्रदेशाचे प्रशासन किंवा एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीद्वारे प्रकल्प प्रवर्तकाविरोधात कारवाई केली जाईल.

१५. प्रकल्पाच्या उल्लंघन घटकासाठी प्रकल्पाला पर्यावरण मंजूरी दिले जाईपर्यंत कार्यान्वयनासाठी संमती किंवा ताबा प्रमाणपत्र दिले जाणार नाही. प्रकल्पाला कार्यान्वयनासाठी किंवा ताबा प्रमाणपत्र प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीशिवाय दिले गेल्यास ते तात्पुरते मानले जाईल आणि सदर अधिसूचनेच्या कलम १४ च्या पोटकलम (२) नुसार सार्वजनिक अभिप्राय प्रक्रिया पूर्ण करण्याची गरज नसलेल्या प्रकल्पांसाठी उल्लंघन नोंदवले गेल्यानंतर सहा महिन्यांत, आणि अशा कालावधीत पूर्व-ईसीसाठी अर्ज प्रकरणानुरूप ईआयए अहवाल किंवा ईएमपीसोबत अशा कालावधीत दाखल केलेला असल्याशिवाय सार्वजनिक अभिप्रायाची प्रक्रिया पार पाडण्याची गरज असलेल्या प्रकल्पांसाठी एका वर्षात संपुष्टात येईल.

२३. अवज्ञेबाबत कारवाई:

१. प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीच्या शर्तीची अवज्ञा करण्याची दखल प्रकल्प प्रवर्तकाने स्वतःहून नोंदवण्यावर किंवा कोणत्याही शासकीय आस्थापनेकडून होणारी नोंद किंवा मूल्यमापन समितीकडून मूल्यमापना दरम्यान आढळलेले किंवा नियामक प्राधिकाऱ्यांना अर्जावर प्रक्रिया करत असताना आढळल्यास त्याद्वारे घेतली जाईल.
२. श्रेणी 'ए' प्रकल्पांच्या संदर्भातील पूर्व-ईसीच्या अवज्ञा होण्याची बाब मंत्रालयाकडून केंद्रीय स्तरावर या उद्दिष्टासाठी स्थापन केलेल्या तज्ञ समितीकडे नोंदवली जाईल.
३. श्रेणी 'बी' प्रकल्पांच्या संदर्भातील पूर्व-ईसीच्या शर्तीच्या अवज्ञेची बाब मंत्रालयाकडून राज्य स्तरावर स्थापन केलेल्या त्या संदर्भातील तज्ञ समितीकडे नोंदवली जाईल.
४. योग्य पद्धतीने स्थापित केलेल्या तज्ञ समितीच्या अनुपस्थितीत संबंधित मूल्यमापन समिती तज्ञ समितीच्या स्वरूपात काम करेल.
५. तज्ञ समिती पारदर्शक पद्धतीने अवज्ञेच्या प्रकरणांवर एका सुनावणीदरम्यानविचार करेल ज्यात प्रकल्प प्रवर्तकाला नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केल्याप्रमाणे वैयक्तिकरित्या किंवा प्राधिकृत प्रतिनिधीद्वारे किंवा व्हिडिओ कॉन्फरन्सद्वारे आवश्यक ती स्पष्टीकरणे देण्यासाठी आमंत्रित केले जाईल.
६. सुनावणीच्या निष्कर्षादरम्यान तज्ञ समिती प्रकल्प प्रवर्तकाला पूर्व-ईसीच्या शर्तीच्या पूर्ततेसाठी कालाधारित कृती आराखड्यासाठी श्रेणीनिहाय शिफारशी करेल आणि प्रकरणानुरूप एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीकडे पूर्ततेच्या उद्दिष्टाची हमी म्हणून बँक हमीची रक्कम जमा करण्यास सांगेल.
७. बँक हमी कृती आराखड्याची यशस्वी अंमलबजावणी केल्यानंतर आणि मंत्रालय किंवा श्रेणी 'ए' प्रकल्पांसंदर्भात सीपीसीबीचे प्रादेशिक संचालनालय, श्रेणी 'बी' प्रकल्पांप्रकरणी एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीच्या शिफारशीनुसार अदा केली जाईल.

२४. बाळू खाणकाम किंवा नदी पात्रातील खाणकाम आणि इतर सूक्ष्म खनिजांचे खाणकाम, समूह निर्मितीसाठी जिल्हा सर्वेक्षण अहवाल तयार करणे आणि निरीक्षण प्रक्रिया:

१. पर्यावरण, वने आणि हवामान बदल मंत्रालय 'लघु खनिजांच्या खाणकामासाठी वेळोवेळी जिल्हा सर्वेक्षण अहवाल तयार करण्यासाठी नियत प्रक्रिया जारी करेल.
२. पर्यावरण, वने आणि हवामान बदल मंत्रालय 'लघु खनिजांच्या खाणकामासाठी अंमलबजावणी, निरीक्षण यांच्यासाठीची प्रक्रिया वेळोवेळी पर्यावरण परीक्षणासह नियत प्रक्रिया जारी करेल.

३. एकत्रित परिस्थितीच्या संदर्भातील प्रक्रिया खालीलप्रमाणे असेल:

- अ. सलग खाण क्षेत्रात एका भाडेपट्ट्याच्या परिघातील अंतर दुसऱ्या भाडेपट्ट्याच्या परिघापासून ५०० मीटरपेक्षा कमी असेल तेव्हा एक समूह तयार केला जाईल आणि तो ९ सप्टेंबर २०१३ रोजी किंवा त्यानंतर जारी केलेल्या खाण भाडेपट्टे किंवा खाणीच्या अनुज्ञप्तींना लागू असेल. परंतु असे की, त्या सलग पट्ट्यावर राज्य सरकारचे खाण आणि भूगर्भशास्त्र विभाग खालील गोष्टी पार पाडतील-
- खाण आराखड्याची प्रभावशाली रचना आणि अंमलबजावणीसाठी स्थानिक परिस्थितीनुसार आणि ईआयए आणि ईएमपीनुसार प्रकरणानुरूप समूहाचे आकारमान निश्चित करतील.
  - समूहासाठी प्रकरणानुरूप खाण आराखडा आणि ईआयए किंवा ईएमपी तयार करतील.
  - प्रकरणानुरूप प्रादेशिक खाण आराखडा आणि प्रादेशिक ईआयए किंवा ईएमपी त्या सलग पट्ट्यातील समूहासह तयार करतील आणि,
  - प्रकल्प प्रवर्तकांकडून पूर्वनिश्चित प्रमाणात निधी जमा करण्याची तरतूद प्रकरणानुरूप समूह आणि प्रादेशिक ईआयए किंवा ईएमपीच्या अंमलबजावणीसाठी करतील.

परंतु असेही की, तीन वर्षे किंवा अधिक काळासाठी कार्यान्वयित नसलेले भाडेपट्टे आणि ज्या भाडेपट्ट्यांना १५ जानेवारी २०१६ रोजी पर्यावरण मंजूरी मिळाले आहे असे भाडेपट्टे समूहाचे क्षेत्र मोजण्यासाठी गणले जाणार नाहीत तर प्रकरणानुरूप ईआयए किंवा ईएमपीमध्ये समाविष्ट केले जातील.

- ब. जिल्हा खनिज निधीचा वापर प्रकरणानुरूप ईआयए किंवा ईएमपीच्या अंमलबजावणीसाठी निधीत भर घालण्यासाठी केला जाईल.
- क. प्रकरणानुरूप 'समूह ईआयए' किंवा 'समूह ईएमपी'ची गरज सर्व संभाव्य क्षमता साध्य करण्यासाठी समूहासाठी बनवणे गरजेचे आहे. या अहवालांमधून समूहाची वाहून नेण्याची क्षमता, वाहतूक आणि संबंधित समस्या, पुनर्भरण आणि पुनर्चालन समस्या, समूह क्षेत्राचा भूगर्भजलसंबंधी अभ्यास यांचा विचार केला जाईल. प्रकरणानुरूप 'समूह ईआयए' किंवा समूह 'ईएमपी' प्रकरणानुरूप राज्याकडून किंवा राज्याच्या निर्देशित आस्थापनेकडून किंवा समूहातील प्रकल्प घटकांकडून किंवा समूहाच्या प्रकल्प प्रवर्तकांकडून तयार केले जातील.
- ड. संपूर्ण समूहासाठी एक सार्वजनिक अभिप्राय घेतला जाईल. त्यानंतर अंतिम प्रकरणानुरूप समूहासाठी अंतिम 'समूह ईआयए' किंवा 'समूह ईएमपी' तयार केला जाईल.
- इ. प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीसाठी अर्ज करून वैयक्तिक प्रकल्प प्रवर्तकाला प्रदान केले जाऊ शकतील. समूहातील वैयक्तिक भाडेपट्टेदार पूर्व पर्यावरण मंजूरीसाठी अर्ज करण्यासाठी त्याच 'समूह ईआयए' किंवा 'समूह ईएमपी'चा वापर करू शकतात. प्रकरणानुरूप 'समूह ईआयए' किंवा 'समूह ईएमपी' दाखल केलेल्या पातळीत कोणत्याही मोठ्या बदलांचा विचार करून सुधारित केले जातील.
- ई. प्रकरणानुरूप 'समूह ईआयए' किंवा 'समूह ईएमपी' चे तपशील त्या समूहातील प्रत्येक पूर्व पर्यावरण मंजूरीत दाखवले जातील. मूल्यमापन समिती या गोष्टीची काळजी घेईल की प्रकरणानुरूप 'समूह ईआयए' किंवा 'समूह ईएमपी'मधून दर्शवण्यात आलेल्या उपशमन उपाययोजना प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीच्या शर्तीमध्ये त्या समूहाच्या वैयक्तिक प्रकल्प प्रवर्तकाला दर्शवण्यात आल्या आहेत.

२५. नियामक प्राधिकरणाने प्रदान केलेल्या पूर्व पर्यावरण मंजूरी किंवा पूर्व पर्यावरण परवानगीविरोधात अपील:

१. नियामक प्राधिकरणाने प्रदान केलेल्या कोणत्याही प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीविरोधातील अपील प्राधान्याने राष्ट्रीय हरित लवाद कायदा २०१० च्या कलम १६ अंतर्गत नियत केल्याप्रमाणे तीस दिवसांच्या कालावधीत राष्ट्रीय हरित लवादाकडे राहिल:

परंतु असे की, राष्ट्रीय हरित लवादाचे असे समाधान झाले की, अपीलार्थीला सदर कालावधीत अपील सादर करण्यात पुरेशा कारणामुळे शक्य झालेले नसल्यास, त्याला पुढील साठ दिवसांपेक्षा अधिक नाही अशा कालावधीत राष्ट्रीय हरित लवाद कायदा २०१०च्या कलम १६ अंतर्गत दाखल करण्याची परवानगी दिली जाईल.

२६. प्रकल्पांचा अपवाद

खालील प्रकल्पांना पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीची आवश्यकता भासणार नाही-

१. कुभारांकडून स्वतःच्या हाताने साधी माती किंवा वाळू मातीची भांडी, दिवे, खेळणी इत्यादी त्यांच्या परंपरेनुसार बनवण्यासाठी खोदकाम.
२. मातीच्या फरशा बनवणाऱ्यांकडून मातीच्या फरशा बनवण्यासाठी स्वतःच्या हातांनी साधी माती किंवा वाळू खोदकाम.
३. शेतकऱ्यांकडून पूर येऊन गेल्यावर कृषिक्षेत्रावर साचलेला वाळूचा थर काढून टाकणे.
४. ग्रामपंचायतीकडून वैयक्तिक कामासाठी किंवा गावातील श्रमदानासाठी तेथील स्रोतांमधून वाळू आणि साधी माती खणून काढणे.
५. समुदाय कार्ये जसे गावातील तळी आणि टाक्यांमधील गाळ काढणे, गावातील रस्त्यांचे, तलावांचे, बंधान्यांचे बांधकाम महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार आणि हमी योजनांतर्गत करणे, इतर सरकारी प्रायोजित योजना आणि श्रमदानाचे प्रयत्न.
६. रस्ते, जलवाहिन्या यांच्यासारख्या प्रकल्पांसाठी साधी माती खोदणे, काढणे किंवा उधार घेणे.
७. धरणे, जलसाठे, तलाव, कालवे, नदी आणि ओढ्यांमधून त्यांची देखभाल, दुरुस्ती आणि आपत्कालीन व्यवस्थापनासाठी ड्रेजिंग आणि गाळ काढणे.
८. गुजरातमधील वंजारा आणि ओड्स समाजाकडून पारंपरिक व्यावसायिक कामे, गुजरात सरकारच्या अधिसूचना क्रमांक जीयू/ ९० (१६)/ एमसीआर-२१८९ (६८)/ ५- सीएचएच दिनांक १४ फेब्रुवारी १९९०च्या अधिसूचनेनुसार.
९. पारंपरिक समाजाकडून खाडीच्या क्षेत्रातील चुनखडी, वाळूचे खडक इत्यादी काढणे.
१०. जलसिंचन किंवा पिण्याच्या पाण्यासाठी नदीतून चर काढणे.
११. प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीची गरज नसलेल्या इमारतींचा पाया खणणे.
१२. कोणताही कालवा, नाला, प्रवाह, जलक्षेत्र इत्यादींमध्ये जिल्हाधिकारी किंवा जिल्हा दंडाधिकारी किंवा इतर कोणत्याही सक्षम प्राधिकार्यांकडून पूरासारख्या आपत्कालीन स्थितीच्या व्यवस्थापनासाठी जमिनीचे आणि मातीचे खोदकाम किंवा चर खणण्यासाठी.
१३. राज्य सरकारकडून कायद्यांनुसार किंवा नियमांनुसार विगर खाणकाम कार्ये म्हणून घोषित केलेली कार्ये.

१४. सौर प्रकाशसंश्लेषण (पीव्ही) विद्युत प्रकल्प, सौर औष्णिक वीज केंद्रे आणि सौर पार्क इत्यादींच्या विकासासाठी.
१५. सूचीमध्ये नमूद केलेल्या प्रकल्पांसाठी संशोधन आणि विकास कार्ये, प्रयोगशाळेच्या आकारमानाच्या कार्यान्वयनाच्या सापेक्ष आणि जिथे वाणिज्यिक उत्पादन समाविष्ट नाही.
१६. सूचीमध्ये व्याप्त न केलेले प्रकल्प, ज्यांच्यासाठी प्रकरणानुरूप पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपी आधीच प्रदान केलेले आहे अशा प्रकल्पाच्या संकुलात सुरु करण्यासाठी किंवा स्थापित करण्यासाठी प्रस्तावित केलेले.
१७. वैयक्तिक उद्योग ज्यात बाब १६, १७, २४, २५ मध्ये एकाच प्रकारच्या उद्योगांसाठी अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांमध्ये प्रस्तावित औद्योगिक गृहनिर्माणाचा समावेश आहे किंवा पूर्वनिश्चित उपक्रमांच्या संचाचा समावेश असलेल्या औद्योगिक मालमत्ता (एकसारखेच असणे आवश्यक नाही) अशा औद्योगिक मालमत्तांच्या अटी आणि शर्तीची पूर्तता होईपर्यंत (अशा मालमत्ता / संकुलांना एक स्पष्टपणे निश्चित व्यवस्थापन असले पाहिजे आणि पूर्व ईसीच्या अटी आणि शर्तीच्या पालनाची कायदेशीर जबाबदारी त्यांच्यावर असेल आणि ज्यांना औद्योगिक मालमत्तेच्या संपूर्ण आयुष्यात अशा अटी आणि शर्तीच्या उल्लंघनासाठी जबाबदार धरले जाईल.)
१८. प्रकल्प क्षेत्र ५०० हेक्टरपेक्षा कमी असलेले औद्योगिक मालमत्ता आणि सूचीमध्ये नमूद केलेल्या श्रेणी 'ए' किंवा 'बी१' किंवा 'बी२' मधील कोणतेही उद्योग त्यात नसतील.
१९. कोळसा किंवा बिगर कोळसा खाणकाम.
२०. किनाऱ्याबाहेरील किंवा किनाऱ्यावरील तेल आणि वायूच्या शोध सर्वेक्षणाचा भाग असलेले सेस्मिक सर्वेक्षण ज्यात कोळशाचे पट्टे, मिथेन आणि शेल वायूंचा समावेश आहे. परंतु असे की, सवलतीच्या क्षेत्रांना प्रत्यक्ष सर्वेक्षणासाठी पूर्व-ईसी किंवा पूर्व-ईपीच्या अटी पूर्ण केलेल्या असतील.
२१. लघु जलसिंचन प्रकल्प ज्यांचे पाणलोट क्षेत्र २००० हेक्टरपर्यंत आहे.
२२. कोणत्याही सहाय्यभूत इंधनाशिवाय वेस्ट हीट रिकव्हरी बॉयलर्स (डब्ल्यूएचआरबी)चा वापर करणारे औष्णिक विद्युत कारखाने.
२३. दगडखाणीच्या सुधारणेच्या प्रक्रियेशिवाय क्रशिंग आणि तपासणी (दगडखाणीचे आकारमान करणे.)
२४. दुय्यम धातूशास्त्रीय कारखाना एकके-
- अ. बिगर विषारी ज्यात इंडक्शन भट्टी किंवा विद्युत आर्क भट्टी किंवा बुडालेले आर्क भट्टी किंवा इतर कोणत्याही वायूवर आधारित भट्टीचा समावेश वार्षिक १,००,००० टनांपर्यंतची क्षमता असलेल्यांचा समावेश आहे.
- ब. बिगर विषारी, ज्यात क्युपोला आणि इतर कोळसा किंवा कोळशाच्या विटा वापरणाऱ्या भट्टीचा समावेश आहे आणि त्यांची क्षमता वार्षिक ६०,००० टन आहे.
- क. धोकादायक आणि इतर कचरा नियम २०१६ अंतर्गत नोंदणीकृत केलेले पुनर्चक्रण एकक.
२५. एकल पुनर्वापर कारखाने-
- अ. ज्यात वार्षिक १,००,००० टनांपर्यंत क्षमता असलेल्या धातुमार्जन कार्यान्वयनाचा समावेश असलेले.
- ब. वार्षिक २,००,००० टनांपर्यंत क्षमता असलेल्या धातुमार्जन कार्यान्वयनाचा समावेश नसलेले.
- क. धातुमार्जनाचा समावेश नसलेले आणि पुन्हा गरम करण्यासाठी इंधनाची गरज नाही.

२६. सामान्य पोर्टलैंड सिमेंट (ओपीसी), पोर्टलैंड पोझोलाना सिमेंट (पीपीसी), पोर्टलैंड स्लॅग सिमेंट (पीएससी), मेसनरी सिमेंट किंवा इतर कोणत्याही प्रकारच्या पूर्व-ईसीच्या अटींच्या मान्यताप्राप्त क्षमतेतील सिमेंटसाठी उत्पादनाच्या मिश्रणात बदल.
२७. 'कोल तार पिच' विरघळवण्यासाठी एकल प्रकल्प.
२८. एकल सुपर फॉस्फेट पावडरचे छोटे गोळे बनवणे.
२९. खतांना निंबाचे आवरण लावणे किंवा खतांना समृद्ध बनवणे. परंतु असे की, एकूण उत्पादन पूर्व-ईसीमध्ये मान्यताप्राप्त क्षमता अधिक वापरण्यात आलेल्या आवरण किंवा समृद्धीकरण साहित्यापेक्षा जास्त होणार नाही.
३०. पॅराफिन मेणावरील प्रक्रिया.
३१. अफूमधून अल्कालॉइड काढणे.
३२. पॉलिमरचे गोळ्यांमधून उत्पादनांची निर्मिती किंवा गोळे किंवा तुकडे किंवा पट्ट्यांमधून मनुष्यनिर्मिती धागे.
३३. लॅबमधून लिनियर अल्कली बेन्झोन सल्फॉनिक एसिडचे (लॅबसा) उत्पादन.
३४. प्रतिदिन १० किलोलीटरच्या क्षमतेपर्यंत देशी मद्याची निर्मिती (मोहाची फुले, काजू इत्यादींपासून.)
३५. खराब कागदापासून किंवा तयार लगद्यापासून कागद किंवा कागदाच्या पुट्ट्याचे त्यावर शाई किंवा ब्लिचिंग किंवा रंग न काढता उत्पादन.
३६. संरक्षण मंत्रालयाअंतर्गत उत्पादन एकक किंवा स्फोटके, सुरंग, फ्यूज यांच्यासाठी धोरणात्मक एकेके ज्यात संरक्षण मंत्रालयाअंतर्गत एककांचे किंवा डेपोंचे व्यवस्थापन आणि हाताळणीचा समावेश आहे.
३७. बंकर किंवा इंधनाच्या पुनर्भरणाची सोय नसलेले हवाई पट्टे आणि / विंगर वाणिज्यिक हवाई पट्ट्यांसह हवाई वाहतूक नियंत्रण.
३८. सामायिक सांडपाणी प्रक्रिया संयंत्र (सीईटीपी) जे अशा प्रकल्पांसाठी प्रस्तावित केलेले आहे ज्यांना पूर्व-ईसीची गरज नाही. सदर सीईटीपीच्या विद्यमान किंवा प्रस्तावित सदस्य एककाने पूर्व-ईसीच्या अटींची आवश्यकता असलेल्या उत्पादनाची निर्मिती केली किंवा तसे प्रस्तावित केल्यास सीईटीपीला पूर्व-ईसी लागू होईल.
३९. देखभालीसाठी चर.
४०. बाब क्रमांक ८(अ), ८(ब), ९, १०(फ), ११(अ), ११(ब), २०, २४, २५(ड) आणि २७ च्या संदर्भातील सूक्ष्म उद्योग आणि बाब क्रमांक १०(फ), २४ आणि २७ च्या संदर्भातील प्रकल्पांतील लघु उद्योग.

२७. प्रलंबित प्रकरणांच्या विल्हेवाटीपर्यंत ईआयए अधिसूचना २००६ चे कार्यान्वयन:

१. सदर अधिसूचनेच्या अंतिम प्रकाशनाच्या तारखेपासून ईआयए अधिसूचना २००६ आणि त्यातील दुरुस्ती मागे टाकण्यात येत आहेत, आणि त्यातून पूर्व-ईसीसाठी केलेल्या अर्जांच्या प्रकरणांच्या मर्यादेतील या मागे टाकण्याच्या कार्यापूर्वी केलेल्या किंवा वगळण्याच्या गोष्टी आणि सदर अधिसूचनेच्या अंतिम प्रकाशनाच्या तारखेला प्रलंबित असलेल्या बाबी वगळता, केंद्र सरकार सदर अधिसूचनेच्या कोणत्याही किंवा सर्व तरतुदींमध्ये सवलत देऊ शकते किंवा २००६ च्या अधिसूचनेतील काही किंवा सर्व तरतुदी सदर अधिसूचनेच्या जारी होण्याच्या तारखेपासून चौवीस महिन्यांपेक्षा अधिक नाही अशा कालावधीसाठी पुढे सुरू ठेवू शकते.

२. याद्वारे हे स्पष्ट करण्यात येत आहे की, सदर अधिसूचनेच्या प्रकाशनापासून जारी केलेल्या सर्व पूर्व-ईसी या आधीच्या कोणत्याही ईआयए अधिसूचनेअंतर्गत प्राप्त केलेल्या आणि प्रक्रिया केलेल्या किंवा अंशतः प्रक्रिया केलेल्या अर्जांच्या संदर्भात असल्या तरी सदर अधिसूचनेअंतर्गत जारी केल्याचे गृहित धरले जाईल.
३. उपलब्ध असलेल्या माहितीच्या आधारे किंवा पूर्व ईसी जारी केल्यानंतर समोर आणलेल्या पर्यावरण समस्यांवर आधारित राहून नियामक प्राधिकरण त्यांना योग्य वाटेल अशा पद्धतीने अतिरिक्त शर्ती लादू शकेल.

(एफ. क्र. २२-५०/ २०१८-आयए-III)

गीता मेनन, सहसचिव.

सूची
(परिच्छेद २ आणि ७ पाहा)

प्रकरणानुरूप पूर्व पर्यावरण मंजूरी किंवा पूर्व पर्यावरण अनुज्ञेयता आवश्यकता असलेल्या प्रकल्पांची यादी

वाव	प्रकल्प	अंतिम मर्यादेसह श्रेणी			अटी, असल्यास
		ए	बी१	बी२	
१	२	३	४	५	६
१.	(अ) लघु खनिजांचे खाणकाम	>१०० हेक्टर खाण भाडेपट्टा	>५ हेक्टर आणि ≤ १०० हेक्टर खाण भाडेपट्टा	≤५ हेक्टर खाण भाडे क्षेत्र	नोंद १. खाण भाडेपट्टा क्षेत्र २ हेक्टरपेक्षा जास्त आणि ५ हेक्टरपर्यंत असलेल्या लघु खनिज प्रकल्पांचे खाणकाम जिल्हास्तरीय तज्ञ मूल्यमापन समितीकडे संदर्भित केले जाईल. २. खाण भाडेपट्टा क्षेत्रात समूह परिस्थितीचा समावेश आहे.
	ब. कोळशासह मोठ्या खनिजांचे खाणकाम	>१०० हेक्टर खाण भाडेपट्टा	≤ १०० हेक्टर खाण भाडेपट्टा	डंप खाणकाम (कच्च्याचे खोदकाम किंवा हाताळणी किंवा टाकाऊ साहित्याचा अतिरिक्त ताण)	
२.	सागरी आणि किनारपट्टीवरील तेल आणि वायू सीबीएम आणि शेल वायूसह				
	अ. संशोधन	--	--	सर्व प्रकल्प	
	ब. विकास आणि उत्पादन (दळणवळण आणि साधनसुविधांसह. उदा. वायू संकलन किंवा गॅदरिंग स्टेशन, सुरुवातीच्या उत्पादन यंत्रणा, वाहिन्या इत्यादी)	सर्व प्रकल्प	--	--	
३.	नदी खोरे	> ७५ मेगावॉट्स	≤ ७५ मेगावॉट्स	२५ मेगावॉट्सपर्यंत जलविद्युत ऊर्जानिर्मिती	नोंद: एकापेक्षा अधिक राज्य

		जलविद्युत ऊर्जा निर्मिती	>२५ मेगावॉट्स जलविद्युत ऊर्जा निर्मिती		किंवा केंद्रशासित प्रदेशात येणाऱ्या 'बी१' श्रेणीतील नदीखोरे प्रकल्पांचे मूल्यमापन केंद्र सरकारी पातळीवर केली जाईल.
४.	जलसिंचन	≥ ५०,००० हेक्टर पीकयोग्य सिंचन क्षेत्र	≥ १०,००० हेक्टर आणि < ५०,००० हेक्टर पीक योग्य सिंचन क्षेत्र	> २००० हेक्टर आणि < १०,००० हेक्टर पीक योग्य सिंचन क्षेत्र	
५.	औष्णिक विद्युत	≥ ५०० मेगावॉट्स (कोळसा/ लिग्नाइट/ नाफ्था आणि वायूवर आधारित) ≥ १०० मेगावॉट्स (इतर सर्व इंधने)	≥ ५ मेगावॉट्स आणि < ५०० मेगावॉट्स (कोळसा/ लिग्नाइट/ नाफ्था आणि वायूवर आधारित) ≥ ५ मेगावॉट्स आणि < १०० मेगावॉट्स (बायोमास आणि महापालिका घन विगर-धोकादायक कचरा वगळता इतर सर्व इंधने) > १५ मेगावॉट्स आणि < १०० मेगावॉट्स (महापालिका घन विगर धोकादायक कचरा/ बायोमासचा वापर इंधन म्हणून करून.)	≥ ५ मेगावॉट्स आणि ≤ १५ मेगावॉट्स, महापालिका विगर-धोकादायक घनकचऱ्यावर आधारित कोळसा, लिग्नाइट/पेट्रोलियम उत्पादने यांचा वापर १५ टक्क्यांपर्यंत सहाय्यभूत इंधनाच्या स्वरूपात करून.	
६.	अणुऊर्जा किंवा अणु इंधनाची प्रक्रिया	सर्व प्रकल्प	--	--	
७.	कोळशाच्या वॉशरीज	वार्षिक ≥ १० लाख टन कोळशाचे उत्पादन	वार्षिक < १० लाख टन कोळशातून उत्पादन	--	नोंद: कोळशाची वॉशरी खाण भाडेपट्टा क्षेत्रात स्थित असल्यास त्यासंबंधीच्या प्रस्तावाचे खाण प्रस्तावासोबत एकत्रितरित्या मूल्यमापन

					केले जाईल.
८.	अ. खनिज लाभ ज्यात प्रत्यक्ष प्रक्रिया आणि भौतिक रासायनिक प्रक्रियांचा समावेश असेल.	--	सर्व प्रकल्प	लघु आणि मध्यम उद्योग.	नोंद: खनिज लाभ कारखाना खाण भाडेपट्टा क्षेत्रात स्थित असल्यास अशा प्रस्तावाचे खाण प्रस्तावासोबत एकत्रितरित्या मूल्यमापन केले जाईल.
	ब. दगडखाणींची रासायनिक प्रक्रिया / एकत्रीकरण	वार्षिक ≥ 1.0 दशलक्ष टन उत्पादन	वार्षिक < 1.0 दशलक्ष टन उत्पादन		
९.	कागद कारखाने किंवा लगद्याचे कारखाने	--	सर्व प्रकल्प	लघु आणि मध्यम उद्योग	
१०.	धातूकाम उद्योग (लोह आणि बिगर लोह)				
	अ. एकात्मिक स्टील कारखाने	वार्षिक > 10 लाख टन कूड स्टील	$<$ वार्षिक 10 लाख टन कूड स्टील	--	
	ब. स्पंज आयर्न कारखाने	वार्षिक > 0.5 दशलक्ष टन कूड स्टील	वार्षिक > 0.5 दशलक्ष टन	--	
	क. बिगर लोह स्मेल्टिंग आणि रिफायनिंग	सर्व प्रकल्प	--	--	
	ड. लोह संयुग कारखाने	वार्षिक > 1.5 लाख टन	वार्षिक ≤ 1.5 लाख टन	--	
	इ. दुय्यम धातूजन्य उद्योग (विषारी धातू)	वार्षिक $\geq 20,000$ टन.	वार्षिक $< 20,000$ टन	--	
	फ. दुय्यम धातूजन्य उद्योग (बिगर विषारी धातू)	--	१. इंडक्शन भट्टी किंवा इलेक्ट्रिक आर्क भट्टी किंवा सबमजर्ड आर्क भट्टी किंवा इतर वायूवर आधारित भट्टी वापरणारे कारखाने ज्यांची क्षमता वार्षिक 1,50,000	१. इंडक्शन भट्टी किंवा इलेक्ट्रिक आर्क भट्टी किंवा सबमजर्ड आर्क भट्टी किंवा इतर वायूवर आधारित भट्टी वापरणारे कारखाने ज्यांची क्षमता वार्षिक	

			<p>टनांपेक्षा अधिक आहे.</p> <p>२. असे कारखाने ज्यांच्याकडे क्युपोला किंवा इतर भट्टींचा वापर केला जातो आणि त्यांची क्षमता वार्षिक १,००,००० टनांपेक्षा अधिक आहे.</p>	<p>१,००,०० टनांपेक्षा अधिक ते वार्षिक १,५०,००० टन आहे.</p> <p>२. असे कारखाने ज्यांच्याकडे क्युपोला किंवा इतर कोळसा वापरणाऱ्या भट्टींचा वापर केला जातो आणि त्यांची क्षमता वार्षिक ६०,००० टनांपेक्षा अधिक ते वार्षिक १,००,००० टनांपर्यंत आहे.</p> <p>३. एकल पुनर्चालन करणारे कारखाने ज्यांच्याकडे वार्षिक १,००,००० टन क्षमता आहे आणि त्यात साठवण्याची क्षमता आहे.</p> <p>४. एकल पुनर्चालन करणारे कारखाने ज्यांच्याकडे वार्षिक २,००,००० टन क्षमता आहे आणि त्यात साठवण्याची क्षमता आहे.</p> <p>५. मध्यम उद्योग.</p>	
११.	अ. सिमेंट कारखाने	उभा शाफ्ट किल्ल असलेल्या कारखान्यांखेरीज इतर कारखान्यांसाठी वार्षिक ≥ १.० दशलक्ष टन उत्पादन क्षमता.	<p>१. वार्षिक < १.० दशलक्ष वार्षिक उत्पादन क्षमता.</p> <p>२. उभा शाफ्ट किल्ल असलेले सर्व सिमेंट कारखाने</p>	लघु आणि मध्यम उद्योग	नोंद: सिमेंट उद्योगासाठी इंधन कोळसा, पेटकोक, कोळसा आणि पेटकोकचे मिश्रण आणि ऊत्सर्जनाचे मानक पूर्ण करत असल्यास कच्च्याची प्रक्रिया असू शकते.
	ब. एकल क्लिकर ग्राइंडिंग	--	$\geq$ वार्षिक १.० दशलक्ष	१. वार्षिक १० लाखख	

	एकके		टन उत्पादन क्षमता	टनांपर्यंत एकल ग्राइंडिंग एकके २. क्लिंकरची आणि अंतिम उत्पादनांच्या वाहतुकीच्या संदर्भातील सर्व एकल ग्राइंडिंग युनिट्स रेल्वे/ सागरी मार्गाने प्रस्तावित आहे. ३. लघु आणि मध्यम उद्योग.	
१२.	लेड एसिड बॅटरी उत्पादन (लेड एसिड बॅटरी तयार करून चार्जिंग करणे वगळता)	--	सर्व प्रकल्प	--	
१३.	पेट्रोलियम रिफायनिंग उद्योग	सर्व प्रकल्प	--	--	
१४.	अ. कोक ओव्हन कारखाने	वार्षिक ≥ ०.८ दशलक्ष टन	वार्षिक < ०.८ दशलक्ष टन	--	
	ब. कोल तार प्रक्रिया एकके किंवा कॅल्सिनेशन कारखाने	--	सर्व प्रकल्प	--	
१५.	एस्वेस्टॉस कारखाने आणि एस्वेस्टॉवर आधारित उत्पादने	सर्व प्रकल्प	--	--	
१६.	क्लोर-अल्कली उद्योग किंवा हॅलोजेनचे उत्पादन	युनिट अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांबाहेर स्थित असल्यास प्रतिदिन ≥ ३०० टन उत्पादन क्षमता.	१. युनिट अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तेत स्थित असल्यास प्रतिदिन ≥ ३०० टन उत्पादन क्षमता. २. प्रतिदिन < ३०० टन आणि अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांबाहेर स्थित.	युनिट अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांबाहेर स्थित असल्यास प्रतिदिन < ३०० टन उत्पादन क्षमता.	नोंद: नवीन पारा सेलवर आधारित कारखान्यांना परवानगी देण्यात येणार नाही आणि मेंब्रेन सेल तंत्रज्ञानात रूपांतरित होणाऱ्या विद्यमान कारखान्यांना उत्पादन क्षमतेत वाढ नसल्यास अधिसूचनेतून वगळण्यात आले आहे.
१७.	सोडा एश उद्योग	सर्व प्रकल्प	--	--	--
१८.	टॅनिंग उद्योगासह चामडी/	अधिसूचित	अधिसूचित औद्योगिक	टॅनिंगशिवाय चामडे	

	हाइड उद्योग.	औद्योगिक क्षेत्राबाहेर स्थित असलेले सर्व प्रकल्प.	क्षेत्रात स्थित असलेले सर्व प्रकल्प.	उद्योगातील सर्व प्रकल्प आणि अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांमध्ये स्थित	
१९.	रासायनिक खते आणि एकल अमोनिया कारखाने	अ. सल्फ्युरिक एसिडसह एकल सुपर फॉस्फेट वगळता सर्व प्रकल्प. २. एकल अमोनिया कारखाने	सल्फ्युरिक एसिड उत्पादनासह एकल सुपर-फॉस्फेट.	---	
२०.	आम्लांचे उत्पादन	एकल फॉस्फरिक एसिड किंवा अमोनिया	एकल सल्फ्युरिक आम्ल	इतर सर्व आम्ले	
२१.	कीटकनाशके, कीडनाशक, वनस्पतीनाशक तणनाशक, पेस्ट कंट्रोल इत्यादी आणि त्यांच्या विशिष्ट प्रजातींसह (रचना(सूत्रीकरणे) वगळता)	अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांबाहेर स्थित सर्व प्रकल्प.	अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांमध्ये स्थित सर्व प्रकल्प.	--	
२२.	पेट्रो-केमिकल रसायने (पेट्रोलियम घटक, नैसर्गिक वायू, कार्बन ब्लॉक उत्पादनावर आधारित उद्योग)	सर्व प्रकल्प			
२३.	मनुष्यनिर्मित धाग्यांची निर्मिती	व्हिस्कोस स्टेपल फायबर (व्हीएसएफ), व्हिस्कोस फिलामेंट यार्न (व्हीएफवाय) आणि रेयॉन	नायलॉन आणि इतर	--	
२४.	पेट्रोलियम उत्पादने आणि पेट्रोकेमिकलवर आधारित प्रक्रिया उत्पादने ज्यात कार्बन ब्लॉक आणि	अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांबाहेर स्थित सर्व प्रकल्प.	अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांमध्ये स्थित सर्व प्रकल्प.	मध्यम उद्योग	

	इलेक्ट्रॉड ग्रेड ग्रॅफाइटचा समावेश आहे. (तोडणे आणि पुनर्जोडणी यांच्याशिवाय इतर प्रक्रिया आणि संयुगांतर्गत व्याप्त नसलेल्या)				
२५.	सिंथेटिक ऑर्गेनिक रसायने				
	अ. डाय आणि डायमधील घटक	--	स्तंभ (५) वगळता सर्व प्रकल्प	१. शून्य द्रावण ऊत्सर्जनासोबत प्रस्तावित केलेले आणि अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांमध्ये स्थित प्रकल्प २. सर्व सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग.	
	ब. मोठ्या प्रमाणावर औषध आणि त्यातील घटक औषध सूत्रीकरण वगळता.	--	स्तंभ (५) वगळता सर्व प्रकल्प	१. शून्य द्रावण ऊत्सर्जनासोबत प्रस्तावित केलेले आणि अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांमध्ये स्थित प्रकल्प २. सर्व सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग.	
	क. सिंथेटिक रबर	अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांबाहेर स्थित सर्व प्रकल्प.	अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांमध्ये स्थित सर्व प्रकल्प.	सर्व सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग.	
	ड. मूलभूत ऑर्गेनिक रसायने, इतर सिंथेटिक ऑर्गेनिक रसायने, रसायनांमधील घटक, सिंथेटिक रेझिन्स आणि सिंथेटिक गोंद.	अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांबाहेर स्थित सर्व प्रकल्प.	अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांमध्ये स्थित सर्व प्रकल्प.	१. सर्व सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग. २. वार्षिक १००० टनांपर्यंत सिंथेटिक कापड/ गोंदाचे उत्पादन.	
२६.	डिस्टिलरी आणि मळीवर आधारित उत्पादन युनिट्स (उदा. यीस्ट)	१. मळीवर आधारित डिस्टिलरीज	१. मळीवर आधारित डिस्टिलरीज प्रतिदिन < १०० किलोलीटर.	१. देशी दारू (उदा. मोहाच्या फुलांची, काजू इत्यादी) प्रतिदिन १०	

		प्रतिदिन ≥ 100 किलोलीटर. २. मळीवर आधारित उत्पादन युनिट्स (उदा. यीस्ट) प्रतिदिन ≥ 100 टन. ३. विगरमळीवर आधारित डिस्टिलरीज प्रतिदिन ≥ 200 किलोलीटर.	२. २. मळीवर आधारित यीस्ट उत्पादन प्रतिदिन < 100 टन. ३. विगरमळीवर आधारित डिस्टिलरीज प्रतिदिन < 200 किलोलीटर.	किलोलीटरपेक्षा अधिक क्षमतेचे युनिट्स. २. संकुलात डिस्टिलरीजचा विस्तार यांना पूर्व पर्यावरण मंजूरी मिळालेली आहे आणि फक्त ब्लेंडिंगसाठी इथेनॉलचे उत्पादन वापरले जाण्यासाठी.	
२७.	रंग, वॉर्निश, पिगमेंट्स, त्यातील घटकांचे उत्पादन (ब्लेंडिंग आणि मिश्रण वगळता)	अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांवाहेर स्थित सर्व प्रकल्प.	अधिसूचित औद्योगिक मालमत्तांमध्ये स्थित सर्व प्रकल्प.	मध्यम उद्योग	
२८.	लगदा आणि कागद उद्योग	लगदा उत्पादन आणि लगदा आणि कागद उत्पादन उद्योग टाकाऊ कागद वगळता.	--	टाकाऊ कागदापासून कागद उत्पादन किंवा तयार लगदा ज्यात शाई काढणे किंवा ब्लिचिंग किंवा रंग काढून टाकण्याचा समावेश आहे.	
२९.	साखर उद्योग	--	$\geq$ प्रतिदिन ५००० टन ऊस गाळपाची क्षमता	--	
३०.	स्फोटके, सुरंग, फ्यूज यांचे उत्पादन त्याचे व्यवस्थापन आणि हाताळणी कार्यासह		सर्व प्रकल्प		
३१	वाहिन्या				
	अ. तेल आणि वायू वाहतूक वाहिनी (कूड आणि रिफायनरी किंवा पेट्रो केमिकल उत्पादने), राष्ट्रीय उद्याने किंवा अभयारण्यातून किंवा प्रवाळ बेटांमधून किंवा पर्यावरणदृष्ट्या संवेदनशील	सर्व प्रकल्प			

	क्षेत्रातून जाणारे.				
	ब. मळीच्या वाहिन्या (कोळसा, लिग्राइट आणि इतर दगडखाणी) राष्ट्रीय उद्याने किंवा अभयारण्यातून किंवा प्रवाळ बेटांमधून किंवा पर्यावरणदृष्ट्या संवेदनशील क्षेत्रातून जाणारे.	सर्व प्रकल्प	--	--	--
३२.	विमानतळ आणि हेलिपोर्ट्स ज्यात जमिनीवरील आणि पाण्यातील अड्ड्यांचा समावेश आहे.	वाणिज्यिक वापरासाठी असलेल्या जमिनीवरील हवाई पट्ट्यांसह सर्व प्रकल्प	--	अ. वाणिज्यिक वापरासाठी असलेले पाण्यातील एअरोड्रोम्स. ब. वाणिज्यिक वापरासाठी असलेले हेलिपोर्ट्स	
३३.	जहाज तोडण्याच्या एकांसह सर्व जहाज तोडण्याचे कारखाने	सर्व प्रकल्प	--	--	
३४.	औद्योगिक मालमत्ता ज्यात पार्क्स, संकुले, क्षेत्रे, निर्यात प्रक्रिया क्षेत्रे (ईपीझेड), विशेष आर्थिक क्षेत्रे (एसईझेड), बायोटेक पार्क, चमडा संकुल, किनारपट्टीय आर्थिक क्षेत्रे (सीईझेड), विशेष गुंतवणूक क्षेत्र (एसआयआर), राष्ट्रीय गुंतवणूक आणि उत्पादन क्षेत्रे (एनआयएमझेड्स), औद्योगिक समूह, पेट्रोलियम, रसायने आणि पेट्रोकेमिकल्स गुंतवणूक क्षेत्रांचा (पीसीपीआयआर) समावेश आहे.	१. प्रस्तावित प्रकल्पाचे क्षेत्र ५०० हेक्टरपेक्षा अधिक असल्यास आणि त्यात सूचीमध्ये नमूद केलेल्या श्रेणी 'ए' किंवा श्रेणी 'बी१' पैकी एक प्रकल्पाचा समावेश असल्यास. २. प्रस्तावित प्रकल्पाचे क्षेत्र ५०० हेक्टरपेक्षा कमी आहे आणि सूचीतील श्रेणी 'ए' मधील किमान एक प्रकल्प असल्यास.	प्रस्तावित प्रकल्पाचे क्षेत्र ५०० हेक्टरपेक्षा कमी आहे आणि सूचीतील श्रेणी 'बी१' मधील किमान एक प्रकल्प असल्यास.	१. प्रस्तावित प्रकल्पाचे क्षेत्र ५०० हेक्टरपेक्षा अधिक असल्यास आणि त्यात सूचीमध्ये नमूद केलेल्या श्रेणी 'ए' किंवा श्रेणी 'बी१' पैकी एक प्रकल्पाचा समावेश असल्यास. २. प्रस्तावित प्रकल्पाचे क्षेत्र काहीही असले तरी सूचीमध्ये नमूद श्रेणी 'बी२' मधील किमान एक प्रकल्प असल्यास.	

३५.	सामान्य धोकादायक कचरा, प्रक्रिया, साठवणूक आणि विल्हेवाट सुविधा (टीएसडीएफ)	जाळण्याची सुविधा असलेल्या सर्व एकत्रित सुविधा आणि भू-भराव किंवा जाळण्याची सुविधा.	फक्त भू-भराव असलेल्या सर्व सुविधा	--	
३६.	सामायिक जैव वैद्यकीय कचरा प्रक्रिया सुविधा	--	सर्व प्रकल्प	--	
३७.	बंदरे, हार्बर, खाडी आणि ड्रेजिंग (बंदरे किंवा हार्बर आणि प्रवाहांच्या आत आणि बाहेर)	कार्गो हाताळणी क्षमतेच्या वार्षिक ≥ ५० लाख टन (मासेमारी जेट्टी वगळता)	१. कार्गो हाताळणी क्षमतेच्या वार्षिक ≥ ५० लाख टन (मासेमारी जेट्टी वगळता) २. वार्षिक मासे हाताळणी क्षमतेच्या $\geq ३०,०००$ टन.	अंतर्गत जलमार्गांच्या संदर्भातील सर्व प्रकल्प	
३८.	महामार्ग किंवा एक्सप्रेस मार्ग किंवा बहुपदरी रस्ते किंवा रिंग रोड	१. नवीन राष्ट्रीय महामार्ग किंवा एक्सप्रेसमार्ग किंवा बहुपदरी मार्ग किंवा रिंग रोड. २. विद्यमान राष्ट्रीय महामार्गांचा किंवा बहुपदरी मार्गांचा १०० किमीपेक्षा जास्त लांबीने विस्तार किंवा रूंदीकरण ज्यात विद्यमान मार्गावर किंवा पुनर्रचना किंवा बायपासवर ७० मीटरपेक्षा जास्त रूंदीकरण किंवा मार्गाचा हक्क समाविष्ट आहे.	१. सर्व नवीन राज्य महामार्ग प्रकल्प. २. डोंगराळ प्रदेशात राज्य महामार्ग विस्तार प्रकल्प (समुद्र मध्य पातळीच्या १००० मीटरपेक्षा अधिक)	१. विद्यमान राष्ट्रीय महामार्ग किंवा एक्सप्रेस मार्ग किंवा बहुपदरी मार्गांचा किंवा रिंग रोड यांचा विस्तार २५ किमी आणि १०० किमीच्या लांबीत विस्तार किंवा रूंदीकरण ज्यात विद्यमान मार्गावर किंवा पुनर्रचना किंवा बायपासवर ७० मीटरपेक्षा जास्त रूंदीकरण किंवा मार्गाचा हक्क समाविष्ट आहे. २. विद्यमान राज्य महामार्गांचा विस्तार किंवा रूंदीकरण (समुद्र मध्य पातळीच्या ५०० मीटर ते १००० मीटर)	नोंद: टोलनाक्यावरील रूंदी आणि इतर रस्त्यांच्या चौकातील जंक्शन सुधारणा रस्त्याच्या हक्कातून वगळण्यात आल्या आहेत.

३९.	एरियल रोपवेज	--	--	अधिसूचित पर्यावरणदृष्ट्या संवेदनशील क्षेत्रात स्थित सर्व प्रकल्प	--
४०.	सामायिक सांडपाणी प्रक्रिया कारखाने (सीईटीपी)	--	सर्व प्रकल्प	--	
४१.	सामायिक महापालिका घनकचरा व्यवस्थापन सुविधा (सीएमएसडब्ल्यूएमएफ) ज्यात भूभरणा आणि / किंवा जाळण्याची सुविधा समाविष्ट आहे.	--	सर्व प्रकल्प	--	
४२.	इमारत बांधकाम आणि क्षेत्र विकास प्रकल्प	--	> १,५०,००० चौ. मीटर बांधीव क्षेत्र आणि किंवा > ५० हेक्टर एकूण भूखंड क्षेत्र.	१. बांधीव क्षेत्र > २०,००० चौ. मीटर आणि <५०,००० चौ. मीटर बांधीव क्षेत्र. २. >५०,००० चौ. मीटर आणि ≤१,५०,००० चौ. मीटर बांधीव क्षेत्र प्रकल्प ज्यांच्याकडे तात्पुरते हरित इमारत किंवा औद्योगिक निवारे, शैक्षणिक संस्था, रूग्णालये आणि शैक्षणिक संस्थांसाठी वसतिगृहे यांच्याशी संबंधित प्रमाणपत्र आहे.	नोंद: १. स्तंभ (५) च्या (१) आणि (२) मधील प्रकल्प मूल्यमापन समितीकडे संदर्भित केले जाणार नाहीत. २. उद्दिष्टित वापरात कोणत्याही प्रकारचा बदल करायचा असल्यास नियामक प्राधिकार्यांकडून पूर्व-ईपीमध्ये दुरुस्तीसाठी पूर्व परवानगी घेतली जावी. अशा सर्व बाबी मूल्यमापन समितीकडे सादर करण्यात याव्यात.
				बांधीव क्षेत्राच्या >५०,००० चौ. मीटर आणि <१,५०,००० चौ. मीटर.	नोंद: स्तंभ (५) खालील प्रकल्प मूल्यमापन समितीकडे सादर करण्यात यावेत.

४३.	उंचावलेले रस्ते किंवा एकल उड्डाणपूल किंवा पूल		>१,५०,०० चौ. मीटर बांधीव क्षेत्र	
<p>नोंदः</p> <p>सामान्य अटी खालील बाबींसाठी लागू होणार नाहीत.</p> <p>१. बाब ९, १० (एफ), ११ (बी), २५, ३८, ४०, ४१, ४२ आणि ४३</p> <p>२. आंतर राज्य सीमेवर नदीपात्र खाण प्रकल्प आणि</p> <p>३. सर्व श्रेणी 'बी२' प्रकल्प.</p> <p>२. श्रेणी 'बी२' प्रकल्प बाबीसमोर नमूद केलेल्या प्रकल्पांखेरीज इतर प्रकल्पांसाठी मूल्यमापन समितीसमोर आणले जाणार नाहीत.</p>				

जोडपत्र- I
(संदर्भ कलम-१४)
सार्वजनिक अभिप्रायाची प्रक्रिया

१. जनसुनावणी:

१.१ जनसुनावणीचे आयोजन संबंधित राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळ (एसपीसीबी) किंवा केंद्रशासित प्रदेश प्रदूषण नियंत्रण समितीकडून (यूटीपीसीसी) एका पद्धतशीर, कालाधारित आणि पारदर्शक पद्धतीने केले जाईल आणि प्रकल्प स्थानावर किंवा आसपासच्या परिसरात जिल्हानिहाय केले जाईल.

२. प्रक्रिया

२.१ प्रकल्प प्रवर्तक मसुदा ईआयए अहवाल आणि सारांश ईआयएच्याप्रती खालील प्राधिकरणे किंवा कार्यालयांना प्रकल्प स्थित असलेल्या कार्यक्षेत्रात पाठवण्याची व्यवस्था करेल. त्यातील एक प्रत ही प्रत्यक्ष स्वरूपात असेल तर एक सॉफ्ट प्रत असेल. त्यासोबत जनसुनावणीसाठीचा अर्जही असेल.

- अ. जिल्हा दंडाधिकारी / जिल्हाधिकारी/ उपायुक्त.
- आ. जिल्हा परिषद किंवा महानगरपालिका किंवा पंचायत समूह.
- इ. जिल्हा उद्योग कार्यालय
- ई. नागरी स्थानिक संस्था (यूएलबी) / संबंधित पीआरआय/ विकास प्राधिकरणे.
- उ. मंत्रालयाचे संबंधित प्रादेशिक कार्यालय.
- ऊ. एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीचे संबंधित प्रादेशिक कार्यालय

परंतु असे की, सदर अधिसूचनेच्या कलम १४ च्या पोटकलम (५) नुसार ज्या कालावधीत सार्वजनिक सुनावणी आयोजित करणे आवश्यक आहे तो कालावधी प्रकल्प प्रवर्तकाने सर्व वरील प्राधिकाऱ्यांना संबंधित कागदपत्रांच्या प्रती सादर केल्यानंतरच्या शेवटच्या दिवसापासून सुरू होईल.

२.२ मसुदा ईआयए अहवाल प्राप्त झाल्यावर उक्तनिर्देशित प्राधिकारी तो जनसुनावणी संपेपर्यंत सामान्य कार्यालयीन तासांमध्ये जनतेला इलेक्ट्रॉनिक किंवा इतर पद्धतींनी तो जनतेसाठी उपलब्ध करेल.

२.३ एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसी या गोष्टीची काळजी घेतील की मसुदा ईआयए अहवाल नियामक प्राधिकाऱ्यांनी नियत केलेल्या टीओआरनुसार तयार केलेला आहे. नियामक प्राधिकाऱ्यांनी नियत केलेल्या टीओआरपेक्षा कोणत्याही अतिरिक्त अभ्यासाची मागणी एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीने केलेली नाही.

२.४ संबंधित एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसी राज्य किंवा केंद्रशासित प्रदेशात प्रकल्पाची जाहिरात करण्याची व्यवस्था करतील आणि मसुदा ईआयए अहवालाचा सारांश संबंधित निवड कार्यालये किंवा सार्वजनिक ग्रंथालयांमध्ये किंवा इतर कोणत्याही सुयोग्य ठिकाणी तपासणीसाठी उपलब्ध करतील. ते मसुदा ईआयए अहवालाची प्रत उक्तनिर्देशित पाच प्राधिकाऱ्यांना किंवा कार्यालयांना उक्तनिर्देशित पोटकलम २.२ मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे उपलब्ध करतील.

२.५ संबंधित एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसी सादर केलेल्या दस्तऐवज किंवा अन्यथा बाबींवरून हे ठरवतील की इतर कोणत्याही अतिरिक्त किंवा पर्यायी ठिकाणी जनसुनावणीची आवश्यकता आहे. प्रकल्प प्रवर्तकाकडून विनंती प्राप्त झाल्यानंतर पंधरा दिवसांत प्रकल्प प्रवर्तकाला या निर्णयाची माहिती दिली जाईल.

२.६ उक्तनिर्देशित पोटकलम २.५ नुसार निर्णयाच्या अनुषंगाने उक्तनिर्देशित पोटकलम २.२ नुसार प्रकल्प प्रवर्तकाने संबंधित प्राधिकाऱ्यांना अतिरिक्त किंवा पर्यायी स्थानांबाबत कागदपत्रे सादर केल्यानंतर चाळीस दिवसांचा कालावधी घेतला जाईल.

३. जनसुनावणीची सूचना:

३.१ जनसुनावणीच्या संदर्भात जनसुनावणीचे अध्यक्षपद भूषवणाऱ्या अधिकाऱ्याच्या संमतीसह अर्ज प्राप्त झाल्याच्या तारखेपासून दहा दिवसांत जनसुनावणीची तारीख, वेळ आणि निश्चित ठिकाण यांच्यासंबंधी संबंधित एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीचे सदस्य सचिव निर्णय घेतील. ते त्यासंदर्भातील जाहिरात एका मोठ्या राष्ट्रीय वृत्तपत्रात आणि एका प्रादेशिक भाषिक वृत्तपत्रात किंवा राज्याच्या अधिकृत भाषेच्या वृत्तपत्रात अध्यक्ष अधिकाऱ्याच्या संमतीनंतर पाच दिवसांत प्रकाशित करतील. जनतेला आपले अभिप्राय देण्यासाठी किमान वीस दिवसांचा सूचना कालावधी दिला जाईल.

३.२ जाहिरातीद्वारे जनतेला मसुदा ईआयए अहवाल आणि सारांश ईआयए अहवाल जनसुनावणीच्या आधी कुठे उपलब्ध होऊ शकेल अशा ठिकाणांची किंवा कार्यालयांची माहिती देण्यात येईल. वृत्तपत्रे पोहोचू शकणार नाहीत अशा ठिकाणी सक्षम प्राधिकारी जनतेला इतर माध्यमे जसे दवंडी पिटणे तसेच रेडिओ किंवा दूरदर्शनवर जाहिरात देऊन जनसुनावणीबाबत माहिती देण्याची सुविधा उपलब्ध करून देतील.

३.३ काहीही अनपेक्षित आपत्कालीन घटना घडलेली असल्याशिवाय जनसुनावणीची निश्चित केलेली तारीख पुढे ढकलली जाणार नाही किंवा, वेळ, स्थान यांच्यात बदल केले जाणार नाहीत. सदर बदल फक्त संबंधित जिल्हा दंडाधिकारी किंवा जिल्हाधिकारी किंवा जिल्हा आयुक्त यांच्या शिफारशीने केले जातील. सदर पुढे ढकलण्याची माहिती जनतेला त्याच राष्ट्रीय आणि प्रादेशिक वृत्तपत्रांद्वारे दिली जाईल आणि संबंधित एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीने अधिसूचित केलेल्या कार्यालयांमध्ये सर्वांना दिसेल अशा ठिकाणी प्रदर्शित केली जाईल.

३.५ अशा अपवादात्मक परिस्थितीत (उक्तनिर्देशित पोटकलम ३.३ मध्ये दर्शवल्याप्रमाणे) जनसुनावणीची नवीन तारीख, वेळ आणि स्थान संबंधित एसपीसीबीच्या किंवा यूटीपीसीसीच्या संबंधित सदस्य सचिवाकडून फक्त जिल्हादंडाधिकारी किंवा जिल्हाधिकारी किंवा उपायुक्त यांच्या सल्ल्याने ठरवली जाईल आणि उक्तनिर्देशित पोटकलम ३.१ मध्ये विनिर्दिष्ट प्रक्रियेनुसार नव्याने सूचित केली जाईल.

४. सुनावणीचे निरीक्षण आणि अध्यक्षपद:

४.१ जिल्हा दंडाधिकारी/ जिल्हाधिकारी/ उपायुक्त किंवा त्याचे किंवा तिचे प्रतिनिधी जे श्रेणी 'ए' प्रकल्पासंदर्भात अतिरिक्त जिल्हा दंडाधिकार्याच्या खालच्या श्रेणीचे नसतील आणि श्रेणी 'बी' प्रकल्पासंदर्भात उपविभागीय दंडाधिकारी पदाच्या खालच्या श्रेणीचे नसतील असे अधिकारी एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीच्या प्रतिनिधीच्या मदतीने संपूर्ण जनसुनावणी प्रक्रियेवर निरीक्षण करतील आणि अध्यक्षपद भूषवतील.

५. चित्रिकरण

५.१ एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसी संपूर्ण प्रक्रियेच्या चित्रिकरणाची व्यवस्था करतील. सदर नोंदी संबंधित नियामक प्राधिकरणाला पाठवत असताना व्हिडिओ किंवा सीडी किंवा डीव्हीडी किंवा यूएसबी किंवा इतर साठवणूक साधनाची एक प्रत जनसुनावणी प्रक्रियेसोबत पाठवली जाईल.

६. कामकाज

६.१ अंतिम कामकाज/सुनावणीसाठी उपस्थित असलेल्या सर्वांची उपस्थितीची नोंद घेतली जाईल आणि सोबत जोडली जाईल.

६.२.१ कामकाज सुरू करण्यासाठी किमान गणसंख्येची आवश्यकता असणार नाही.

६.३ अर्जदाराचे एक प्रतिनिधी प्रकल्पाबाबत आणि सारांश ईआयए अहवालाबाबत सादरीकरण करून कामकाजाला सुरुवात करेल.

६.४ कामकाजाच्या स्थळी उपस्थित असलेल्या व्यक्तींना अर्जदाराकडून प्रकल्पाबाबत माहिती किंवा स्पष्टीकरण मागण्याची संधी देण्यात येईल. जनसुनावणी कामकाजाचा सारांश ज्यात व्यक्त केलेली मते आणि चिंता यांचा समावेश असेल त्याची नोंद एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीच्या प्रतिनिधीकडून केली जाईल आणि कामकाजाच्या शेवटी उपस्थितांना स्थानिक किंवा प्रादेशिक भाषेत वाचून दाखवला जाईल. स्वीकारण्यात आलेल्या इतिवृत्तावर जिल्हा दंडाधिकारी किंवा जिल्हाधिकारी किंवा उपायुक्त किंवा उपविभागीय दंडाधिकारी जे श्रेणी 'ए' प्रकल्पासंदर्भात अतिरिक्त जिल्हा दंडाधिकारी या पदाखालचे नसतील आणि श्रेणी 'बी' प्रकल्पासंदर्भात प्रकरणानुरूप उपविभागीय दंडाधिकारी या पदाखालचे नसतील आणि त्या दिवशी सभेचे अध्यक्षपद भूषवले आहे ते त्यावर सहाय्य करतील आणि संबंधित एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीला पाठवतील.

६.५ जनतेने समोर आणलेल्या समस्या तसेच प्रकल्प प्रवर्तकाची मतेही प्रकरणानुरूप स्थानिक भाषेत किंवा राज्याच्या अधिकृत भाषेत आणि इंग्रजीत तयार केली जातील आणि सुनावणीला जोडली जातील.

६.६ जन सुनावणीचा कामकाज अहवाल प्रकल्प ज्या पंचायतींच्या अखत्यारीत येतो त्या पंचायतींच्या कार्यालयाशी संबंधित जिल्हा परिषदेचे कार्यालय, जिल्हा दंडाधिकारी किंवा जिल्हाधिकारी किंवा उपायुक्त आणि एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीच्या कार्यालयात सर्वांना ठळकपणे दिसेल अशा पद्धतीने प्रदर्शित केल्या जातील. एसपीसीबी आणि यूटीपीसीसीही आपल्या वेबसाइटवर कामकाज जनतेच्या माहितीसाठी प्रदर्शित करतील. कामकाजाच्या संदर्भातील काही अभिप्राय असतील तर ते थेट संबंधित नियामक प्राधिकारी आणि संबंधित प्रकल्प प्रवर्तकांना थेट पाठवले जाऊ शकतील.

(७) जनसुनावणी पूर्ण करण्याचा कालावधी

७.१ जनसुनावणीशी संबंधित विविध कार्ये पूर्ण करण्याचा कालावधी खालीलप्रमाणे असेल:

- अर्ज प्राप्त झाल्याच्या तारखेपासून दहा दिवसांत जनसुनावणीची तारीख, वेळ आणि निश्चित स्थान ठरवणे.
- जनसुनावणीचे तपशील एका मोठ्या राष्ट्रीय वृत्तपत्रात आणि एका प्रादेशिक भाषिक किंवा अधिकृत राज्य भाषिक वृत्तपत्रात अध्यक्षपदी असलेल्या अधिकाऱ्याने संमती दिल्यानंतर पाच दिवसांत प्रकाशित करणे.
- जनतेला आपले अभिप्राय व्यक्त करण्यासाठी वीस दिवसांचा सूचना कालावधी दिला जाईल.
- संबंधित एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसी जनसुनावणीची प्रक्रिया संबंधित नियामक प्राधिकाऱ्याला जनसुनावणी पूर्ण झाल्यावर पाच दिवसांत पाठवेल.

(८) जनसुनावणीच्या अर्जाचा नमुना:

प्रति,

सदस्य सचिव,

राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळ/ केंद्रशासित प्रदेश प्रदूषण नियंत्रण समिती

..... राज्य/ केंद्रशासित प्रदेश

विषय: ईआयए अधिसूचनेच्या तरतुदींतर्गत मेसर्स..... यांच्या ..... येथे स्थित प्रस्तावित प्रकल्प- ..... च्या संदर्भात जनसुनावणीसाठी विनंती

ईआयए अधिसूचना २०२०च्या तरतुदींच्या अनुषंगाने जनसुनावणी आयोजित करण्यासाठी प्रस्तावित प्रकल्प आणि आवश्यक दस्तऐवजांचे तपशील सादर करत आहे.

- प्रकल्पाचे तपशील: प्रकल्पाचे नाव: कंपनी/ संस्थेचे नाव- नोंदणीकृत पत्ता, कंपनीचा कायदेशीर दर्जा, संयुक्त विद्यम असल्यास इत्यादी.
- पत्रव्यवहाराचा पत्ता: प्रकल्प प्रवर्तकाचे नाव, पद (मालक/ भागीदार/ मुख्य कार्यकारी अधिकारी) पत्ता, पोस्टल क्रमांक, इमेल आयडी, संपर्क क्रमांक, फॅक्स क्रमांक इत्यादी.
- प्रकल्पाची श्रेणी सूचीतील बाब क्रमांक, श्रेणी (ए किंवा बी१)

4. प्रकल्पाचे स्थान: भूखंड/ सव्हे/ खसरा क्रमांक, गाव, तहसील, जिल्हा, राज्य, पिन कोड, अक्षांश, रेखांश, सव्हे ऑफ इंडिया टोपो शीट क्रमांक, जवळचे रेल्वेस्थानक, जवळचे विमानतळ, जवळचे शहर/ मोठे शहर/ जिल्हा मुख्यालय (स्पष्ट करा), गाव पंचायती, जिल्हा परिषद, महानगरपालिका, स्थानिक संस्था (पिनकोड आणि दूरध्वनी क्रमांकासह संपूर्ण पोस्टाचा पत्ता.)
5. प्रकल्प अनेक राज्यांमध्ये चालवला जाणार असल्यास त्याचे तपशील: प्रकल्प ज्या राज्यांमध्ये चालवला जाणार आहे त्या राज्यांची संख्या, प्रकल्पाचे मुख्य राज्य, प्रकल्प स्थित असलेल्या सर्व राज्यांचे तपशील.
6. संदर्भाच्या अटींचे तपशील (टीओआर)- टीओआर/ आदर्श टीओआर जारी केल्याची तारीख, एम ओ ई एफ अँड सीसी / एसईआयएफ फाइल क्रमांक: टीओआर पत्राची प्रत.
7. प्रकल्पाची रचना आणि उत्पादनाचे तपशील.
8. प्रकल्पाचा खर्च (लाख रुपयांमध्ये)- चालू किंमतीच्या पातळीवर प्रकल्पाचा एकूण खर्च, ईएमपीसाठी वितरित केलेला निधी (भांडवल), सीईआरसाठी वितरित केलेला निधी, ईएमपीसाठी वितरित केलेला निधी (प्रतिवर्ष उद्धवणारा.)
9. विविध उपक्रमांसाठी हेक्टरमध्ये जमिनीची आवश्यकता.
10. भूखंड संपादन स्थिती: संपादित केलेला भूखंड, भूखंड अद्याप संपादित केलेला नाही; संपादित केलेला नसल्यास भूखंडाची स्थिती.
11. पुनर्वसन आणि पुनर्वसाहत (आर अँड आर) असल्यास, गावांची संख्या, घरांची संख्या, पीडीएफची संख्या (प्रकल्पामुळे विस्थापित कुटुंबे), पीएएफची संख्या (प्रकल्पामुळे बाधित कुटुंबे), आरअँडआरसाठी वितरित केलेला निधी, आरअँडआरची स्थिती (पूर्ण झाला/ सुरु आहे/ अद्याप सुरु होणार आहे.)
12. मनुष्यबळाची आवश्यकता: कायमस्वरूपी/ बांधकामादरम्यान तात्पुरता रोजगार/ कार्यान्वयन: एकूण मनुष्यबळ.
13. पर्यावरण (संरक्षण) कायदा/ वायू (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदा/ जल (प्रदूषण नियंत्रण आणि प्रतिबंध) कायदांतर्गत निर्देश जारी झालेल्या न्यायालयीन खटल्यांचे तपशील, असल्यास.
14. ईआयए सल्लागाराचे तपशील: अधिमान्यता क्रमांक, ईआयए सल्लागाराचे नाव, पत्ता, संपर्क क्रमांक, ई-मेल पत्ता, अधिमान्यतेची श्रेणी (श्रेणी ए साठी पात्र/श्रेणी बी साठी पात्र), अधिमान्यतेचे क्षेत्र, अधिमान्यतेची वैधता.
15. जोडण्याची कागदपत्रे: मसुदा ईआयए अहवालाच्या इंग्रजीत तयार केलेल्या किमान १० प्रत्यक्ष प्रती आणि एक सॉफ्ट (इलेक्ट्रॉनिक) प्रत आणि ईआयए अहवालाच्या सारांशाच्या इंग्रजी भाषेत आणि राज्य/ केंद्रशासित प्रदेशाच्या अधिक भाषेत किंवा प्रादेशिक भाषेत तयार केलेल्या किमान १० प्रत्यक्ष प्रती.

सही आणि दिनांक

नाव:, पद:, कंपनी:, पत्ता.

९. जनसुनावणीच्या सूचनेचा नमुना:

जनसुनावणीच्या सूचनेमध्ये खालील बाबी समाविष्ट असाव्यात:

1. प्रकल्पाचे तपशील: प्रकल्पाचे नाव, कंपनीचे/ संस्थेचे नाव, नोंदणीकृत पत्ता.
2. प्रकल्पाचे स्थान: भूखंड/ सर्व्हे/ खसरा क्रमांक:, गाव, तहसील, जिल्हा, राज्य, पिन कोड, अक्षांश, रेखांश, सर्व्हे ऑफ इंडिया टोपो शीट क्रमांक:, जवळचे रेल्वे स्थानक, जवळचे विमानतळ, जवळचे गाव/ शहर/ जिल्हा मुख्यालय (स्पष्ट करा.)
3. प्रकल्प अनेक राज्यांमध्ये चालवला जाणार असल्यास त्याचे तपशील.
4. प्रकल्प आणि उत्पादनांच्या तपशीलाची माहिती.
5. प्रकल्पाचा खर्च (लाख रुपयांमध्ये)- चालू किमतीच्या पातळीवर प्रकल्पाचा एकूण खर्च, ईएमपीसाठी वितरित केलेला निधी (भांडवल), सीईआरसाठी वितरित केलेला निधी, ईएमपीसाठी वितरित केलेला निधी (प्रतिवर्ष उद्धवणारा.)
6. आवश्यक भूखंड: एकूण भूखंडाची गरज (हेक्टरमध्ये), भूखंड ताबा स्थिती (ताब्यात घेतलेला भूखंड, अद्याप ताब्यात घेणे असलेला भूखंड)
7. पुनर्वसन आणि पुनर्वसाहत (आर अँड आर) असल्यास: गावांची संख्या, घरांची संख्या, पीडीएफची संख्या (प्रकल्पामुळे विस्थापित कुटुंबे), पीएएफची संख्या (प्रकल्पामुळे बाधित कुटुंबे), आरअँडआर साठी वितरित केलेला निधी, आरअँडआरची स्थिती (पूर्ण झाला/ सुरू आहे/ अद्याप सुरू होणार आहे.)
8. मनुष्यबळाची आवश्यकता: कायमस्वरूपी/ बांधकामादरम्यान तात्पुरता रोजगार/ कार्यान्वयन: एकूण मनुष्यबळ.
9. मसुदा ईआयए अहवालाच्या प्रती उपलब्ध केल्या जातील असा संपूर्ण पोस्टाचा पत्ता.

जोडपत्र ॥
(कलम ११ पाहा)
नमुना-१

१.	प्रकल्पाचे तपशील: प्रकल्पाचे नाव, कंपनी / संस्थेचे नाव, नोंदणीकृत पत्ता, कंपनीचा कायदेशीर दर्जा, संयुक्त विद्यम असल्यास.																																												
२.	पत्रव्यवहारासाठी पत्ता: प्रकल्प प्रवर्तकाचे नाव, पद, पत्ता पोस्टाचा पिन कोड, इमेल पत्ता, मोबाइल नंबर, फॅक्स नंबर इत्यादी.																																												
३.	सूचीनुसार प्रकल्पाची श्रेणी: सूचीतील बाब क्रमांक, श्रेणी (ए/ बी१/ बी२). प्रस्तावाचा प्रकार (नवीन/ विस्तार/ आधुनिकीकरण) इत्यादी.																																												
४.	प्रकल्पाचे स्थान: भूखंड/ सर्व्हे/ खसरा क्रमांक, गाव, तहसील, जिल्हा, राज्य, पिन कोड, प्रकल्पाचे अक्षांश आणि रेखांश/ कार्यान्वयन स्थान, सर्व्हे ऑफ इंडिया टोपो शीट क्रमांक, टोपो शीटची प्रत, एमएसएलवर कमाल उंची, केएमएल नस्ती, प्रकल्प सीमारेषेपासून अभ्यास क्षेत्रात जवळच्या सर्वोच्च पूर पातळी (एचएफएल)चे अंतर, भूकंप पट्टा, जवळचे रेल्वेस्थानक, जवळच्या रेल्वेस्थानकापासून अंतर (किमीमध्ये), जवळचा विमानतळ, जवळच्या विमानतळापासून अंतर (किमी), जवळचे गाव/शहर/ जिल्हा मुख्यालय (स्पष्ट करा), जवळचे गाव/ शहर/ जिल्हा मुख्यालयापासून अंतर (किमीमध्ये), ग्रामपंचायत, जिल्हा परिषद, महानगरपालिका, स्थानिक संस्था (संपूर्ण पोस्टाचा पत्ता पिनकोड आणि दूरध्वनी क्रमांकासह) इत्यादी.																																												
५.	प्रस्तावित प्रकल्प अधिसूचित औद्योगिक क्षेत्रात येतो का. (हो/ नाही)																																												
६.	प्रस्तावित प्रकल्प सीमारेषेवरील राज्यांमध्ये येतो का. (हो/नाही)																																												
७.	प्रकल्प अनेक राज्यांमध्ये/ केंद्रशासित प्रदेशांत चालणार असल्यास त्याचे तपशील: प्रकल्प चालणार असलेल्या राज्ये/ केंद्रशासित प्रदेशांची संख्या, प्रकल्पाचे मुख्य राज्य/ केंद्रशासित प्रदेश, प्रकल्प स्थित असलेल्या सर्व राज्ये/ केंद्रशासित प्रदेशांचे तपशील.																																												
८.	पर्यायी स्थानांचे तपशील ए तपासण्यात आलेल्या पर्यायी स्थानांचे तपशील																																												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">पर्यायी स्थान</th> <th rowspan="2">गाव</th> <th rowspan="2">जिल्हा</th> <th rowspan="2">राज्य</th> <th colspan="2">बांधीव अक्षांश (उत्तर)</th> <th colspan="2">बांधीव रेखांश (पूर्व)</th> </tr> <tr> <th>पासून</th> <th>पर्यंत</th> <th>पासून</th> <th>पर्यंत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	पर्यायी स्थान	गाव	जिल्हा	राज्य	बांधीव अक्षांश (उत्तर)		बांधीव रेखांश (पूर्व)		पासून	पर्यंत	पासून	पर्यंत																																
पर्यायी स्थान	गाव					जिल्हा	राज्य	बांधीव अक्षांश (उत्तर)		बांधीव रेखांश (पूर्व)																																			
		पासून	पर्यंत	पासून	पर्यंत																																								
ब.	पर्यायी स्थान दर्शवणाऱ्या टोपो शीटची प्रत.																																												
९.	उत्पादन आणि सहउत्पादनाचे तपशील आणि प्रकल्पाचे आकारमान/रचना																																												
	अ. नवीन प्रकल्पांसंदर्भात																																												
	ब. उत्पादन आणि सहउत्पादनांचे तपशील																																												

	उत्पादन/ कार्य (क्षमता/ क्षेत्र)	आकारमान	एकक	वाहतुकीचे माध्यम/ उत्पादन/ सहउत्पादन वाहून नेणे	
<p>एकक- वार्षिक टन (टीपीए), संख्या, मेगावॉट (एमडब्ल्यू), हेक्टर्स (एचए), प्रतिदिन किलोलीटर (केएलडी), प्रतिदिन मोडलेले टन (टीसीडी), प्रतिदिन क्युबिक मीटर, किलोमीटर (किमी), प्रतिदिन दशलक्ष लिटर (एमएलडी), मासिक हाइड्रस, चौरस मीटर, इतर).</p> <p>वाहतुकीचे माध्यम/ उत्पादन वाहून नेणे (रस्ता, रेल्वे, कन्व्हेयर बेल्ट, पाइप कन्व्हेटर, एरियल रोपवे, अंतर्गत जलमार्ग, समुद्र, दोन किंवा इतर माध्यमे एकत्र करणे, इतर.)</p>					
ब. प्रकल्प रचनेचे तपशील					
	कारखान्याचे/ उपकरण/ सुविधेचे तपशील	आकारमान	शेरा असल्यास		
<p>भ. विस्तार किंवा आधुनिकीकरणाबाबत</p> <p>अ. उत्पादन आणि सहउत्पादनाचे तपशील.</p>					
	उत्पादन/ कार्य (क्षमता/ क्षेत्र)	आकारमान पासून	आकारमान पर्यंत	एकक	उत्पादन/ सहउत्पादनाच्या वाहतुकीचे/ वाहून नेण्याचे माध्यम
<p>- एकक- वार्षिक टन (टीपीए), संख्या, मेगावॉट (एमडब्ल्यू), हेक्टर्स (एचए), प्रतिदिन किलोलीटर (केएलडी), प्रतिदिन मोडलेले टन (टीसीडी), प्रतिदिन क्युबिक मीटर, किलोमीटर (किमी), प्रतिदिन दशलक्ष लिटर (एमएलडी), मासिक हाइड्रस, चौरस मीटर, इतर).</p> <p>- वाहतुकीचे माध्यम/ उत्पादन वाहून नेणे (रस्ता, रेल्वे, कन्व्हेयर बेल्ट, पाइप कन्व्हेटर, एरियल रोपवे, अंतर्गत जलमार्ग, समुद्र, दोन किंवा इतर माध्यमे एकत्र करणे, इतर.)</p>					
ब. प्रकल्प रचनेचे तपशील					
	कारखाना/ उपकरण/ सुविधेचे तपशील	विद्यमान रचना	प्रस्तावित रचना	विस्तारानंतर अंतिम रचना	शेरा, असल्यास
<p>क. आधीच्या पर्यावरण मंजूरीचे तपशील: पूर्व पर्यावरण मंजूरी जारी केल्याची तारीख, मंत्रालय/ एसईआयएए/ डीईआयएए नस्ती क्रमांक, आधीच्या पूर्व ईसीची प्रत, दुरुस्ती असल्यास, इत्यादी. (अनेक पूर्व ईसी प्राप्त केल्या असतील तर सर्व पूर्व ईसीचे तपशील, पूर्व ईसीमध्ये दुरुस्ती असल्यास त्याचे तपशील.)</p>					

१०.	कच्चा माल/ इंधनाची आवश्यकता							
	कच्चा माल/ इंधन	वार्षिक परिमाण	एकक	स्रोत (आयात असल्यास कच्चा माल/ इंधन ज्या देशाकडून आलेले आहे त्या देशाचे नाव आणि बंदर स्पष्ट करावे.)	वाहतुकीचे माध्यम	प्रकल्प स्थानापासून स्रोताचे अंतर (किलोमीटरमध्ये) (आयात असल्यास कच्चा माल/ इंधन ज्या बंदरावरून प्राप्त झाले आहे त्यापासूनचे अंतर स्पष्ट करा.)	जोडणीचा प्रकार. (लिकेज/ इंधन पुरवठा करारनामा/ इ-लिलाव/ एमओयू/ एलओए/ कॅप्टिव्ह/ खुली बाजारपेठ/ इतर)	
	<p>- एकक- वार्षिक टन (टीपीए), संख्या, मेगावॉट (एमडब्ल्यू), हेक्टर्स (एचए), प्रतिदिन किलोलीटर (केएलडी), प्रतिदिन मोडलेले टन (टीसीडी), प्रतिदिन क्युबिक मीटर, किलोमीटर (किमी), प्रतिदिन दशलक्ष लिटर (एमएलडी), मासिक हाइड्रस, चौरस मीटर, इतर).</p> <p>- वाहतुकीचे माध्यम/ उत्पादन वाहन नेणे (रस्ता, रेल्वे, कन्व्हेयर बेल्ट, पाइप कन्व्हेटर, एरियल रोपवे, अंतर्गत जलमार्ग, समुद्र, दोन किंवा इतर माध्यमे एकत्र करणे, इतर.)</p>							
११.	त्रिजेची आवश्यकता: परिमाण(किलो वोल्ट एम्प्स (केव्हीए), स्रोत, पर्यायी सुविधा (डीजी संचांचे तपशील), स्टॅकची उंची (मीटरमध्ये) इत्यादी.							
१२.	प्रकल्पासाठी आवश्यक भूखंडाचा तपशील							
	अ. भूखंड मालकीची पद्धत (प्रकल्प प्रस्तावापूर्वी) हेक्टरमध्ये (वनभूखंड, खासगी भूखंड, सरकारी भूखंड, महसूल भूखंड, इतर भूखंड, एकूण भूखंड)							
	ब. विद्यमान भूखंड वापराचे तपशील हेक्टरमध्ये (कृषी क्षेत्र: वाया गेलेला/ पडीक भूखंड, कुरण/ समाजाचे क्षेत्र, पृष्ठभागीय पाण्याच्या जागा, अधिवास, औद्योगिक, जंगल, तिवरे, समुद्री क्षेत्र, इतर (स्पष्ट करा) आणि एकूण)							
१३.	चालू किमतीच्या पातळीत प्रकल्पाचा एकूण खर्च (लाख रुपयांमध्ये)							
१४.	प्रकल्पाला ईआयए अधिसूचनेच्या सूचीमध्ये विनिर्दिष्ट सामान्य अटी लागू होतात का (हो/नाही)? असल्यास :							
	तपशील द्या. (नाव आणि प्रकल्पापासून अंतर)							
	अ. संरक्षित क्षेत्र :							
	ब. गंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्र :							
	क. पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्र :							
	ड. आंतर राज्य / केंद्रशासित प्रदेशाच्या सीमारेषा आणि आंतरराष्ट्रीय सीमा :							
	ई. अत्यंत गंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्र. :							

	प. पर्यावरण संवेदनशील पट्टा.			:	
१५.	प्रकल्पात खालीलपैकी कोणाचेही मान्यता/मंजूरी लागू होते का: असल्यास, तपशील आणि त्यांची स्थिती स्पष्ट करा.				
	अ. वन (संवर्धन) कायदा १९८० (हो/नाही)				
	ब. वन्यजीव (संरक्षण) कायदा १९७२ (हो/ नाही)				
	क. सीआरझेड अधिसूचना २०१९ (हो/ नाही) हो असल्यास सीआरझेड वर्गीकरणासह: (सीआरझेड I (ए), सीआरझेड I (बी), सीआरझेड II, सीआरझेड III, सीआरझेड IV (ए), सीआरझेड IV (बी))				
	ड. आयसीआरझेड अधिसूचना २०१९ (हो/ नाही). हो असल्यास, सीआरझेड वर्गीकरणासह				
१६.	पुनर्वसन आणि पुनर्वसाहत (आर अँड आर) समाविष्ट आहे का (हो/ नाही)?				
१७.	जैवशास्त्रीय आणि पर्यावरणीय संवेदनशीलता (१० किमीमध्ये)				
	पर्यावरणीय संवेदनशीलतेचे तपशील	नाव	प्रकल्पापासून अंतर (किमी)	शेरा	
	- पर्यावरणीय संवेदनशीलतेचे तपशील- (गंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्र, अतिगंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्र, संरक्षित क्षेत्र, पर्यावरणीय संवेदनशील पट्टे, वन्यजीव पट्टे इत्यादी)				
	ब. वन्यजीवांसाठी राष्ट्रीय मंडळाची शिफारस आवश्यक आहे का?(हो/ नाही).				
	क. पर्यावरणीय संवेदनशीलतेचे तपशील				
	i.	पर्यावरणीय संवेदनशीलतेचे तपशील	नाव/ ओळख	प्रकल्पापासून हवाई अंतर (किमी)	शेरा
	ii.	आंतरराष्ट्रीय करारनामे, त्यांच्या जीवशास्त्रीय, हरित पट्टे किंवा सांस्कृतिक किंवा इतर संबंधित मूल्यासाठी राष्ट्रीय किंवा स्थानिक कायद्यांतर्गत संरक्षित क्षेत्रे			
	iii.	जैवशास्त्रीय कारणांसाठी महत्वाचे किंवा संवेदनशील असलेली क्षेत्रे- पाणथळ जागा, जलमार्ग किंवा इतर पाण्याच्या जागा, किनारपट्टीचे क्षेत्र, बायोस्फेअर्स, डोंगर, जंगले.			
	iv.	झाडे आणि पशुंच्या संरक्षित, महत्वाच्या किंवा संरक्षित प्रजातींनी प्रजनन, घरटे, राहणे, आराम किंवा थंडीत राहणे, स्थलांतरासाठी वापरलेली क्षेत्रे.			
	v.	अंतर्गत, किनारपट्टीय, सागरी किंवा भूमिगत पाणी, राज्य, राष्ट्रीय सीमारेषा			
	vi.	जनतेकडून आरामासाठी वापरले जाणारे मार्ग किंवा सुविधा किंवा इतर पर्यटन, तीर्थक्षेत्रे			
	vii.	संरक्षण आस्थापना			
	viii.	प्रचंड लोकसंख्या असलेले किंवा बांधीव क्षेत्र			

	ix.	संवेदनशील मनुष्यनिर्मित भूवापरासाठी ताब्यात घेतलेली क्षेत्रे (रूग्णालये, शाळा, पूजास्थाने, समुदायाच्या सुविधा)			
	x.	महत्त्वाच्या, उच्च दर्जाच्या किंवा दुर्मिळ स्रोतांचा समावेश असलेली क्षेत्रे (भूजल स्रोत, पृष्ठभागीय स्रोत, वने, कृषी, मत्स्योत्पादन, पर्यटन, खनिजे.)			
	xi.	प्रदूषण किंवा पर्यावरणीय नुकसानाला सापेक्ष असलेले क्षेत्र (जिथे विद्यमान कायदेशीर पर्यावरण मानके उल्लंघन केली गेली आहेत.)			
	xii.	नैसर्गिक धोक्याला सामोरे जाऊ शकणारे क्षेत्र ज्यामुळे प्रकल्पाला पर्यावरणीय धोके निर्माण होऊ शकतात. (भूकंप, जमीन खचणे, दरड कोसळणे, धूप होणे, पूर होणे किंवा टोकाच्या किंवा गंभीर पर्यावरणीय स्थिती)			
	ड. उक्तनिर्देशित बाबींच्या संदर्भात सक्षम प्राधिकरणाकडून ना हरकत प्रमाणपत्र / परवानगीची गरज आहे का ? (हो/ नाही).				
१८.	प्रकल्पाचे बांधकाम, कार्यान्वयन किंवा बंद करणे ज्यांच्यामध्ये अशा कृतींचा समावेश आहे ज्यामुळे स्थानिक जागेत भौतिक बदल होण्याची शक्यता आहे. (स्वाभाविक रचना, भूवापर, जलस्रोतांमध्ये बदल इत्यादी.)				
		माहिती / तपासणी यादी निश्चिती	हो/ नाही	त्याचे तपशील (सुमारे आकारमान/ दर, शक्य असेल तिथे) माहितीच्या स्रोतासह	
	१.	भूवापर, भूआच्छादन किंवा स्वाभाविक रचनेत कायमस्वरूपी किंवा तात्पुरता बदल ज्यात भूवापराच्या प्रमाणात बदल होईल. (स्थानिक भूवापर आराखड्याच्या संदर्भात)?			
	२.	विद्यमान जमीन, वन आणि इमारतींची मंजूरी			
	३.	नवीन भूवापराची निर्मिती?			
	४.	बांधकामपूर्व तपासणी, उदा. बोअरचे खड्डे, मातीची तपासणी?			
	५.	बांधकाम कार्य?			
	६.	पाडकाम कार्य?			
	७.	बांधकामासाठी किंवा बांधकाम मजुरांसाठी वापरलेले तात्पुरते स्थान?			
	८.	जमिनीवरील इमारती, रचना किंवा मातीचे काम ज्यात उभी बांधकामे, कापणे आणि भरणे किंवा खोदकामाचा समावेश आहे?			
	९.	खाणकाम किंवा बोगद्यासह भूमिगत कामे?			
	१०.	भरावाची कामे?			
	११.	ड्रेजिंग?			

१२.	किना-यापासून दूर असलेली बांधकामे?		
१३.	उत्पादन आणि निर्मिती प्रक्रिया?		
१४.	माल किंवा साहित्याच्या साठवणुकीच्या सुविधा?		
१५.	घनकचरा किंवा द्रव उत्सर्जनाच्या प्रक्रिया किंवा विल्हेवाटीची सुविधा?		
१६.	कार्यान्वयन कामगारांसाठी दीर्घकालीन घरांसाठी सुविधा?		
१७.	बांधकाम किंवा कार्यान्वयनादरम्यान नवीन रस्ता, रेल्वे किंवा सागरी वाहतूक?		
१८.	नवीन रस्ते, रेल्वे, हवाई, जलमार्ग किंवा इतर वाहतुकीच्या साधनसुविधा, नवीन किंवा बदललेल्या मार्ग आणि स्थानक, बंदर, विमानतळ यांच्यासह?		
१९.	विद्यमान वाहतूक मार्ग किंवा दळणवळण बंद होणे किंवा मार्ग बदलणे ज्यामुळे वाहतुकीच्या हालचालीत बदल होतील?		
२०.	नवीन किंवा मार्ग बदललेल्या मार्गिका किंवा वाहिन्या?		
२१.	जलस्रोतांच्या किंवा झऱ्यांच्या जलविज्ञानात बदल करणारी वाढ, घट, कल्व्हर्टिंग, पुनर्रचना किंवा इतर बदल?		
२२.	प्रवाह ओलांडणे(स्ट्रीम क्रॉसिंग)?		
२३.	भूजल किंवा पृष्ठभागीय पाण्यामध्ये बदल किंवा प्रवाहित करणे?		
२४.	जलस्रोतांमध्ये किंवा भूमीय पृष्ठभागांमध्ये बदल ज्यामुळे पाण्याचा निचरा किंवा वाहून जाण्यावर परिणाम होईल?		
२५.	बांधकाम, कार्यान्वयन किंवा प्रकल्प काढून घेण्यासाठी कर्मचारी किंवा साहित्य वाहून नेणे?		
२६.	दीर्घकालीन काम काढून घेणे किंवा बंद करणे किंवा पुनर्स्थापित करण्याचे काम?		
२७.	काम काढून घेण्याच्या प्रक्रियेचे सुरु असलेले काम ज्यामुळे पर्यावरणावर प्रभाव पडू शकतो?		
२८.	तात्पुरत्या किंवा कायमस्वरूपी लोकांचा एखाद्या क्षेत्रात प्रवास?		
२९.	अज्ञात प्रजाती दिसल्या आहेत?		
३०.	स्थानिक प्रजाती किंवा जनुकीय वैविध्यतेचे नुकसान?		
३१.	इतर काही कार्ये?		

१९	मानवी आरोग्य किंवा पर्यावरणाला धोकादायक ठरू शकतील किंवा मानवी आरोग्याला प्रत्यक्ष किंवा संभाव्य धोक्याबाबत काळजी निर्माण करतील अशा वस्तू किंवा साहित्याचा वापर, साठवणूक, हाताळणी किंवा उत्पादन.		
	माहिती/ तपासणी यादी निश्चिती	हो/ नाही	त्याचे तपशील (सुमारे प्रमाण/ दर, शक्य असेल तेथे) माहितीच्या स्रोतासह
	१. साहित्य किंवा मालाचा वापर जे मानवी आरोग्य (एमएसआयएचसी नियमांनुसार) किंवा पर्यावरणाला (झाडे, पशूपक्षी आणि जलस्रोत) यांना धोकादायक आहेत?		
	२. आजार निर्माण होण्यात बदल किंवा आजाराच्या स्रोतावर प्रभाव पडणे (उदा. कीटक किंवा पाण्यामुळे होणारे आजार) ?		
	३. लोकांच्या कल्याणावर परिणाम होणे. उदा. राहण्याच्या स्थितीत बदल?		
	४. प्रकल्पामुळे प्रभावित होऊ शकेल असा लोकांचा धोक्याच्या वर्गातील समूह. उदा. रूग्णालयातील रूग्ण, मुले, ज्येष्ठ नागरिक, इ. ?		
२०	कोणत्याही धोकादायक, विषारी किंवा अंमली घटक हवेत प्रसारित होणे. (ताशी किलोग्रॅम)		
	माहिती/ तपासणी यादी निश्चिती	हो/ नाही	त्याचे तपशील (सुमारे प्रमाण/ दर, शक्य असेल तेथे) माहितीच्या स्रोतासह
	१. स्थिर किंवा हलत्या स्रोतांमुळे जैविक इंधनाच्या ज्वलनातून उत्सर्जन?		
	२. उत्पादन प्रक्रियांमधून उत्सर्जन?		
	३. साठवणूक किंवा वाहतूक यांच्यासह साहित्यांच्या हाताळणीतून उत्सर्जन?		
	४. कारखाना आणि उपकरणे यांच्यासह बांधकाम उपक्रमांमधून उत्सर्जन?		
	५. बांधकाम साहित्य, सांडपाणी आणि कचरा यांच्यासह साहित्याच्या हाताळणीतून येणारी धूळ किंवा दुर्गंध?		
	६. कचरा जाळण्याच्या प्रक्रियेतून होणारे उत्सर्जन?		
	७. खुल्या हवेत कचरा जाळण्यातून होणारे उत्सर्जन (स्लॅश साहित्य, बांधकामाचा मलबा) ?		
	८. इतर कोणत्याही स्रोतातून उत्सर्जन?		
२१	आवाज आणि घर्षण आणि प्रकाश आणि उष्णतेचे उत्सर्जन.		
	माहिती/ तपासणी यादी निश्चिती	हो/ नाही	त्याचे तपशील (सुमारे प्रमाण/ दर, शक्य असेल तेथे)

				माहितीच्या स्रोतासह
१.	उपकरणांच्या कार्यान्वयनातून, उदा. इंजिने, वायूविजन संयंत्र, क्रशर्स?			
२.	औद्योगिक किंवा तत्सम प्रक्रियांमधून?			
३.	बांधकाम किंवा पाडकामातून?			
४.	ब्लास्टिंग किंवा पायलिंगमधून?			
५.	बांधकाम किंवा कार्यान्वयनाच्या वाहतुकीतून?			
६.	लायटिंग किंवा कूलिंग यंत्रणेतून?			
७.	इतर कोणत्याही स्रोतांमधून?			
२२	प्रदूषक जमिनीत किंवा सांडपाण्यात, पृष्ठभागीय पाण्यात, भूगर्भ जलात, किनारपट्टीय पाण्यात किंवा समुद्रात सोडल्यामुळे जमीन किंवा पाणी प्रदूषित होण्याचे धोके.			
	माहिती/ तपासणी यादी निश्चिती	हो/ नाही	त्याचे तपशील (सुमारे प्रमाण/ दर, शक्य असेल तेथे)	माहितीच्या स्रोतासह
१.	धोकादायक साहित्याची हाताळणी, साठवणूक, वापर किंवा सांडल्यामुळे?			
२.	सांडपाणी किंवा इतर प्रदूषक पाण्यात किंवा जमिनीत सोडल्यामुळे (निचरा करण्याची अपेक्षित पद्धत आणि जागा?)			
३.	हवेत उत्सर्जित केलेले प्रदूषक जमिनीत किंवा पाण्यात साठल्यामुळे?			
४.	इतर कोणत्याही स्रोतातून?			
५.	या स्रोतांमधून पर्यावरणात दीर्घकालीन प्रदूषक निर्माण होण्याचा धोका आहे का?			
२३	प्रकल्पाचे बांधकाम किंवा कार्यान्वयनादरम्यान अपघाताचा धोका ज्यामुळे मानवी आरोग्य किंवा पर्यावरणाला धोका निर्माण होऊ शकतो.			
	माहिती/ तपासणी यादी निश्चिती	हो/ नाही	त्याचे तपशील (सुमारे प्रमाण/ दर, शक्य असेल तेथे)	माहितीच्या स्रोतासह
१.	धोकादायक साहित्याची साठवणूक, हाताळणी, वापर किंवा उत्पादनाचा स्फोट, सांडणे, आग इत्यादींमुळे?			
२.	इतर कोणत्या कारणांमुळे?			
३.	नैसर्गिक दुर्घटनांमुळे पर्यावरणाचे नुकसान होऊन प्रकल्पावर प्रभाव पडेल? (उदा. पूर, भूकंप, दरड कोसळणे, ढगफुटी इत्यादी)			

२४	असे घटक ज्यांचा विचार केला पाहिजे (जसे परिणामात्मक विकास) ज्यामुळे पर्यावरणावर परिणाम होऊ शकतो किंवा स्थानिक प्रदेशातील इतर विद्यमान किंवा नियोजित उपक्रमांसह एकत्रित परिणामांची शक्यता आहे.		
	माहिती/ तपासणी यादी निश्चिती	हो/ नाही	त्याचे तपशील (सुमारे प्रमाण/ दर, शक्य असेल तेथे) माहितीच्या स्रोतासह
	१.	सहाय्यभूत सुविधांचा विकास, सहाय्यभूत विकास यांना कारण ठरणारा किंवा प्रकल्पामुळे होणारा विकास ज्याचा प्रभाव पर्यावरणावर पडू शकतो. उदा. सहाय्यभूत साधनसुविधा (रस्ते, वीजपुरवठा, कचरा किंवा सांडपाणी प्रक्रिया इ.), गृहनिर्माण विकास, पुरवठा साखळीतील उद्योग आणि प्रवाह, इतर काही?	
	२.	स्थानाचा नंतर वापरासाठी कारण ज्यामुळे पर्यावरणावर प्रभाव पडू शकेल?	
	३.	नंतरच्या विकासासाठी एक पूर्वपीठिका ठरेल?	
	४.	त्याच प्रभावांसह इतर विद्यमान किंवा नियोजित प्रकल्पांच्या परिसरात असल्यामुळे एकत्रित परिणाम होईल?	
२५	एखाद्या प्रकल्पासंदर्भात न्यायालयीन खटला प्रलंबित आहे का (हो/ नाही), असल्यास कृपया तपशील द्यावा.		
२६	पर्यावरण (संरक्षण) कायदा/ वायू (प्रदूषणाचा प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदा/ जल (प्रदूषणाचा प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदांतर्गत निर्देश जारी करण्यात आले आहेत का (हो/ नाही) असल्यास तपशील द्यावा.		
२७	सोबत जोडण्याची कागदपत्रे		
	अ.	पूर्व सुयोग्यता अहवालाची प्रत अपलोड करा (फक्त पीडीएफ अपलोड करावे.)	
	ब.	अभिन्यास आराखड्याची प्रत अपलोड करावी. (फक्त पीडीएफ अपलोड करावी.)	
	क.	प्रकल्प प्रवर्तक किंवा अधिकृत व्यक्तीने सही केलेल्या कव्हर लेटर अपलोड करावे. (फक्त पीडीएफ अपलोड करावी.)	
	ड.	प्रकल्प प्रवर्तकाने हा अर्ज दाखल केलेल्या व्यक्तीच्या पाठिंब्यासाठी वापरकर्ता एजन्सीच्या वतीने सही केलेल्या प्राधिकृततेची प्रत अपलोड करावी. (फक्त पीडीएफ अपलोड करावी.)	
२८	हमीपत्र		
	मी याद्वारे हमीपत्र देत आहे की, अर्जात तसेच जोडपत्रात देण्यात आलेला डेटा आणि माहिती माझ्या ज्ञानाप्रमाणे आणि विश्वासानुसार खरे आहेत आणि मला जाणीव आहे की, कोणत्याही टप्प्यावर डेटा आणि माहितीचा कोणताही भाग खोटा किंवा गैरसमजूत करून देणारा असेल तर प्रकल्प रद्द केला जाईल आणि प्रकल्पाला दिलेली कोणतीही परवानगी असल्यास ती आमच्या जबाबदारीवर आणि खर्चाने मागे घेतली जाईल. वरील बाबींखेरीज, मी याद्वारे हमी देत आहे की, तेव्हापासून कोणतेही कार्य / बांधकाम/ विस्तार हाती घेतलेला नाही.		
	नाव: पद, कंपनी, पत्ता		
	नोंद		

	<ol style="list-style-type: none"> 1. किनारपट्टी नियामक क्षेत्र अधिसूचना २०१९ अंतर्गत मंजूरी समाविष्ट असलेल्या प्रकल्पासाठी सीआरझेड नकाशावर कोणत्याही एका प्राधिकृतता आस्थापनेकडून चिन्हांकित करून अर्ज सादर केला जाईल, ज्यात सीआरझेडच्या संदर्भात प्रकल्प कार्ये दर्शवण्यात आलेली असतील (टीओआरच्या टप्प्यावर) आणि राज्य किनारपट्टीय क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरण (ईसीच्या टप्प्यावर.) सीआरझेडमध्ये स्थित असलेल्या उपक्रमांसाठी सीआरझेड अधिसूचना २०१९ च्या तरतुदींतर्गत आवश्यक ती मंजूरी मिळवण्यासाठी त्याच वेळी कार्यवाही केली जाईल. 2. राष्ट्रीय उद्याने, अभयारण्ये, बायोस्फेअर साठे, वन्यपशूंसाठी स्थलांतरित मार्गिका यांच्यापासून १० किमीमध्ये स्थित असलेल्या प्रकल्पांसाठी प्रकल्प प्रवर्तकाकडून सादर वैशिष्टे प्रकल्प स्थानाच्या दृष्टीकोनातून दाखवणारे प्रकल्पाचे स्थान आणि मुख्य वन्यजीव बॉर्डन यांच्याद्वारे अधिकृती, शिफारशी किंवा सूचना (पूर्व ईसीच्या टप्प्यावर) सादर करतील. 3. मंत्रालयासोबतचा सर्व पत्रव्यवहार ज्यात स्कोपिंग/ पूर्व पर्यावरण मंजूरीसाठी अर्ज सादर करणे, वेळोवेळी आवश्यक असलेले संबंधित स्पष्टीकरण, प्रकल्प प्रवर्तकाच्या वतीने ईएसी सभेमध्ये सहभाग या गोष्टी फक्त प्राधिकृत स्वाक्षरीकर्त्याने करायच्या आहेत. प्राधिकृत स्वाक्षरीकर्त्याने विशिष्ट प्रकल्पासाठी प्राधिकृत स्वाक्षरीकर्ता असल्याचा दावा सिद्ध करण्यासाठी दस्तऐवज सादर करणेही गरजेचे आहे.
--	---

जोडपत्र III

(कलम ११ पाहा)

अर्ज- १ए

(फक्त सूचीच्या बाब ४२ आणि ४३ मध्ये श्रेणी 'बी२' मध्ये यादीत असलेल्या इमारती किंवा बांधकाम प्रकल्पांसाठी)

पर्यावरणीय परिणामांसाठी तपासणी यादी

(प्रकल्प प्रवर्तकांनी पूर्ण माहिती देणे आणि आवश्यकता असेल तेथे स्पष्टीकरणाच्या नोंदी अर्जासोबत देणे आणि प्रस्तावित पर्यावरणात्मक व्यवस्थापन आराखडा आणि नियंत्रण कार्यक्रमासोबत सादर करणे आवश्यक आहे.)

अनु क्र.	बाब	तपशील
१.	भू पर्यावरण	
१.१	आजूबाजूच्या परिसराशी सातत्यपूर्ण नसलेल्या प्रकल्पामुळे विद्यमान भूवापरामध्ये मोठ्या प्रमाणावर बदल होतील का? (प्रस्तावित भूवापर हा संबंधित क्षेत्राचा मान्यताप्राप्त वृहत्आराखडा / विकास आराखड्याशी सुसंगत असला पाहिजे. भूवापरात बदल, असल्यास आणि सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून वैधानिक मान्यता सादर करण्यात यावी.)	
१.२	भूक्षेत्र, बांधीव क्षेत्र, पाण्याचा वापर, विजेची आवश्यकता, जोडणी, समाज सुविधा, वाहनतळाच्या जागा इत्यादींबाबत प्रकल्पाच्या सर्व मोठ्या गरजांची यादी देणे.	
१.३	प्रस्तावित स्थानालगत असलेल्या विद्यमान सुविधांवर प्रस्तावित कार्याचे संभाव्य परिणाम काय आहेत? (जसे मोकळ्या जागा, समुदाय सुविधा, विद्यमान भूवापराचे तपशील, स्थानिक पर्यावरणामध्ये अडथळे.)	
१.४	जमिनीमध्ये मोठ्या प्रमाणावर अडथळे निर्माण होतील का, ज्यामुळे धूप, जमीन खचणे आणि अस्थैर्य निर्माण होणे अशा गोष्टी घडतील? (मातीचा प्रकार, उताराचे विश्लेषण, खचण्याचा धोका, भूकंपाची शक्यता इत्यादी तपशील देण्यात यावेत.)	
१.५	प्रस्तावात नैसर्गिक जलस्रोत यंत्रणेत बदलाचा समावेश असेल का? (उतार नकाशावर प्रस्तावित प्रकल्प स्थानाजवळ नैसर्गिक प्रवाह दर्शवणारे तपशील द्या.)	
१.६	बांधकामाच्या कार्यासंबंधित कापणे, भराव, भूभराव इत्यादींसारख्या जमिनीशी संबंधित कार्यांचे प्रमाण किती आहे. (समाविष्ट असलेल्या जमिनीशी संबंधित कार्ये, स्थानाच्या बाहेरून भरावासाठी साहित्याची वाहतूक इत्यादी तपशील द्यावेत.)	
१.७	बांधकामाच्या कालावधीत पाणीपुरवठा, कचरा हाताळणी इत्यादींबाबतचे तपशील द्या.	
१.८	सखल क्षेत्रे आणि पाणथळ जागांमध्ये बदल होतील का? (सखल आणि पाणथळ जागा प्रस्तावित कार्यमुळे कशा पद्धतीने बदलतील याचे तपशील द्या.)	
१.९	बांधकामादरम्यान बांधकामाचा मलबा आणि कचऱ्यामुळे आरोग्याला धोका निर्माण होईल का?	

	(बांधकामादरम्यान निर्माण होणाऱ्या विविध प्रकारच्या कचऱ्याचे आकारमान बांधकाम मजुरांची संख्या आणि विल्हेवाटीच्या माध्यमासह द्या.)	
२.	जल पर्यावरण	
२.१	प्रस्तावित प्रकल्पासाठी आवश्यक असलेल्या पाण्याचे पूर्ण आकारमान विविध वापरांच्या आवश्यकतेच्या माहितीसह द्या. पाण्याची गरज कशी पूर्ण केली जाईल? स्रोत आणि आकारमान यांची माहिती द्या आणि जलसंतुलन ताळेबंद द्या.	
२.२	प्रस्तावित जलस्रोताची क्षमता (अवलंबून असलेला प्रवाह किंवा उत्पादन) काय आहे?	
२.३	पाणीपुरवठा पालिकेच्या स्रोतातून होत नसल्यास मिळालेल्या पाण्याचा दर्जा काय आहे? (पाण्याच्या दर्जाच्या वर्गासोबत भौगोलिक, रासायनिक, जैवशास्त्रीय वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.)	
२.४	प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याच्या पुनर्शुद्धीद्वारे किती पाण्याची गरज पूर्ण केली जाऊ शकते? (प्रमाण, स्रोत आणि वापराचे तपशील द्या.)	
२.५	इतर वापरकर्त्यांकडून पाणी वळवून घेतले जाईल का? (कृपया प्रकल्पाचा इतर विद्यमान वापर आणि वापराचे प्रमाण यावर होणारे परिणाम यांचे मूल्यमापन करा.)	
२.६	प्रस्तावित कार्यातून निर्माण होणाऱ्या सांडपाण्याचा वाढीव प्रदूषण भार किती आहे? (प्रस्तावित कार्यातून निर्माण होणाऱ्या सांडपाण्याचे आकारमान आणि घटक यांचे तपशील द्या.)	
२.७	जलपुनर्भरणातून पूर्ण केल्या जाणाऱ्या पाण्याच्या गरजेचे तपशील द्या? निर्माण केलेल्या सुविधांचे तपशील द्या.	
२.८	प्रस्तावित प्रकल्पामुळे बांधकामाच्या नंतरच्या टप्प्यामध्ये दीर्घकालीन स्वरूपात क्षेत्रावरील पाण्याच्या प्रवाहाच्या रचनेत भूवापरातील बदलाचे काय परिणाम (आकारमानात्मक आणि दर्जात्मक) होतील? त्यामुळे पुराच्या किंवा पाणी साचण्याच्या समस्यांमध्ये भर पडेल का?	
२.९	प्रस्तावाचा भूगर्भजलावर काय प्रभाव पडेल? (भूजलाचा वापर केला जाईल का, भूगर्भजलाचे प्रमाण, पुनर्भरणाची क्षमता आणि सक्षम प्राधिकरणाकडून मिळालेल्या मान्यता असल्यास त्यांचे तपशील द्या.)	
२.१०	बांधकामाच्या कार्यातून वाहून जाणारे आणि जमीन तसेच जलस्रोत प्रदूषित करणारे पाणी प्रतिबंधित करण्यासाठी काय सावधगिरी/ उपाययोजना हाती घेतल्या आहेत? (दुष्परिणाम टाळण्यासाठी हाती घेतलेल्या उपाययोजना आणि प्रमाण यांची माहिती द्या)	
२.११	स्थळावरील पर्जन्यजलाचे कशा प्रकारे व्यवस्थापन केले जाईल? (क्षेत्र पूरग्रस्त होण्यापासून टाळण्यासाठी केलेल्या उपाययोजना, निचऱ्याच्या सुविधांचे तपशील स्थळाच्या आराखडा दर्शवणाऱ्या उतार पातळ्यांसह द्या.)	
२.१२	मुख्यत्वे कामाच्या गर्दीच्या वेळी बांधकाम मजुरांची नेमणूक केल्यामुळे प्रकल्प स्थानाच्या भोवती अस्वच्छ परिस्थिती निर्माण होईल का? (योग्य स्पष्टीकरणासह समर्थन द्या.)	
२.१३	सांडपाणी गोळा करणे, प्रक्रिया आणि सुरक्षित विल्हेवाटीसाठी ऑनसाइट काय प्रकारच्या सुविधा	

	देण्यात आल्या आहेत? (निर्माण होणाऱ्या सांडपाण्याचे प्रमाण, प्रक्रिया क्षमता आणि पुनश्चक्रण आणि विल्हेवाटीसाठी तंत्रज्ञान आणि सुविधा यांचे तपशील द्या.)	
२.१४	प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा वापर शौचालयात फ्लश करण्यासाठी किंवा इतर कोणत्याही कारणासाठी केला जाणार असेल तर दुहेरी नळकाम यंत्रणेचे तपशील द्या.	
३	झाडेझुडुपे	
३.१	प्रकल्पाचा जैववैविध्यतेला काही धोका आहे का? (स्थानिक जैववैविध्याचे त्याची वैशिष्ट्ये असल्यास त्यासोबत तपशील द्या.)	
३.२	बांधकामात झाडेझुडुपे मोठ्या प्रमाणावर साफ करणे किंवा बदल यांचा समावेश आहे का? (प्रकल्पाने बाधित झाडे आणि वनस्पतींची तपशीलवार माहिती द्या.)	
३.३	स्थानाच्या महत्त्वाच्या वैशिष्ट्यांवरील संभाव्य परिणाम कमी करण्यासाठी काय उपाययोजना हाती घेणे अपेक्षित आहे? (झाडे लावणे, लँडस्केपिंग, जलस्रोतांची निर्मिती यांच्यासाठी प्रस्तावाचे तपशील सुयोग्य आकारमानात अभिन्यास आराखड्यासोबत सादर करा.)	
४.	वन्यजीव	
४.१	वन्यजीवांच्या- पृष्ठभागीय आणि जलचर यांना विस्थापित केले जाणार आहे का किंवा त्यांच्या हालचालीसाठी काही अडथळे निर्माण केले जाणार आहेत का? त्याचे तपशील द्या.	
४.२	क्षेत्रातील पक्ष्यांवर काही प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष परिणाम होणार आहे का? तपशील द्या.	
४.३	वन्यजीवांवरील दुष्परिणामांचे उपशमन करण्यासाठी मार्गिका, जलचर पट्टे इत्यादी उपाययोजनांची माहिती द्या.	
५.	वायू पर्यावरण	
५.१	प्रकल्पातून वातावरणात वायूंची संपृक्तता वाढवून उष्णतेची बेटे तयार केली जातील का? (पार्श्वभूमीच्या हवा दर्जा पातळीचे तपशील अंदाजित मूल्यांसह वितरणाच्या पद्धतीवर आधारित राहून द्या आणि त्यासाठी प्रस्तावित बांधकामांमुळे वाहतुकीच्या वाढत्या प्रमाणाचा विचार करा.)	
५.२	धूळ, धूर, दुर्गंधीयुक्त ज्वाळा किंवा इतर विषारी वायूच्या निर्मितीचे काय परिणाम आहेत? (सर्व हवामानशास्त्रीय निकषांशी संबंधित तपशील द्या.)	
५.३	प्रस्तावामुळे वाहनांसाठी वाहनतळाच्या जागेची कमतरता निर्माण होईल का? वाहतुकीच्या साधनसुविधांची सध्याची पातळी आणि सुधारणेसाठी प्रस्तावित उपाययोजनांची माहिती प्रकल्प स्थानाच्या प्रवेश आणि निकासार वाहतूक व्यवस्थापनासह द्या.	
५.४	अंतर्गत रस्ते, सायकलींच्या मार्गिका, पादचारी मार्ग, पदपथ इत्यादींसह वाहनांच्या प्रवासाच्या पद्धती प्रत्येक श्रेणीअंतर्गत क्षेत्रासाठी सांगा.	
५.५	वाहतुकीचा आवाज आणि कंपने यांच्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर वाढ होईल का? (वरील बाबींचे स्रोत आणि उपशमनासाठी प्रस्तावित उपाययोजनांचे तपशील द्या.)	
५.६	प्रकल्प स्थानावर आणि स्थानाभोवती परिसरातील वायू दर्जावर डीजी संच आणि इतर	

	उपकरणांच्या आवाजाच्या पातळ्या आणि कंपनांचा काय परिणाम होईल? तपशील द्या.	
६.	सौंदर्यशास्त्र	
६.१	प्रस्तावित बांधकामामुळे दृश्य, निसर्गदृश्य सुविधा किंवा लँडस्केपच्या दृश्यात काही अडथळे येतील का? प्रस्तावकांनी या बाबी विचारात घेतल्या आहेत का?	
६.२	विद्यमान रचनांवर नवीन बांधकामाचा काही गंभीर दुष्परिणाम होईल का? यासाठी काय गोष्टी विचारात घेतल्या आहेत?	
६.३	रचनेच्या निकषावर परिणाम करणारे शहरी स्वरूप आणि शहरी रचनेबाबत कोणत्याही प्रकारचा स्थानिक विचार केला गेला आहे का? त्यांची माहिती स्पष्टपणे देण्यात यावी.	
६.४	आसपासच्या परिसरात मानववंशशास्त्रीय किंवा पुरातत्व विभागाशी संबंधित अवशेष आहेत का? प्रस्तावित स्थानाच्या परिसरात इतर काही वैशिष्ट्ये विचारात घेतली गेली असल्यास त्यांची माहिती द्या.	
७.	सामाजिक- आर्थिक बाबी	
७.१	प्रस्तावामुळे स्थानिक लोकसंख्येच्या लोकसंख्यात्मक रचनेत काही बदल घडून येतील का?	
७.२	प्रस्तावित प्रकल्पाच्या आसपासच्या परिसरात विद्यमान सामाजिक साधनसुविधांचे तपशील द्या.	
७.३	प्रकल्पामुळे स्थानिक समुदायावर दुष्परिणाम होतील का, पवित्र स्थानांमध्ये किंवा इतर सांस्कृतिक मूल्यांमध्ये अडथळे निर्माण होतील का? त्यासाठी काय सुरक्षा योजना प्रस्तावित आहेत?	
८.	इमारत साहित्य	
८.१	उच्च-अंतर्गत ऊर्जायुक्त इमारत साहित्याचा वापर समाविष्ट असू शकेल. बांधकाम साहित्याचे उत्पादन ऊर्जा कार्यक्षमता प्रक्रिया वापरून केले गेले आहे का? (इमारत साहित्याची निवड करत असताना ऊर्जा संवर्धन उपाययोजना आणि त्यांच्या ऊर्जा कार्यक्षमतेची माहिती द्या.)	
८.२	बांधकामादरम्यान साहित्याची वाहतूक आणि हाताळणी यांच्यामुळे प्रदूषण, आवाज आणि जनतेला त्रास उद्भवू शकतो. प्रभाव कमी करण्यासाठी काय उपाययोजना हाती घेतल्या आहेत?	
८.३	रस्ते आणि बांधकामांमध्ये काही पुनर्श्र्कित साहित्याचा वापर केला गेला आहे का? त्यातून किती बचत साध्य केली याची माहिती द्या.	
८.४	प्रकल्पाच्या कार्यान्वयन टप्प्यात निर्माण झालेला कचरा गोळा करणे, त्याचे वर्गीकरण आणि विल्हेवाट यांच्य पद्धतींचे तपशील द्या.	
९.	ऊर्जा संवर्धन	
९.१	विजेची आवश्यकता, पुरवठ्याचा स्रोत, आपत्कालीन स्रोत इत्यादींचे तपशील द्या. बांधीव क्षेत्राच्या प्रती चौरस फुटासाठी किती ऊर्जा वापर विचारात घेतला आहे? विजेचा वापर कमी करण्यासाठी तुम्ही कसा प्रयत्न केला आहे?	
९.२	तुम्ही कोणत्या प्रकारची आणि किती क्षमतेची आपत्कालीन वीज आराखडा(पॉवर बँक अप) देण्याचे	

	नियोजन केले आहे?	
९.३	तुम्ही कोणत्या प्रकारच्या रचनेची काच वापरण्याचे नियोजन केले आहे? लघुलहरी आणि दीर्घलहरी ऊत्सर्जनाशी संबंधित त्याची वैशिष्ट्ये द्या.	
९.४	इमारतीत कोणत्या प्रकारच्या सौर वास्तुरचनात्मक वैशिष्ट्यांचा वापर केला जाणार आहे? प्रस्तावित प्रकल्पात केलेल्या उपयोजनांची माहिती द्या.	
९.५	रस्ते आणि इमारतींचा अभिन्यास सौर ऊर्जा उपकरणांच्या क्षमता जास्तीत जास्त वापरतो का? इमारतीच्या संकुलात रस्त्यावरील दिवे, आपत्कालीन दिवे आणि सौर गरम पाण्याच्या यंत्रणांचा वापर करण्याचा विचार केला आहे का? त्याचे तपशील द्या.	
९.६	थंडाव्याच्या / उष्ण्याच्या भार कमी करण्यासाठी शेडिंगचा परिणामकारक वापर केला गेला आहे का? पूर्वेकडील आणि पश्चिमेकडील भिंती तसेच छत यांचे शेडिंग वाढवण्यासाठी कोणत्या तत्वांचा वापर करण्यात आला आहे? किती प्रमाणात ऊर्जा बचतीवर परिणाम झाला आहे?	
९.७	बांधकामांमध्ये ऊर्जा-कार्यक्षम जागेचा थंडावा, प्रकाशयोजना आणि मशीन यंत्रणांचा वापर करण्यात आला आहे का? तांत्रिक तपशील द्या. ट्रान्सफॉर्मर्स आणि मोटर कार्यक्षमता, प्रकाशाची सखोलता आणि वातानुकूलन भाराचा अंदाज यांचे तपशील द्या. तुम्ही सीएफसी आणि एचसीएफसी मुक्त चिलर्सचा वापर करत आहात का? त्याचे तपशील द्या.	
९.८	सूक्ष्म वातावरणात बदल होण्यात इमारत कार्याचे काय परिणाम होऊ शकतात? उष्णता बेटे आणि अंतर्गत परिणाम होण्यावर प्रस्तावित बांधकामाचा संभाव्य प्रभाव पडण्याबाबतचे स्वयंमूल्यमापन द्या.	
९.९	इमारतीच्या बाह्यरचनेची औष्णिक वैशिष्ट्ये काय आहेत? अ. छत, ब. बाह्य भिंती आणि क. कुंपणभिंती? वापरलेले साहित्य आणि वैयक्तिक घटकांचे यू-मूल्ये किंवा आर मूल्ये यांचे तपशील द्या.	
९.१०	आगीच्या धोक्यांसाठी काय सावधगिरी आणि सुरक्षा उपाययोजना प्रस्तावित केल्या आहेत? आपत्कालीन आराखड्याचे तपशील द्या.	
९.११	तुम्ही भिंतीचे साहित्य म्हणून काचेचा वापर करत असल्यास त्याचे तपशील आणि वैशिष्ट्ये तसेच ऊत्सर्जन क्षमता आणि औष्णिक गुणधर्म यांची माहिती द्या.	
९.१२	इमारतीत हवा जोरात येण्याचे प्रमाण काय आहे? तुम्ही या प्रमाणाचे उपशमन करण्यासाठी काय उपाययोजना केल्या आहेत त्याचे तपशील द्या.	
९.१३	एकूण ऊर्जा वापरात विंगर पारंपरिक ऊर्जा तंत्रज्ञानाचा किती मर्यादित वापर केला गेला आहे? वापरण्यात आलेल्या नूतनक्षम ऊर्जा तंत्रज्ञानाचे तपशील द्या.	
१०.	पर्यावरण व्यवस्थापन आराखडा	
१०.१	पर्यावरण व्यवस्थापन आराखड्यात बांधकाम, कार्यान्वयन आणि संपूर्ण आयुष्याच्या चक्रादरम्यान प्रत्येक बाबनिहाय उपक्रमासाठी सर्व उपशमन उपाययोजनांचा समावेश असेल, जेणेकरून	

	प्रकल्पाच्या उपक्रमाचा परिणाम म्हणून पर्यावरणावरील गंभीर परिणाम कमी होतील. पर्यावरणासंबंधी विविध नियामक निर्देशांच्या पूर्ततेसाठी त्यातून एक पर्यावरण निरीक्षण आराखडाही आखला जाईल. प्रकल्पस्थानावरील आगीसह इतर अपघातांसारख्या आपत्कालीन स्थितीत उचलण्याच्या पावलांची माहितीही त्यातून मिळेल.	
११.	जोडपत्रे	
अ.	प्रकल्प स्थान आणि परिसराचे पॅनोरॅमिक चित्रण	
ब.	प्रकल्प स्थळाचे स्थान	
क.	प्रस्तावित स्थळाच्या परिसराची वैशिष्ट्ये (५०० मीटरमध्ये)	
ड.	सुयोग्य पट्टीवर स्थान (पातळ्या आणि उतारांसह) (उपलब्ध नसल्यास फक्त संकल्पनात्मक आराखडा जोडावा.)	

जोडपत्र IV
(कलम ११ पाहा)

अर्ज १बी२

श्रेणी बी२ प्रकल्प / उपक्रमांसाठी पूर्व पर्यावरण मंजूरीसाठी अर्ज

१.	प्रकल्प खर्च: चालू किमतीच्या पातळीवर प्रकल्पाचा एकूण खर्च (लाख रुपयांमध्ये)- पर्यावरण व्यवस्थापनासाठी वितरित झालेला निधी (भांडवल), सीईआरसाठी वितरित झालेला निधी, ईएमपीसाठी वितरित झालेला निधी (प्रतिवर्ष उद्धवणारा.)								
२.	आवश्यक असलेल्या पाण्याचे तपशील (बांधकाम, कार्यान्वयन आणि बंद करण्याच्या टप्प्यांदरम्यान)								
	अ.	स्रोत	केएलडीमध्ये आकारमान	पाणी काढण्याची पद्धत	स्रोतापासून अंतर	वाहतुकीचे माध्यम			
		स्रोत: पृष्ठभागीय / भूजल/ समुद्र/ इतर: वाहतुकीचे माध्यम वाहिनी/ कालवा/ इतर, पाणी काढण्याची पद्धत: बॅरेज/ वेअर/ इनटेक वेल/ जॅकवेल/ ट्यूबवेल/ खुली विहीर/ इतर.							
	ब.	पत्राचा क्रमांक, जारी केल्याची तारीख, अनुज्ञेय प्रमाण, सक्षम प्राधिकार्यांकडून परवानगीची प्रत							
	क.	पाण्याचे पृथक्करण प्रस्तावित आहे का (हो/ नाही.)							
		हो असल्यास (१) पृथक्करण क्षमता (केएलडी), २. मळीचा दर्जा (केएलडी), मळीची विल्हेवाट लावण्याचे माध्यम							
३.	सांडपाणी व्यवस्थापन (बांधकाम, कार्यान्वयन आणि बंद करण्याच्या टप्प्यांमध्ये)								
	प्रकार / स्रोत	निर्माण झालेल्या सांडपाण्याचे आकारमान (प्रतिदिन किलोलीटर)	प्रक्रिया क्षमता (प्रतिदिन किलोलीटर)	प्रक्रियेची पद्धत	विल्हेवाटीचे माध्यम	पुनश्चक्रण/ पुनर्वापरात प्रक्रिया करून वापरलेल्या पाण्याचे आकारमान (प्रतिदिन किलोलीटर)	निचरा केलेल्या पाण्याचे आकारमान (प्रतिदिन किलोलीटर)		
४.	घनकचरा निर्मिती व्यवस्थापन (बहुप्रवेशिकांना परवानगी आहे.)								

	वाव	वार्षिक प्रमाण	एकक	प्रकल्पस्थाना पासून अंतर	वाहतुकीचे माध्यम	विल्हेवाटीचे माध्यम
	<p>– वाव: (औद्योगिक कचरा, महापालिका घनकचरा, उडती राख, जमिनीवर राहणारी राख, धोकादायक कचरा (धोकादायक आणि इतर कचरा व्यवस्थापन नियम २०१६ नुसार), ई-कचरा, जैववैद्यकीय कचरा, बांधकाम आणि पाडकाम कचरा, प्लास्टिक कचरा, इतर.)</p> <p>– एकक: (टन, किलोलीटर)</p> <p>– विल्हेवाटीचे माध्यम: (प्रक्रिया, साठवणूक आणि विल्हेवाट सुविधा (टीएसडीएफ), अधिकृत पुनश्चक्रक, भूभराव, स्वच्छतेशी संबंधित भूभराव, इतर.)</p>					
५.	विविध कार्यासाठी जमिनीची आवश्यकता (अनेक नोंदींची परवानगी आहे.) हेक्टर					
	कार्य/ सुविधा/ कारखाना/ इतर तपशील		आवश्यक भूखंड		शेरे	
	हरित पट्टे					
	एकूण					
	<p>- उपक्रम/ सुविधा/ कारखाना/ इतरांमध्ये यांचा समावेश आहे: मुख्य कारखाना, टाऊनशिप, हरित पट्टा, राखेचे तळे, दगडखाणीचे क्षेत्र, ओबी भरणा क्षेत्र, सुरक्षा पट्टा, टेलिंग तळे, भूभराव, जलसाठा, पृथक्करण संयंत्र, घनकचरा व्यवस्थापनासाठी क्षेत्र, बांधीव क्षेत्र, इतर.</p>					
६.	वनजमिनीचा समावेश असल्यास:					
	<p>तत्वतः (टप्पा १) मान्यता घेतलेली असल्यास: मंत्रालयाचा नस्ती क्रमांक, तत्वतः (टप्पा-१ मान्यतेची तारीख), वळवण्यात आलेले क्षेत्र.</p> <p>अंतिम (टप्पा २) मान्यता घेतलेली असल्यास: मंत्रालयाचा नस्ती क्रमांक, अंतिम मान्यतेची तारीख, वळवण्यात आलेले क्षेत्र.</p>					
७.	वृक्षतोड, असल्यास: प्रकल्पासाठी तोडण्यात आलेल्या झाडांची संख्या (वनजमीन समाविष्ट नसल्यास) आणि तोडलेल्या झाडांचे आणि झाडे लावण्याचे तपशील.					
८.	भूखंड संपादन स्थिती: संपादित भूखंड, अद्याप संपादन न केलेला भूखंड, भूखंड संपादन केलेला नसल्यास भूखंड संपादनाची स्थिती.					
९.	अभ्यास क्षेत्रात सूची -I मधील प्रजाती अस्तित्वात असल्यास:					
	अ.	सूची- I मधील प्रजातींचे तपशील, सूची- I प्रजातींच्या संवर्धन आराखड्याचे तपशील, संवर्धन आराखड्याच्या प्रतीसह, केलेल्या निधीची तरतूद, अंमलबजावणीचा कालावधी इ.				
	ब.	सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून सूची- I मधील प्रजातींच्या संवर्धन आराखड्याच्या मान्यतेचा तपशील ज्यात मान्यतेची प्रत, पत्र क्रमांक, जारी करण्याची तारीख, शिफारशी असल्यास यांचा समावेश असेल.				
१०.	केंद्रस्थानात जलस्रोतांचे अस्तित्त्व असल्यास:					
	अ.	केंद्रस्थानात अस्तित्वात असलेल्या जलस्रोतांचे तपशील.				

	ब.	मार्ग वळवण्याची गरज असल्यास: आवश्यक असलेल्या मार्ग वळवण्याचे तपशील, केलेल्या अभ्यासाचे तपशील.			
	क.	सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून प्राप्त केलेल्या परवानगीचे तपशील, पत्र क्रमांक, जारी केल्याची तारीख, शिफारशी असल्यास आणि परवानगीची प्रत.			
११.	मनुष्यबळाची आवश्यकता: बांधकाम/ कार्यान्वयनादरम्यान कायमस्वरूपी/ तात्पुरता रोजगार, एकूण मनुष्यबळ.				
१२.	हेक्टरमध्ये हरित पट्टा				
	अ.	नवीन प्रकल्पांसंदर्भात: हरित पट्ट्याचे एकूण क्षेत्र, एकूण प्रकल्प क्षेत्राची टक्केवारी, लावण्यात येणाऱ्या झाडांची संख्या, वनीकरणासाठी वितरित केलेला निधी.			
	ब.	विस्तार/ आधुनिकीकरण/ उत्पादन मिश्रणात बदल इत्यादींबाबत			
	i.	तपशील	विद्यमान	प्रस्तावित	एकूण
		हरित पट्ट्याचे एकूण क्षेत्र			
		एकूण प्रकल्प क्षेत्राची टक्केवारी			
		रोपांची संख्या			
		वितरित केलेला निधी			
	ii.	हरित पट्टा नकाशाची प्रत			
१३.	प्रकल्पाला फायदे				
	प्रकल्पाच्या फायद्याचे प्रकार		प्रकल्पाच्या फायद्याचे तपशील		
	(प्रकल्पाच्या फायद्यांमध्ये पर्यावरण, सामाजिक आणि इतर फायद्यांचा समावेश असावा.)				
१४.	प्रकल्प सीआरझेड आणि आयसीआरझेडमध्ये स्थित असल्यास राज्य किनारपट्टी क्षेत्रीय व्यवस्थापन प्राधिकरणाच्या शिफारशी: लागू असलेल्या अटी आणि शर्ती नमूद केलेल्या असाव्यात, सुचवलेल्या सामाजिक आणि पर्यावरणात्मक समस्या आणि उपशमन उपाययोजना ज्यात आरअँडआर समाविष्ट असेल परंतु तेवढेच मर्यादित नसेल, पाणी, हवा, धोकादायक कचरा, जैवशास्त्रीय घटक इत्यादी (थोडक्यात तपशील देण्यात यावेत.), सीझेडएमएच किंवा आयसीझेडएमएचची प्रत.				
१५.	छोट्या खनिजांच्या खाणींच्या संदर्भात				
	अ.	खाणकामातून काढण्यात येणाऱ्या खनिजांची संख्या आणि तपशील.			
	ब.	आरओएणमध्ये खाणीची क्षमता (खाणकामाची क्षमता.)			
	क.	खाणीची योजना: मान्यता पत्र क्रमांक, मान्यतेची तारीख, मान्यताप्राप्त पत्र, मान्यताप्राप्त खाण भाडेपट्टा क्षेत्र, मान्यताप्राप्त क्षमता.			
	ड.	तांत्रिक तपशील: एकूण भूगर्भशास्त्रीय साठे (दशलक्ष टन), खाणयोग्य साठे (दशलक्ष टन), काढण्यायोग्य साठे (दशलक्ष टन), काढण्याची टक्केवारी (%), दगडखाण/ खनिजाचा दर्जा, काढण्याचा दर, सरासरी ग्रेडिएंट			

		(प्रमाण), खाणीची पद्धत (खुली खाण/ भूमिगत/ मिश्र (खुली+ भूमिगत) / अदित, खाणीचे जीवनमान (वर्षे)						
ई.		फायदा घेण्याचे तपशील (गाळप/ पडताळणी/ इतर यांच्यासह), क्रशर खाण भाडेपट्ट्याच्या क्षेत्रात स्थापित करण्याचे प्रस्तावित असल्यास क्रशर्सची संख्या आणि क्रशरचे तपशील (अनेक नोंदी करता येतील.)						
		<table border="1"> <tr> <td>क्रशर आयडी</td> <td>क्षमता (टीपीएचमध्ये)</td> <td>शेरे</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	क्रशर आयडी	क्षमता (टीपीएचमध्ये)	शेरे			
क्रशर आयडी	क्षमता (टीपीएचमध्ये)	शेरे						
फ.		खाण भाडेपट्ट्याचे तपशील: इरादापत्र अपलोड करा (फक्त पीडीएफ अपलोड करा.), संदर्भ क्रमांकासह खाण भाडेपट्ट्याच्या अंमलबजावणीची तारीख, खाण भाडेपट्ट्याची वैधता, आजच्या तारखेला वैध असलेल्या अंमलबजावणी केलेल्या भाडेपट्ट्याची प्रत, इत्यादी.						
ग.		ओबी (अतिताण) व्यवस्थापन (फक्त खाणीची पद्धत खुली असल्यासच.)						
	i	बाह्य भरावाचे तपशील: ओबी भरावांची संख्या, एकूण क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), उंची (मीटरमध्ये), आकारमान (दशलक्ष क्युबिक मीटरमध्ये), मागील भरावाच्या वर्षांची संख्या.)						
	ii	अंतर्गत भरावाचे तपशील, ओबी भरावांची संख्या, एकूण क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), उंची (मीटरमध्ये), आकारमान (दशलक्ष क्युबिक मीटरमध्ये)						
ह.		पृष्ठभागीय मातीच्या व्यवस्थापनाचे तपशील: खाणीच्या संपूर्ण आयुष्यमानात खोदण्यात आलेल्या जमिनीवरील मातीच्या थराचे आकारमान (दशलक्ष क्युबिक मीटरमध्ये), खाणीच्या संपूर्ण आयुष्यमानात भरावासाठी वापरण्यात येणाऱ्या जमिनीवरील मातीच्या थराचे प्रस्तावित आकारमान (दशलक्ष क्युबिक मीटरमध्ये), खाणीच्या संपूर्ण आयुष्यमानात इतर कार्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या मातीच्या वरच्या थराचे प्रस्तावित आकारमान (दशलक्ष क्युबिक मीटरमध्ये.)						
त.		अंतिम अव्याप्त खाणीचे तपशील (खाण खुल्या स्वरूपाची असल्यासच): क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), खोली (मीटरमध्ये), आकारमान (दशलक्ष क्युबिक मीटरमध्ये)						
थ.		दगडखाणीचे तपशील (फक्त खाण पद्धत खुल्या स्वरूपाची असल्यासच) :अंतिम अव्याप्त खाण (हेक्टर), इतक्या खोलीवर (जलस्रोतात रूपांतरित करणे प्रस्तावित असलेले मीटर), एकूण दगडखाणीचे क्षेत्र (हेक्टर)						
द.		वाहतुकीचे तपशील: खड्ड्यातून / भूमिगत ठिकाणाहून पृष्ठभागावर, पृष्ठभागावरून सायडिंग/ गाडीत भरण्याच्या ठिकाणी, वाहतूक/ कन्व्हेयर तपशील.						

ध.	भूवापराचे तपशील (खाणपूर्व)				
	भूवापर	एमएल क्षेत्रात (हेक्टर)	एमएल क्षेत्राबाहेर (एकूण)	एकूण	
	कृषी भूखंड				
	वनभूखंड				
	पडीक भूखंड				
	कुरणाचा भूखंड				
	पृष्ठभागीय जलस्त्रोत				
	वसाहती				
	इतर (स्पष्ट करा.)				
न.	भूवापर	वनीकरण	जलक्षेत्र	सार्वजनिक वापर	इतर
	खोदकाम/ दगडखाण				
	सर्वोच्च टप्प्यातील मातीची साठवणूक				
	बाह्य ओबी भर				
	अंतर्गत ओबी भर				
	रस्ते				
	बांधीव क्षेत्र (वसाहत/ कार्यालय)				
	हरित पट्टा				
	अस्पर्शित क्षेत्र				
	इतर				
	एकूण				
प.	भरावाचे तपशील (खाणीची पद्धत खुल्या प्रकारची असल्यासच) : खाणीचा समावेश करूनच एकूण वनीकरण आराखड्याची अंमलबजावणी केली गेली पाहिजे. यात: बाह्य ओबी भर (हेक्टरमध्ये), अंतर्गत भर (हेक्टरमध्ये), दगडखाण (हेक्टरमध्ये), सुरक्षा क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), अंतिम अव्याप्त क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), च्या खोलीवर (जलस्त्रोतात रूपांतरित करणे प्रस्तावित असलेले मीटर), प्रतिहेक्टर वृक्षारोपणाची सघनता (संख्या), इतर हेक्टरमध्ये (एमएल सीमारेषेसह खोदकामाचे क्षेत्र, रस्ते आणि दळणवळणाच्या साधनांलगत, तटबंदीचे क्षेत्र आणि भाडेपट्ट्याबाहेर स्थित असलेल्या टाऊनशिपमध्ये इत्यादी) आणि एकूण वनीकरण आराखडा (हेक्टरमध्ये)				
फ.	प्रगतीशील खाण बंद करण्याच्या योजनेची स्थिती (फक्त विस्तार प्रकल्पांसाठी): मान्यताप्राप्त प्रगतीशील खाण बंद करण्याच्या योजनेनुसार विविध उपक्रमांची अंमलबजावणी, मान्यताप्राप्त प्रगतीशील खाण बंद करण्याच्या योजनेत काहीही बदल, खोदकाम करण्यात आलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), खोदकामानंतर मागे भराव टाकण्यात आलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), भराव टाकलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टरमध्ये.)				

१६.	क्षेत्रविशिष्ट तपशील, असल्यास:		
१७.	ईआयए सल्लागाराचे तपशील: अधिमान्यता क्रमांक, ईआयए सल्लागाराचे नाव, पत्ता, संपर्क क्रमांक, ई-मेल पत्ता, अधिमान्यतेची श्रेणी (श्रेणी ए साठी पात्र/ श्रेणी बी साठी पात्र), अधिमान्यतेचे क्षेत्र, अधिमान्यतेची वैधता, क्यूसीआय/ नाबेतने जारी केलेल्या अधिमान्यता प्रमाणपत्राची प्रत.		
१८.	जोडण्याची कागदपत्रे		
	अ.	ईएमपी अहवालाची प्रत	
	ब.	धोका मूल्यमापन अहवालाची प्रत	
	क.	मान्यताप्राप्त खाण आराखड्याची प्रत	
	ड.	जिल्हा सर्वेक्षण अहवालाची प्रत (फक्त लघु खनिजांच्या खाणीसाठी)	
	इ.	पुनर्भरण अभ्यास अहवाल आणि पायाभूत सर्वेक्षण माहितीची प्रत (फक्त नदीतील वाळू खाण प्रस्तावांसाठी)	
	फ.	खाण आणि भूगर्भशास्त्र विभाग किंवा महसूल विभागाकडून लागू असल्याप्रमाणे जारी करण्यात आलेले समूह प्रमाणपत्र(क्लस्टर सर्टिफिकेट)	
	ग.	अतिरिक्त नस्ती, असल्यास.	
१९.	हमीपत्र		
	मी याद्वारे हमीपत्र देत आहे की, अर्ज आणि यातील जोडपत्रात देण्यात आलेली माहिती आणि डेटा हे माझ्या सर्वोत्तम ज्ञान आणि विश्वासानुसार खरे आहेत आणि मला कल्पना आहे की, माहिती आणि डेटाचा कोणताही भाग कुठल्याही टप्प्यावर चुकीचा किंवा दिशाभूल करणारा आढळल्यास प्रकल्प रद्द केला जाईल आणि प्रकल्पाला दिलेली कोणतीही मंजूरी आमच्या जबाबदारीवर आणि खर्चाने मागे घेतली जाईल. उक्तनिर्देशित बाबींखेरीज मी याद्वारे हमी देत आहे की, अद्याप कोणतीही कार्यवाही / बांधकाम/ विस्ताराचे काम हाती घेण्यात आलेले नाही.		
	नाव, पद, कंपनी, पत्ता.		

जोडपत्र- V पाहा

(संदर्भ कलम ११)

अर्ज-२

पूर्व पर्यावरण मंजूरीसाठी अर्ज

१.	संदर्भाच्या अटीचे तपशील (टीओआर)- टीओआर/ मानक टीओआर जारी करण्याची तारीख, मंत्रालय/ एसईआयएए नस्ती क्रमांक, टीओआर पत्राची प्र.					
२.	सार्वजनिक अभिप्रायाचे तपशील: प्रकल्पाला जनसुनावणीतून सूट देण्यात आलेली असल्यास, त्याची कारणे द्यावीत, जनसुनावणीच्या जाहिरातीची तारीख, इंग्लिशमध्ये जाहिरातीची प्रत, परिशिष्ट। मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या श्रेणीतील अधिकारी या सुनावणीच्या अध्यक्षस्थानी होता का (हो/ नाही), अध्यक्षपदी असलेल्या अधिकाऱ्याचे पद, जनसुनावणीच्या प्रक्रियेची सही केलेली प्रत, जनसुनावणीची तारीख, जनसुनावणीचे स्थान (गाव, तहसील, जिल्हा, राज्य), प्रस्तावित प्रकल्पापासून जनसुनावणीच्या स्थानाचे अंतर (किमीमध्ये), उपस्थित राहिलेल्या लोकांची संख्या, अनेक जनसुनावण्या आयोजित केल्या असतील तर प्रत्येक जनसुनावणीचे तपशील कृपया देण्यात यावेत.					
३.	विस्तार प्रकल्पांबाबत आधीच्या पूर्व पर्यावरण मंजूरी शर्तीच्या पूर्ततेच्या प्रमाणित अहवालाचे तपशील, ज्या एमओईएफसीसीच्या प्रादेशिक कार्यालयाकडून/ सीपीसीबीच्या प्रादेशिक कार्यालयाकडून/ एसपीसीबी/ यूटीपीसीसी यांच्याकडून आधीच्या पूर्व पर्यावरण मंजूरी शर्तीच्या पूर्ततेचा प्रमाणित अहवाल प्राप्त केला त्यांचे तपशील आणि पत्र क्रमांक, स्थानाला भेटीची तारीख आणि पूर्ततेची स्थिती, आधीच्या पूर्व पर्यावरण मंजूरी शर्तीच्या पूर्ततेबाबत प्रमाणित अहवालाची प्रत.					
४.	प्रकल्प खर्च: चालू किमतीच्या पातळीवर प्रकल्पाचा एकूण खर्च (लाखांमध्ये), पर्यावरण व्यवस्थापनाला वितरित केलेला निधी (भांडवल) (लाख रुपयांमध्ये), सीईआरसाठी वितरित केलेला निधी (कॉर्पोरेट पर्यावरण उत्तरदायित्व) (लाखांमध्ये), पर्यावरण व्यवस्थापन आराखड्यासाठी (ईएमपी) वितरित केलेला निधी (दरवर्षी पुन्हा उद्धवणारा) (लाखांमध्ये.)					
५.	पायाभूत माहिती (हवा/ पाणी/ आवाज/ मृदा/ भूजल पातळी/इतर)					
अ.	पायाभूत माहिती गोळा केल्याचा कालावधी (दिनांक/ महिना/ वर्ष) ते (दिनांक/ महिना वर्ष)					
ब.	ऋतू (उन्हाळा/ पावसाळापूर्व/ पावसाळ्यानंतर/ हिवाळा)					:
क.	परिसर हवा दर्जा (एएक्यू) निरीक्षण स्थानांची संख्या					:
ड.	एएक्यू निरीक्षणाचे तपशील (अनेक नोंदींची परवानगी आहे.)					
	प्रदूषकांचे निकष	एकक	कमाल मूल्य	किमान मूल्य	९८ टक्के मूल्य	नियत मानक
	- प्रदूषकांचे निकष- (पीएम१०, पीएम २.५, एसओ२, एनओएक्स, विभागनिहाय इतर निकष)					
	- एकक- (प्रती चौरस मीटर मायक्रोग्रॅम, प्रति चौरस मीटर नॅनो ग्रॅम, प्रति चौरस मीटर मिलिग्रॅम, लागू नाही)					
इ.	भूजल निरीक्षण स्थानांची संख्या					

फ.	भूजल निरीक्षणचे तपशील (अनेक नोंदीना परवानगी आहे)					
	प्रदूषकांचे निकष	एकक	कमाल मूल्य	किमान मूल्य	९८ टक्के मूल्य	नियत मानक
	प्रदूषकांचे निकष- (सामू, टीएसएस, टीडीएस, एकूण काठिण्य, क्लोराइड्स, फ्लुराईड्स, जड धातू, विभागनिहाय इतर निकष) एकक- प्रतिग्रॅम मिलिलिटर					
य.	भूतल जल निरीक्षण स्थानांची संख्या					
र.	भूजल निरीक्षणचे तपशील (अनेक नोंदीना परवानगी आहे.)					
	प्रदूषकांचे निकष	एकक	कमाल मूल्य	किमान मूल्य	९८ टक्के मूल्य	नियत मानक
	निकष- (लेक (दिवसा), लेक (रात्री), एकक- (ए- भारित डेसिबल (डीबी (ए)))					
ल.	मृदा निरीक्षण स्थानांची संख्या (अनेक नोंदीना परवानगी आहे)					
	निकष	एकक	कमाल मूल्य	किमान मूल्य	९८ टक्के मूल्य	
	निकष: (सामू, एन (नायट्रोजन), पी (फॉस्फरस), के (पोटॅशियम), वीज वाहकता) एकक (प्रति सेंटीमीटर मिलि सीमेन्स, प्रतिलीटर मिलिग्रॅम, टक्के, प्रति सेकंद सेंटीमीटर, १०० ग्रॅमच्या समकक्ष मिली, प्रति किलोग्रॅम मिलिग्रॅम, प्रति दशलक्ष भाग, प्रति हेक्टर किलोग्रॅम, इतर)					
१.	भूजल पातळी					
i.	पावसाळा ऋतूपूर्वी भूजलपातळीची श्रेणी (जमिनीच्या पातळीखाली मीटर (मीटर बीजीएल))- पासून..... पर्यंत					
ii.	पावसाळा ऋतूनंतर भूजलपातळीची श्रेणी (जमिनीच्या पातळीखाली मीटर (मीटर बीजीएल))- पासून..... पर्यंत					
iii.	भूजल पातळीचा वापर समाविष्ट असल्यास पत्र क्रमांक, जारी केल्याची तारीख आणि केंद्रीय भूजल प्राधिकरणाच्या पत्राची प्रत.					
६.	पाण्याच्या आवश्यकतेचे तपशील (बांधकाम, कार्यान्वयन आणि बंद करण्याच्या प्रक्रियेदरम्यान)					
अ.	स्त्रोत	केएलडीमध्ये आकारमान	पाणी काढण्याची पद्धत	स्त्रोतापासूनचे अंतर	वाहतुकीचे माध्यम	
	स्त्रोत: पृष्ठभागीय / भूजल/ समुद्र/ इतर, वाहतुकीचे माध्यम: वाहिनी/ कालवा/ इतर, पाणी काढण्याची पद्धत: बॅरेज/ वायर/ इनटेक विहीर/ जॅकवेल/ ट्यूबवेल/ खुली विहीर/ इतर					

	ब.	पत्र क्रमांक, जारी केल्याची तारीख, अनुज्ञेय आकारमान, सक्षम प्राधिकरणाकडून परवानगीची प्रत					
	क.	पाण्याचे पृथक्करण प्रस्तावित असल्यास: १. पृथक्करणाची क्षमता (केएलडी), २. मळीचे आकारमान (केएलडी), मळीच्या विल्हेवाटीची पद्धत.					
७.	सांडपाणी व्यवस्थापन (बांधकाम, कार्यान्वयन आणि बंद करण्याच्या कालावधीत)						
	प्रकार/ स्रोत	निर्माण झालेल्या सांडपाण्याचे आकारमान (प्रतिदिन किलोलीटर)	प्रक्रिया क्षमता (प्रतिदिन किलोलीटर)	प्रक्रिया पद्धत	विल्हेवाटीची पद्धत	पुनश्चक्रणात/ पुनर्वापरात वापरण्यात आलेल्या प्रक्रियायुक्त पाण्याचे आकारमान (प्रतिदिन किलोलीटर)	निचरा केलेल्या पाण्याचे आकारमान (प्रतिदिन किलोलीटर)
८.	घनकचरा निर्मिती व्यवस्थापन (बांधकाम, कार्यान्वयन आणि बंद करण्याच्या टप्प्यात)						
	बाव	वार्षिक आकारमान	एकक	प्रकल्प स्थानापासून अंतर	वाहतुकीचे माध्यम	विल्हेवाटीची पद्धत	
	बाव- (औद्योगिक कचरा, महापालिका घनकचरा, उडती राख, खाली बसणारी राख, धोकादायक कचरा (धोकादायक आणि इतर कचरा व्यवस्थापन नियम २०१६ नुसार), ई-कचरा, जैववैद्यकीय कचरा, बांधकाम आणि पाडकाम कचरा, प्लास्टिक कचरा, इतर.) एकक: (टन, किलोलीटर) विल्हेवाटीची पद्धत: (प्रक्रिया, साठवणूक आणि विल्हेवाट सुविधा (टीएसडीएफ), प्राधिकृत पुनश्चक्रक, भूभराव, सॅनिटरी भूभराव, इतर.)						
९.	वायू दर्जा प्रभाव भाकित (बांधकाम, कार्यान्वयन आणि बंद करण्याच्या प्रक्रियेदरम्यान)						
	प्रदूषक निकष	एकक	पायाभूत संपृक्तीकरण	किमान मूल्य	वाढीव संपृक्तीकरण	एकूण जीएलसी	नियत मानक
	निकष: (पीएम१०, पीएम, एसओ२, एनओएक्स, क्षेत्रासाठी विशिष्ट इतर निकष, एकक (प्रति घनमीटर मायक्रोग्रॅम, लागू नाही)						
१०	विविध कार्यासाठी आवश्यक जमीन (अनेक नोंदींना परवानगी आहे.) हेक्टरमध्ये						
	कार्य / सुविधा/ कारखाना/ इतरचा तपशील			आवश्यक भूखंड		शेरे	

	हरित पट्टे		
	एकूण		
	- कार्य/ सुविधा/ कारखाना/ इतर यांच्यामध्ये या गोष्टी समाविष्ट आहेत: मुख्य कारखाना, टाऊनशिप, हरित पट्टा, राखेचे तळे, दगडखाणीचे क्षेत्र, ओबी भरावाची जागा, सुरक्षा पट्टा, टेलिंग तळे, भूभराव, जलसाठा, पृथक्करण संयंत्र, घनकचरा व्यवस्थापनासाठी जागा, बांधीव क्षेत्र, इतर.		
११.	वनजमिनीचा समावेश असल्यास: तत्वतः (टप्पा १) परवानगी प्राप्त: एमओईएफसीसी नस्ती क्रमांक, तत्वतः (टप्पा १) मान्यता दिल्याची तारीख, वळवण्यात आलेले क्षेत्र. अंतिम (टप्पा २) मान्यता प्राप्त असल्यास: एमओईएफसीसी नस्ती क्रमांक, अंतिम मान्यतेची तारीख, वळवण्यात आलेले क्षेत्र.		
१२.	कोणतीही झाडे तोडलेली असल्यास: (प्रकल्पासाठी तोडण्यात आलेल्या झाडांची संख्या (वनभूखंड समाविष्ट नसल्यास) आणि तोडलेल्या झाडांची आणि वृक्षारोपणाची संख्या (फक्त पीडीएफ जोडा.)		
१३.	भूखंड संपादन स्थिती (भूखंड, अद्याप संपादित न केलेला भूखंड, भूखंड संपादित केलेला नसल्यास भूखंड संपादनाची स्थिती)		
१४.	पुनर्वसन आणि पुनर्वसाहत (आरअँडआर) असल्यास: (गावांची संख्या, घरांची संख्या, पीडीएफची संख्या (प्रकल्पामुळे विस्थापित कुटुंबे), पीएएफची संख्या (प्रकल्पामुळे बाधित कुटुंबे), आरअँडआरसाठी वितरित केलेला निधी, आरअँडआरची स्थिती (पूर्ण केलेला/ प्रगतीपथावर/ अद्याप सुरू होणारा.)		
१५.	सूची-१ प्रजातींचे अस्तित्व असल्यास		
	अ.	सूची १ मधील प्रजातींचे तपशील: सूची-१ मधील प्रजातींच्या संवर्धन आराखड्याचे तपशील ज्यात संवर्धन आराखड्याची प्रत, करण्यात आलेली निधीची तरतूद, अंमलबजावणीचा कालावधी इत्यादी समाविष्ट आहे.	
	ब.	सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून सूची-१ मधील प्रजातींच्या संवर्धनासाठीच्या मान्यतेचे तपशील ज्यात मान्यतेची प्रत, पत्र क्रमांक, करण्यात आलेल्या निधीची तरतूद, शिफारशी असल्यास इत्यादींचा समावेश आहे.	
१६.	केंद्रस्थानात जलस्रोतांचे अस्तित्व असल्यास:		
	अ.	केंद्रस्थानात जलस्रोतांचे तपशील.	
	ब.	वळवण्याची गरज असल्यास, आवश्यक असलेल्या वळणाचे तपशील, केलेल्या अभ्यासाचे तपशील.	
	क.	सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून प्राप्त केलेल्या परवानगीचे तपशील, पत्र क्रमांक, जारी केल्याची तारीख, शिफारशी असल्यास आणि परवानगीची प्रत.	
१७.	बफर क्षेत्रात जलस्रोतांचे अस्तित्व असल्यास: बफर क्षेत्रात जलस्रोतांचे तपशील, बफर क्षेत्रात जलस्रोतांची दिशा (उत्तर/ दक्षिण/ पूर्व/ पश्चिम/ वायव्य/ ईशान्य/ आग्नेय/ नैऋत्य), बफर क्षेत्रात जलस्रोतांचे अंतर (किलोमीटर)		
१८.	आवश्यक मनुष्यबळ: बांधकाम/ कार्यान्वयनादरम्यान तात्पुरता/ कायमस्वरूपी रोजगार, एकूण मनुष्यबळ		
१९.	हेक्टरमध्ये हरित पट्टा		

	अ.	नवीन प्रकल्पांबाबत: हरित पट्ट्याचे एकूण क्षेत्र, एकूण प्रकल्प क्षेत्राच्या टक्केवारी, वृक्षारोपण करण्याच्या झाडांची संख्या, वृक्षारोपणासाठी वितरित केलेला निधी, हरित पट्टा आराखड्याची प्रत.			
	ब.	विस्तार/ आधुनिकीकरण/ उत्पादन मिश्रणात बदल इत्यादींबाबत			
	।	तपशील	विद्यमान	प्रस्तावित	एकूण
		हरित पट्ट्याचे एकूण क्षेत्र			
		एकूण प्रकल्प क्षेत्राची टक्केवारी			
		रोपांची संख्या			
		वितरित केलेला निधी			
	ii	हरित पट्टा आराखड्याची प्रत			
२०.	प्रकल्पाचे फायदे				
		प्रकल्प फायद्याचा प्रकार	प्रकल्प फायद्याचे तपशील		
		(प्रकल्प फायद्यात पर्यावरणात्मक, सामाजिक आणि इतर गोष्टींचा समावेश असावा.)			
२१.	प्रकल्प/ उपक्रमात सीआरझेड/ आयसीआरझेड अधिसूचनेच्या तरतुदींचा समावेश असल्यास				
	अ.	सीआरझेड वर्गीकरण (सीआरझेड १(ए), सीआरझेड १ (बी), सीआरझेड २, सीआरझेड ३, सीआरझेड ४, (ए), सीआरझेड ४ (बी)), स्थानाचा प्रकार (बिगर धूप किनारा, मध्यम आणि कमी धूप किनारा, मोठ्या प्रमाणावर धूप होणारा किनारा), संबंधित तिवरांच्या भूखंडांचे तपशील, असल्यास, तिवरांच्या भूखंडाचे क्षेत्र (हेक्टरमध्ये)			
	आ.	ईआयए (जमिनीवरून) अभ्यास करण्यात आलेला असल्यास: ईआयए (जमिनीवरून) अभ्यासाचे सारांश तपशील, ईआयएमध्ये केलेल्या शिफारशींच्या प्रती, (ईआयए सागरी) मधून केलेल्या अभ्यासाचा कालावधी, (ईआयए सागरी) चा अभ्यास केल्याचा कालावधी, अभ्यास केलेला नसल्यास कारणांसह.			
	इ.	ईआयए (सागरी) अभ्यास केलेला असल्यास: ईआयए (सागरी) अभ्यासाचे तपशील, ईआयएमध्ये केलेल्या शिफारशींची प्रत, (ईआयए सागरी)मधून केलेल्या अभ्यासाचा कालावधी, ईआयए (सागरी)च्या अभ्यासाचा कालावधी, तो केलेला नसल्यास त्याच्या कारणांसह.			
	ई.	आपत्ती व्यवस्थापन आराखडा / राष्ट्रीय तेल गळती आपत्ती आकस्मिक योजना (लागू असल्यास)			
	उ.	प्रकल्पाचा प्रकार: (रिसॉर्ट/ इमारत/ नागरी सुविधा, किनारपट्टीचे रस्ते/ स्टिल्टवरी रस्ते, औष्णिक ऊर्जा ब्लो डाऊनमधून वाहिन्या, प्रक्रिया केलेल्या ऊत्सर्जकांची समुद्रात विल्हेवाट, माल/ रसायनांच्या साठवणुकीसाठी सुविधा, सागरी बांधकामे, पृथक्करण संयंत्र, दुर्मिळ भूमी/ आग्निवक खनिजांचे खाणकाम, सांडपाणी प्रक्रिया संयंत्रे, लाइट हाऊस, पवनचक्की, इतर)			
	ऊ.	रिसॉर्ट/ इमारती/ नागरी सुविधा असल्यास: सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड नकाशे बनवण्यासाठी			

	आस्थापनेचे नाव, एकूण क्षेत्र/ बांधीव क्षेत्र (हेक्टर), बांधकामाची उंची, एफएसआय दर, प्रशासकीय नगर नियोजन नियम / नियमावली, वाहनतळाच्या तरतुदीचे तपशील.
ए.	किनारपट्टीय रस्ते/ स्टिल्टवरील रस्ते असल्यास: सीआरझेड नकाशे किंवा आयसीआरझेड तयार करणाऱ्या आस्थापनेचे नांव, भूभरावाचे क्षेत्र, भूभरावासाठी आवश्यक मलब्याचे/ मातीचे अंदाजित आकारमान, वाहतूक वाहून नेण्याची क्षमता.
ऐ.	औष्णिक विद्युत ब्लो डाऊनमधून वाहिन्या असल्यास: सीआरझेड नकाशे बनवण्यासाठी आस्थापनेचे नाव, वाहिनीची लांबी, सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड क्षेत्र वळवण्याची लांबी, खोदकामाची खोली, खोदकामाची रुंदी, समुद्रकिनाऱ्यापासून खोलवर समुद्रात वाहिनीची लांबी, समुद्री पाण्याच्या पृष्ठभागापासून बाहेर पडण्याच्या ठिकाणाची खोली, विल्हेवाटीच्या ठिकाणी परिसर वातावरणावर ऊत्सर्जनाचे तापमान.
ओ.	सागरी विल्हेवाट किंवा प्रक्रियायुक्त ऊत्सर्जक असल्यास: सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड नकाशे बनवणाऱ्या आस्थापनेचे नाव, आत घेण्याचे/ बाहेर सोडण्याचे ठिकाण, बाहेर पडण्याच्या स्थानाची खोली, वाहिनीची लांबी, सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड क्षेत्रावर वळवण्यासाठी लांबी, खोदकामाची खोली, खोदकामाची रुंदी, समुद्र किनाऱ्यावरून खोलवर समुद्रात/ खाडीत वाहिनीची लांबी, पृष्ठभागावरून समुद्री पाण्यात पडण्याच्या ठिकाणाची खोली, विल्हेवाटीच्या ठिकाणी पाण्याची खोली, विल्हेवाटीचा प्रकार.
औ.	माल/ रसायनांच्या साठवणुकीसाठी सुविधा: सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड नकाशे बनवणाऱ्या आस्थापनेचे नाव, रसायनाचे नाव आणि प्रकार, रसायनाचा अंतिम वापर, साठवणुकीसाठी टाक्यांची संख्या, टाक्यांची क्षमता.
क.	ऑफशोर बांधकामासाठी: सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड नकाशे बनवणाऱ्या आस्थापनेचे नाव, संशोधन किंवा विकास, सागरी तळाची खोली, रिग्स/ व्यासपीठांची संख्या, समूह एकत्रीकरण स्थानकांचे तपशील.
ख.	पृथक्करण संयंत्र असल्यास: सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड नकाशे बनवणाऱ्या आस्थापनेचे नाव, पृथक्करणाची क्षमता, एकूण मळीची निर्मिती, विल्हेवाटीच्या ठिकाणी परिसर वायू दर्जावर ऊत्सर्जनाचे तापमान, परिसरातील क्षारता, विल्हेवाटीचे ठिकाण.
ग.	दुर्मिळ जमिनीतील/ आण्विक खनिजांचे खाणकाम असल्यास: सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड नकाशे बनवणाऱ्या आस्थापनेचे नाव, खाणकामाची क्षमता, खाणकाम करण्याचे आकारमान/ क्षेत्र, काढण्यात येणाऱ्या खनिजाचा प्रकार, खनिजाचा अंतिम वापर.
घ.	सांडपाणी प्रक्रिया केंद्र असल्यास: सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड नकाशे बनवणाऱ्या आस्थापनेचे नाव, बांधकामाचे एकूण क्षेत्र, सीपीसीबी/ एसपीसीबी/ इतर प्राधिकृत आस्थापनाने घालून दिलेल्या ऊत्सर्जक निकषांची पूर्तता, निचरा सागरी पाण्यात/ खाडीत होत असल्यास (किनारपट्टीपासून/ नदीचे भरती खोरे यापासून सागरी बाहेर पडण्याच्या ठिकाणचे अंतर, सागरी पाण्याच्या पृष्ठभागापासून बाहेर पडण्याच्या ठिकाणाची खोली, बाहेर पडण्याच्या ठिकाणी समुद्राची खोली)
च.	दीपस्तंभ असल्यास: सीआरझेड नकाशे बनवणाऱ्या आस्थापनेचे नाव, बांधकामाचे एकूण क्षेत्र, बांधकामाची उंची.

छ.	पवनचक्की असल्यास: सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड नकाशे बनवणाऱ्या आस्थापनेचे नाव, क्षमता (मेगावाॅट), पारेषण वाहिन्या (डोक्यावरून, भूमिगत), पवनचक्कीचा परिघ, पात्यांची लांबी, फिरवण्याचा वेग, बांधकामाची उंची.						
ज.	इतर असल्यास: सीआरझेड नकाशे बनवणाऱ्या आस्थापनेचे नाव, प्रमुख वैशिष्ट्यांसह विनिर्दिष्ट करा, संबंधित कागदपत्रांची प्रत.						
झ.	प्रकल्पाची लांबी (मीटर्स मध्ये) एचटीएल, एलटीएल नमूद करावेत						
	i. प्रकल्प ज्या सीआरझेड अधिसूचनेच्या कलमाअंतर्गत अनुज्ञेय/ नियमित उपक्रम आहे ते कलम.						
	ii. सीआरझेड नकाशा १:४००० च्या प्रमाणात एचटीएल, एलटीएल चिन्हांकन दर्शवत असल्यास: एचटीएलपासून प्रकल्पाचे अंतर (मीटरमध्ये) दर्शवण्यात यावे आणि नकाशे अपलोड करावेत (केएमएल नस्ती), एलटीएलपासून प्रकल्पाचे अंतर (मीटरमध्ये) दर्शवण्यात यावे आणि नकाशे अपलोड करावेत (केएमएल फॉर्मेट मध्ये),						
	iii. प्रकल्पाचा अभिन्यास सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड नकाशावर १:४००० च्या प्रमाणात सुपरइम्पोज केलेला असल्यास: केएमएल नस्ती अपलोड करावी.						
	iv. सीआरझेड नकाशा १:२५००० प्रमाणात प्रकल्प स्थानाच्या परिसरातील ७ किमी परिघाचा असल्यास: केएमएल नस्ती अपलोड करावी.						
	v. सीआरझेड नकाशा किंवा आयसीआरझेड नकाशा ज्यात सीआरझेड-१, २, ३ आणि ४ दर्शवणारे आणि इतर अधिसूचित ईएसए समाविष्ट करून बनवलेला असल्यास- केएमएल नस्ती अपलोड करावी.						
	vi. राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून ना हरकत प्रमाणपत्र घेतलेले असल्यास: ना हरकत प्रमाणपत्राची प्रत.						
ज.	पर्जन्य जल पुनर्भरण यंत्रणेचे तपशील						
ट.	राज्य किनारपट्टीय क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरणाची शिफारस: लादलेल्या शर्ती नमूद करा, सामाजिक आणि पर्यावरण समस्या आणि सुचवण्यात आलेल्या उपशमन उपाययोजना ज्यात आरअँडआर, जल, वायू, धोकादायक कचरा, जैवशास्त्रीय बाबी इत्यादींचा समावेश आहे परंतु तेवढेच मर्यादित नाही (थोडक्यात तपशील देण्यात यावेत), सीझेडएमए किंवा आयसीझेडएमएच्या शिफारशींची प्रत.						
२२..	विभागाशी विशिष्ट तपशील:						
	खाण प्रस्तावांसंदर्भात						
अ.	खाणकाम करून काढण्यात येणाऱ्या खनिजांची संख्या (अनेक नोंदींची परवानगी आहे)						
	<table border="1"> <tr> <td>खाणकाम करून काढण्यात येणारी खनिजे</td> <td>मोठी किंवा लहान खनिजे</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	खाणकाम करून काढण्यात येणारी खनिजे	मोठी किंवा लहान खनिजे				
खाणकाम करून काढण्यात येणारी खनिजे	मोठी किंवा लहान खनिजे						
आ.	आरओएमध्ये (रन ऑफ माइन) खाणीची क्षमता						
इ.	छोट्या खनिजांच्या संदर्भात समूह प्रमाणपत्राची प्रत.						

इ.	खाणकाम आराखडा: मान्यता पत्र क्रमांक, मान्यतेची तारीख, मान्यतापात्र पत्राची प्रत, मान्यता खाणकाम भाडेपट्टा क्षेत्र, मान्यताप्राप्त क्षमता		
ई.	तांत्रिक तपशील: एकूण भूगर्भशास्त्रीय साठे (दशलक्ष टन), खाणकामयोग्य साठे (दशलक्ष टन), बाहेर काढण्यायोग्य साठे (दशलक्ष टन), बाहेर काढण्याची टक्केवारी (%), कोळसा/ लोखंड/ खनिजाचा दर्जा, उत्पादनाचे प्रमाण, वायूजन्यतेची श्रेणी (फक्त कोळशाच्या खाणीसाठी, इतरांनी लागू नाही असे लिहावे), सरासरी ग्रेडिअंट (प्रमाण), सीमची कमाल जाडी (मीटर) (फक्त कोळशाच्या खाणीसाठी, इतरांनी लागू नाही असे लिहावे), खाणीची पद्धत (खुली खाण/ भूमिगत खाण/ मिश्र (खुली + भूमिगत) / एडिट, खाणीचे आयुष्यमान (वर्षे)		
उ.	संस्करणाचे तपशील (चुरडणे/ पडताळणी/ इतरांसह)- खाण भाडेपट्टा क्षेत्रात क्रशर स्थापित करायचे प्रस्तावित असल्यास: क्रशर्सची संख्या आणि क्रशरचे तपशील (अनेक नोंदी करता येतील)		
	क्रशरचा ओळख क्रमांक	क्षमता (टीपीएचमध्ये)	शेरे
ऊ.	खाण गाळप कारखाना/ कोळसा वॉशरी खाण भाडेपट्टा क्षेत्रात स्थापित करण्याचे प्रस्तावित असल्यास: गाळप/ धुण्याचे तंत्रज्ञान, क्षमता.		
ए.	लागू असल्यास थराचे तपशील: थरांची संख्या, ज्या थरावर काम करायचे आहे त्याची जाडी, थरांची कमाल जाडी (मीटरमध्ये)		
ऐ.	खाण भाडेपट्ट्याचे तपशील: इरादापत्राची प्रत, संदर्भ क्रमांकासह खाण भाडेपट्ट्याच्या अंमलबजावणीची तारीख, खाण भाडेपट्ट्याची वैधता, संबंधित तारखेला वैध असलेल्या अंमलबजावणी केलेल्या भाडेपट्ट्याची प्रत.		
ओ.	ओबी (अति ताण) व्यवस्थापन (फक्त खाणीची पद्धत खुली असल्यास)		
	१.	बाह्य भरावाचे तपशील: ओबी भरावांची संख्या, एकूण क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), उंची (मीटरमध्ये), आकारमान (दशलक्ष घनमीटरमध्ये), मागच्या भरावांसाठी वर्षांची संख्या.	
	२.	अंतर्गत भरावाचे तपशील: ओबी भरावांची संख्या, एकूण क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), उंची (मीटरमध्ये), आकारमान (दशलक्ष घनमीटरमध्ये)	
ए.	मृदेच्या वरच्या थराच्या व्यवस्थापनाचे तपशील: खाणीच्या संपूर्ण आयुष्यमानादरम्यान खोदण्यात आलेल्या मृदेच्या वरच्या थराचे आकारमान (दशलक्ष घनमीटरमध्ये), खाणीच्या संपूर्ण आयुष्यमानादरम्यान भरावासाठी वापरण्याचे प्रस्तावित असलेल्या मृदेच्या वरच्या थराचे आकारमान (दशलक्ष घनमीटरमध्ये), खाणीच्या संपूर्ण आयुष्यमानादरम्यान इतर कार्यासाठी वापरण्याचे प्रस्तावित असलेल्या मृदेच्या वरच्या थराचे आकारमान (दशलक्ष घनमीटरमध्ये).		
ऐ.	खाणीच्या अंतिम रिकाम्या जागेचे तपशील (खाणपद्धत खुल्या प्रकारची असल्यासच लागू)- क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), खोली (मीटरमध्ये), आकारमान (दशलक्ष घनमीटरमध्ये).		
ओ.	उत्खननाचे तपशील (खाणपद्धत खुल्या प्रकारची असल्यासच लागू)- अंतिम रिकामी जागा (हेक्टरमध्ये), च्या खोलीवर (जलस्रोतात रूपंतरित करण्याचे प्रस्तावित असलेले मीटर), एकूण उत्खननाचे क्षेत्र		

	(हेक्टरमध्ये)																																																							
औ.	वाहतुकीचे तपशील: खड्ड्यातून/ भूमिगत स्थानापासून पृष्ठभागापर्यंत, पृष्ठभागावरून सायडिंग/ भरण्याच्या जागेपर्यंत, वाहतूक/ कन्हेयरचे तपशील.																																																							
क.	जमिनीचा तपशील (खाणकामापूर्वी)																																																							
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>भूवापर</th> <th>एमएल क्षेत्रात (हेक्टर)</th> <th>एमएल क्षेत्राबाहेर (हेक्टर)</th> <th>एकूण</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>कृषी भूखंड</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>वनभूखंड</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>पडीक भूखंड</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>कुरण</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>पृष्ठभागावरील जलस्रोत</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>अधिवास</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>इतर (स्पष्ट करा</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	भूवापर	एमएल क्षेत्रात (हेक्टर)	एमएल क्षेत्राबाहेर (हेक्टर)	एकूण	कृषी भूखंड				वनभूखंड				पडीक भूखंड				कुरण				पृष्ठभागावरील जलस्रोत				अधिवास				इतर (स्पष्ट करा																										
भूवापर	एमएल क्षेत्रात (हेक्टर)	एमएल क्षेत्राबाहेर (हेक्टर)	एकूण																																																					
कृषी भूखंड																																																								
वनभूखंड																																																								
पडीक भूखंड																																																								
कुरण																																																								
पृष्ठभागावरील जलस्रोत																																																								
अधिवास																																																								
इतर (स्पष्ट करा																																																								
ख.	भू वापराचे तपशील (खाणकामानंतर)																																																							
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>भूवापर</th> <th>वृक्षारोपण)</th> <th>जलस्रोत</th> <th>सार्वजनिक वापर</th> <th>अन्य</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>खोदकाम/खाण</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>जमिनीच्या वरच्या स्तरावरील साठा</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>बाह्य ओबी भराव</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>अंतर्गत ओबी भराव</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>रस्ते</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>बांधीव क्षेत्र(वसाहत/कार्यालय)</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>हरित पट्टा</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>वापर न केलेले क्षेत्र</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>इतर</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>एकूण</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	भूवापर	वृक्षारोपण)	जलस्रोत	सार्वजनिक वापर	अन्य	खोदकाम/खाण					जमिनीच्या वरच्या स्तरावरील साठा					बाह्य ओबी भराव					अंतर्गत ओबी भराव					रस्ते					बांधीव क्षेत्र(वसाहत/कार्यालय)					हरित पट्टा					वापर न केलेले क्षेत्र					इतर					एकूण				
भूवापर	वृक्षारोपण)	जलस्रोत	सार्वजनिक वापर	अन्य																																																				
खोदकाम/खाण																																																								
जमिनीच्या वरच्या स्तरावरील साठा																																																								
बाह्य ओबी भराव																																																								
अंतर्गत ओबी भराव																																																								
रस्ते																																																								
बांधीव क्षेत्र(वसाहत/कार्यालय)																																																								
हरित पट्टा																																																								
वापर न केलेले क्षेत्र																																																								
इतर																																																								
एकूण																																																								
ग.	भरावाचे तपशील (खाणीची पद्धत खुल्या प्रकारची असल्यासच)- एकूण वनीकरण योजना (यात बाह्य ओबी भराव (हेक्टरमध्ये), अंतर्गत भराव (हेक्टरमध्ये), उत्खनन (हेक्टरमध्ये), सुरक्षा क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), अंतिम रिकामी जागा (हेक्टरमध्ये), च्या खोलीवर (जलस्रोतात रूपांतरित करणे प्रस्तावित असलेल्या मीटरवर), प्रति हेक्टर वृक्षारोपणाची घनता (संख्या), इतर हेक्टरमध्ये (जसे एमएल सीमारेषेलागद खोदकामाचे क्षेत्र, रस्त्यांलागत आणि दळणवळण, नदीपात्राचे क्षेत्र आणि भाडेपट्ट्याबाहेर स्थित वसाहतीमध्ये इत्यादी) आणि एकूण वनीकरण क्षेत्र हेक्टरमध्ये यांचा समावेश असेल.)																																																							
घ.	प्रगतीशील खाणकाम बंद करण्याच्या योजनेचे तपशील (फक्त विस्तार प्रस्तावांसाठी)- मान्यताप्राप्त प्रगतीशील खाण बंद करण्याच्या योजनेच्या विविध उपक्रमांची अंमलबजावणी (बार तक्यात), मान्यताप्राप्त																																																							

		प्रगतीशील खाण बंद करण्याच्या योजनेपासून काहीही वळण, खोदकाम करण्यात आलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), खोदकामानंतर भराव टाकण्यात आलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), भराव केलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टरमध्ये)															
II	प्रस्ताव औष्णिक प्रकल्पासाठी असल्यास (कॅप्टिव्ह वीज संयंत्र आणि कचरा उष्णता सुधारणा संयंत्रासह)																
अ.	संयंत्राचे विशिष्ट तपशील: प्रस्तावित तंत्रज्ञान (सुपर क्रिटिकल, सब-क्रिटिकल, सीएफबीसी, एएफबीसी, पीएफबीसी, आयजीसीसी, ज्वलन, पायरोलेसिस, वायूकरण, जैव-मिथेनीकरण, इतर), संयंत्राचा भार घटक (%); वाफेचा / प्रवाहाचा दर, बॉयलरचे तापमान, बॉयलरचा दाब, गंजीचा प्रकार (एकल फ्लू/ दोन फ्लू/ तीन फ्लू), गंजीची संख्या																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>गंजी आयडी</th> <th>गंजीची उंची (मीटर)</th> <th>निकास्याच्या ठिकाणी गंजीचा परिघ (मीटरमध्ये)</th> <th>गंजीच्या वायूची बाहेर पडण्याची क्षमता (मीटर प्रतिसेकंद)</th> <th>गंजीच्या वायूचे बाहेर पडताना तापमान (अंश सेल्सियस)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	गंजी आयडी	गंजीची उंची (मीटर)	निकास्याच्या ठिकाणी गंजीचा परिघ (मीटरमध्ये)	गंजीच्या वायूची बाहेर पडण्याची क्षमता (मीटर प्रतिसेकंद)	गंजीच्या वायूचे बाहेर पडताना तापमान (अंश सेल्सियस)											
गंजी आयडी	गंजीची उंची (मीटर)	निकास्याच्या ठिकाणी गंजीचा परिघ (मीटरमध्ये)	गंजीच्या वायूची बाहेर पडण्याची क्षमता (मीटर प्रतिसेकंद)	गंजीच्या वायूचे बाहेर पडताना तापमान (अंश सेल्सियस)													
ब.	इंधनाच्या गुणधर्माचे तपशील: एकूण कॅलरी मूल्य (प्रतिकिलो किलोकॅलरी), राखेचे प्रमाण (%), सल्फरचे प्रमाण (%), आर्द्रता (%), पारा (प्रतिकिलो मिलिग्रॅम) निश्चित कार्बन (%), अस्थिर घटक (%).																
क.	कूलन यंत्रणेचे तपशील: कूलन यंत्रणेचा प्रकार, वातानूकूलित/ जलकूलित, ड्राफ्टचा प्रकार, नैसर्गिक प्रवाह/ दाब दिलेला प्रवाह, वायूविजनाचा प्रकार, समांतर प्रवाह/ उलटा प्रवाह, कूलनाची चक्रे (सीओसी), कूलनासाठी आवश्यक पाणी (प्रतिदिन घनमीटर), बॉयलरचे खालील फवाऱ्याचे तापमान.																
III	प्रस्ताव नदीखोरे आणि जलविद्युत प्रकल्पासाठी असल्यास																
अ.	पोटविभाग- (बहुउद्देशीय प्रकल्प/ जलविद्युत प्रकल्प/ जलसिंचन प्रकल्प)																
आ.	नदीचे नाव																
इ.	नदीच्या पात्राचा एकत्रित आघात मूल्यांकन आणि वाहून नेण्याच्या क्षमतेचा अभ्यास केलेला असल्यास: एकत्रित आघात मूल्यांकन आणि वाहून नेण्याच्या क्षमतेचा नदीपात्राचा अभ्यास, शिफारस केलेली असल्यास, नदीच्या पात्राचा एकत्रित आघात मूल्यांकन आणि वाहून नेण्याच्या क्षमतेचा अभ्यास आणि संबंधित दस्तऐवज अपलोड करा. (फक्त पीडीएफ पाठवा.)																
ई.	प्रकल्पाचा प्रकार (धरणाच्या तलावाचे बांधकाम/ नदीचा प्रवाह/ उद्राहन जलसिंचन योजना)																
उ.	धरणाची उंची (मीटरमध्ये) आणि धरणाची लांबी लागू असल्यास.																
ऊ.	एकूण बुडित क्षेत्र (हेक्टरमध्ये), एकूण प्रभाव क्षेत्राचे तपशील (जीसीए) (हेक्टर), सिंचनयोग्य प्रभाव क्षेत्राचे तपशील (आयसीए) (हेक्टर), पीकयोग्य प्रभाव क्षेत्राचे तपशील (सीसीए) (हेक्टर), एकूण प्रभाव क्षेत्र (हेक्टर)																
ए.	विद्युतनिर्मिती केंद्राची स्थापित क्षमता: विद्युतनिर्मिती केंद्राचा प्रकार (भूमिगत/ पृष्ठभागीय), क्षमता, मेगावाॅट, बोगद्यांची संख्या, एककांची संख्या, नदीचे पात्र (डावे/ उजवे/ दोन्ही)																

ऐ.	वार्षिक वीजनिर्मिती: वार्षिक पातळीवर वीजनिर्मितीचे आकारमान (गिगावॉट तासांमध्ये) (जीडब्ल्यूएच), मशीन उपलब्धता (%), अंतर्गत परताव्याचा दर साध्य केल्याचे वर्ष, विविध टक्क्यांमध्ये पाण्याची उपलब्धता.			
	टक्केवारी	पाण्याची उपलब्धता (क्युसेक्स)	पायाभूत वर्ष	शेरे
	५०%वर			
	७५%वर			
	९०% वर			
ओ.	पाणलोट क्षेत्र प्रक्रिया योजना (पीडीएफ द्या)			
औ.	चिखल व्यवस्थापन योजना: चिखल व्यवस्थापन योजना पीडीएफमध्ये अपलोड करा, एकूण चिखलाचे उत्खनन (घनमीटर), बांधकामासाठी वापरलेले (घनमीटर), चिखलाची विल्हेवाट लावण्याच्या ठिकाणांची संख्या, एकूण चिखल विल्हेवाटीचे क्षेत्र (हेक्टरमध्ये)			
क.	मासेमारी विकास आणि व्यवस्थापन आराखडा: मासेमारी विकास आणि व्यवस्थापन आराखडा पीडीएफमध्ये अपलोड करा, डिंभकांची संख्या, माशांच्या प्रजातींची संख्या, एका छताखालील माशांच्या प्रजातींची नावे (वैज्ञानिक नाव.)			
ख.	पर्यावरण प्रवाहाची स्थिती			
	ऋतू	सरासरी आंतरप्रवाह (दशलक्ष घनमीटरमध्ये)	प्रवाहाची टक्केवारी	
	सामान्य			
	बिगरसामान्य			
	पावसाळा			
	बिगर पावसाळा			
ग.	मुक्त प्रवाह पट्टा (किमी)			
घ.	केंद्रीय जल आयोगाची मान्यता: मान्यता संदर्भ क्रमांक, मान्यतेची तारीख, मान्यतेची प्रत			
च.	केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाची मान्यता, मान्यता संदर्भ क्रमांक, मान्यतेची तारीख, मान्यतेची प्रत			
छ.	कॉपर डॅम (उभा प्रवाह)चे तपशील लागू असल्यास, साहित्याचे आकारमान (घनमीटर), धरणाची लांबी (मीटर), वापरण्यात येणाऱ्या गाळाचे आकारमान (घनमीटर), वापरण्यात येणाऱ्या तात्पुरत्या साहित्याचे आकारमान (घनमीटर), प्रकल्प अकार्यान्वित करण्याच्या योजनेची प्रत.			
ज.	कॉपर डॅम (खाली जाणारा प्रवाह)चे तपशील लागू असल्यास, साहित्याचे आकारमान (घनमीटर), धरणाची लांबी (मीटर), वापरण्यात येणाऱ्या गाळाचे आकारमान (घनमीटर), वापरण्यात येणाऱ्या तात्पुरत्या साहित्याचे आकारमान (घनमीटर), प्रकल्प अकार्यान्वित करण्याच्या योजनेची प्रत.			
IV	प्रस्ताव दळणवळण प्रकल्प किंवा उपक्रमासाठी असल्यास			
अ.	इमारत बांधकामाचे तपशील, इमारतीची कमाल उंची (मीटरमध्ये), बांधण्यात येणाऱ्या एकूण सदनिका, इमारतींची संख्या, एकूण भूखंड क्षेत्र (चौ. मीटर), एकूण बांधीव क्षेत्र (चौ. मीटर)			

आ.	किनाऱ्यावरील सुविधा आणि/ किंवा लागू असल्यास सागरी विल्हेवाट: तपशील द्या.			
इ.	प्रकल्पात किनारपट्टीवरील कार्ये आणि/ किंवा सागरी विल्हेवाटीचा समावेश असल्यास: कार्गोचा प्रकार, कार्गोचे आकारमान, कार्गोच्या नियंत्रण उपाययोजना, धूळ नियंत्रण उपाययोजना, आकारमान, ड्रेजिंगचे आकारमान (प्रतिदिन घनमीटर), ड्रेजिंगचा प्रकार (मूळ, देखभाल), चरातून काढलेल्या साहित्याची विल्हेवाट, बाहेर पडणाऱ्या घटकांचे तपशील, अपेक्षित विद्राव्यतेची संख्या, बाहेर पडणारे साहित्य वातावरण निकष पूर्ण करेल असे अंतर, बाहेर पडत असताना निरीक्षणाचे तपशील, किनारपट्टीय अभ्यासाची प्रत, सागरी विल्हेवाटीबाबत एसपीसीबीकडून ना हरकत प्रमाणपत्र			
ई.	पर्जन्यजल पुनर्भरण: साठवणुकीची संख्या, क्षमता, पुनर्भरण खड्ड्यांची संख्या, क्षमता			
उ.	वाहनतळ: ४ चाकी/ २-चाकी वाहनतळाचे तपशील.			
ए.	वीजबचत उपाययोजना: स्रोत/ पद्धत, टक्केवारी, आकारमान			
ऐ.	इतर तपशील: जलस्रोतावरील परिणामांचे तपशील आणि पाणलोट क्षेत्राच्या वाहून नेण्याची पद्धत, लागू असल्यास, वाहतुकीच्या सघनतेचे तपशील, आघात मूल्यांकन आणि नमुना अभ्यास, वनभूखंडांखाली भूमिगत बोगदा प्रकल्पांबाबत: परिसर प्रभाव अभ्यास अहवालाची प्रत.			
ओ.	औद्योगिक मालमत्तेत त्यांच्या श्रेणीनुसार स्थापित करण्याच्या उद्योगांचे प्रकार ए/बी.			
	अनु क्र.	उद्योगाचा प्रकार	एककांची संख्या	श्रेणी ए/बी
औ.	महामार्ग प्रकल्पांसंदर्भात मार्गिकेची लांबी.			
क.	पूल/ आरओबी/ चौकांचे तपशील, उड्डाणपूल, वाहनांसाठी खालून जाण्याची जागा आणि पादचाऱ्यांसाठी भुयारी मार्ग (महामार्ग प्रकल्पांसाठी), पुलांची एकूण संख्या, आरओबीची एकूण संख्या, चौकांची एकूण संख्या, उड्डाणपुलांची एकूण संख्या, वाहनांसाठी खालून जाण्यासाठी मार्गांची एकूण संख्या, पादचाऱ्यांसाठी भुयारी मार्गांची एकूण संख्या, रेल्वे आणि रस्त्यांच्या मार्गिकांचे इतर सुविधा तपशील.			
२३.	न्यायालयीन खटले असल्यास त्यांचे तपशील (प्रकल्प आणि/ किंवा ज्या भूखंडावर प्रकल्प स्थापित करण्याचे प्रस्तावित आहे त्याविरोधात प्रलंबित असलेले कोणतेही न्यायालयीन खटले), खटला क्रमांक, न्यायालयीन आदेश/ निर्देश, असल्यास आणि प्रस्तावित प्रकल्पाशी त्याचा संबंध, खटल्याचे तपशील, न्यायालयीन आदेश असल्यास त्याची प्रत.			
२४.	पर्यावरण (संरक्षण कायदा) / वायू (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदा/ जल (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण कायदा) यांच्याअंतर्गत जारी केलेले निर्देश असल्यास त्याचे तपशील: जारी केलेल्या निर्देशांचे तपशील, निर्देशांची प्रत अपलोड करा, निर्देशांच्या पूर्ततेची स्थिती.			
२५.	ईआयए सल्लागाराचे तपशील: अधिमान्यता क्रमांक, ईआयए सल्लागाराचे नाव, पत्ता, संपर्क क्रमांक, ईमेल पत्ता, अधिमान्यतेची श्रेणी (श्रेणी एसाठी पात्र/ श्रेणी बी साठी पात्र) अधिमान्यतेचे क्षेत्र, अधिमान्यतेची वैधता, क्यूसीआय/ नाबेतने जारी केलेल्या अधिमान्यता प्रमाणपत्राची प्रत.			

२६	जोडण्याचे दस्तऐवज
अ.	ईआयए/ ईएमपी अहवालाची प्रत
आ.	धोका मूल्यमापन अहवालाची प्रत
इ.	व्यवहार्यता अहवालाची प्रत/ तपशीलवार प्रकल्प अहवाल (डीपीआर)/ तपशीलवार अभियांत्रिकी अहवाल/ तपशीलवार संकल्पनात्मक आराखडा/ मान्यताप्राप्त खाण आराखडा (खाणकाम प्रस्तावांबाबत)
ई.	अंतिम अभिन्यास आराखड्याची प्रत अपलोड करा.
उ.	प्रकल्प प्रवर्तक किंवा प्राधिकृत व्यक्तीने सही केलेल्या कव्हर लेटरची प्रत अपलोड करा.
ऊ.	वापरकर्ता आस्थापनेच्या वतीने सदर अर्ज दाखस करणाऱ्या व्यक्तीच्या आधारासाठी प्रकल्प प्रवर्तकाची सही असलेल्या अधिकृतता पत्राची प्रत अपलोड करा.
ए.	जिल्हा सर्वेक्षण अहवालाची एक प्रत अपलोड करा. (फक्त लघु खनिजांच्या खाणकामासाठी)
ऐ.	पुनर्भरण अभ्यास अहवाल आणि पायाभूत सर्वेक्षण माहितीची प्रत अपलोड करा. (फक्त नदीपात्रातील वाळू खाणीच्या प्रस्तावांसाठीच)
ओ.	आधीच्या ईसीच्या पूर्तता प्रमाणपत्राची प्रत (विस्तार प्रस्तावांबाबत)
औ.	मुख्य वन्यजीव प्राधिकाऱ्याच्या शिफारशीची प्रत (सूची-१ प्रजातींचे अस्तित्व असल्यास)
क.	राष्ट्रीय वन्यजीव मंडळाच्या शिफारशीची प्रत (प्रकल्प जैव संवेदनक्षम क्षेत्रात स्थित असल्यास)
ख.	राज्य/ केंद्रशासित प्रदेश किनारपट्टी क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरणाच्या शिफारशीची प्रत (प्रकल्प सीआरझेड किंवा आयसीआरझेडमध्ये स्थित असल्यास)
ग.	असल्यास अतिरिक्त कागदपत्रे
२७	हमीपत्र
	मी याद्वारे हमीपत्र देत आहे की, अर्ज आणि यातील जोडपत्रात देण्यात आलेली माहिती आणि डेटा हे माझ्या सर्वोत्तम ज्ञान आणि विश्वासानुसार खरे आहेत आणि मला कल्पना आहे की, माहिती आणि डेटाचा कोणताही भाग कुठल्याही टप्प्यावर चुकीचा किंवा दिशाभूल करणारा आढळल्यास प्रकल्प रद्द केला जाईल आणि प्रकल्पाला दिलेली कोणतीही मंजूरी आमच्या जबाबदारीवर आणि खर्चाने मागे घेतली जाईल. उक्तनिर्देशित बाबींखेरीज मी याद्वारे हमी देत आहे की, अद्याप कोणतीही कार्यवाही / बांधकाम/ विस्ताराचे काम हाती घेण्यात आलेले नाही.
	नाव, पद, कंपनी, पत्ता.

जोडपत्र VI

कलम १२ पाहा

(अर्ज-३)

संदर्भाच्या अटींमधील दुरुस्तीसाठी अर्ज

१.	संदर्भाच्या अटींचे तपशील: टीओआर जारी केल्याची तारीख, एमओईएफअँडसीसी / एसईआयएए नस्ती क्रमांक, टीओआर पत्राची प्रत					
२.	उत्पादनाचे तपशील					
	उत्पादन / उपक्रम (क्षमता/ क्षेत्र)	मान्यताप्राप्त टीओआरनुसार परिमाण	प्रस्तावित आकारमान	एकक	वाहतुकीचे माध्यम/ उत्पादनाचे पारेषण	
	<p>- एकक- (प्रतिवर्ष टन (टीपीए), मेगावॉट (एमडब्ल्यू), हेक्टर्स (एचए), प्रतिदिन किलोलीटर (केएलडी), प्रतिदिन चुरडलेले टन (टीसीडी), प्रतिदिन घनमीटर, किलोमीटर (किमी), प्रतिदिन दशलक्ष लिटर (एमएलडी), इतर)</p> <p>- वाहतुकीचे माध्यम/ उत्पादनाचे पारेषण (रस्ता, रेल्वे, कन्व्हेयर बेल्ट, पाइप कन्व्हेयर, हवाई रोपवे, दोन किंवा दोन पद्धतींचे एकत्रीकरण, इतर)</p>					
२.	रचनेचे तपशील					
	कारखाना/ उपकरण/ सुविधा	विद्यमान रचना	प्रस्तावित रचना	दुरुस्तीनंतर अंतिम रचना	शेरे असल्यास	
३.	टीओआरमध्ये दुरुस्तीचे कारण					
४.	इतर कोणतीही दुरुस्ती आवश्यक असल्यास					
	मान्यताप्राप्त टीओआरचा संदर्भ	मान्यताप्राप्त टीओआरनुसार तपशील	प्रस्तावानुसार तपशील	शेरे		
५.	जोडण्यात येणारे दस्तऐवज					
	अ.	सुधारित अर्ज-१ ची प्रत अपलोड करा.				
	आ.	पूर्व-व्यवहार्यता अहवालाची सुधारित प्रत अपलोड करा.				
	इ.	प्रकल्प प्रवर्तक किंवा प्राधिकृत व्यक्तीने सही केलेल्या कव्हर लेटरची प्रत अपलोड करा.				
	ई.	सादर अर्ज वापरकर्ता आस्थापनेच्या वतीने सादर करणाऱ्या व्यक्तीला पाठिंबा देणारे प्रकल्प प्रवर्तकाची सही असलेल्या प्राधिकृतता पत्राची एक प्रत अपलोड करा.				
	उ.	कोणतीही अतिरिक्त नस्ती असल्यास अपलोड करा.				
६.	हमीपत्र					
	मी याद्वारे हमीपत्र देत आहे की, अर्ज आणि यातील जोडपत्रात देण्यात आलेली माहिती आणि डेटा हे माझ्या सर्वोत्तम ज्ञान आणि विश्वासानुसार खरे आहेत आणि मला कल्पना आहे की, माहिती आणि डेटाचा कोणताही भाग कुठल्याही टप्प्यावर चुकीचा किंवा दिशाभूल करणारा आढळल्यास प्रकल्प रद्द केला जाईल आणि प्रकल्पाला दिलेली कोणतीही मंजूरी आमच्या जबाबदारीवर आणि खर्चाने मागे घेतली जाईल. उक्तनिर्देशित बाबींखेरीज मी याद्वारे हमी देत आहे की, अद्याप कोणतीही कार्यवाही / बांधकाम/ विस्ताराचे काम हाती घेण्यात आलेले नाही.					
	नाव, पद, कंपनी, पत्ता.					

जोडपत्र- VII

(कलम १८ पाहा)

अर्ज-४

पूर्व पर्यावरण मंजूरी किंवा परवानगीतील दुरुस्तीसाठी अर्ज

१.	पूर्व पर्यावरण मंजूरीचे तपशील: पूर्व पर्यावरण मंजूरी जारी केल्याची तारीख, एमओईएफअँडसीसी / एसईआयएए नस्ती क्रमांक, ईसी पत्राची प्रत				
२.	कार्यान्वयित करण्याच्या संमतीचे तपशील: कार्यान्वयित करण्यासाठी संमती घेण्यात आली आहे का (हो/ नाही), हो असल्यास, स्थापनेपासून कार्यान्वयित करण्यासाठी घेतलेल्या सर्व संमतीच्या प्रती ज्यात संबंधित तारखेला वैधही असतील, वैधता, नस्ती क्रमांक, अर्ज क्रमांक.				
३.	दुरुस्ती कशासाठी घेतली आहे: रचनेत दुरुस्ती/मंजूरीच्या शर्तीत दुरुस्ती /इतर (स्पष्ट करा)				
४.	उत्पादनाचे तपशील (मान्यताप्राप्त ईसीनुसार)				
	उत्पादन / उपक्रम (क्षमता/ क्षेत्र)	प्रमाण	एकक	वाहतुकीचे माध्यम/ उत्पादनाचे पारेषण	
	<p>- एकक- (प्रतिवर्ष टन (टीपीए), मेगावॉट (एमडब्ल्यू), हेक्टर्स (एचए), प्रतिदिन किलोलीटर (केएलडी), प्रतिदिन चुरडलेले टन (टीसीडी), प्रतिदिन घनमीटर, किलोमीटर (किमी), प्रतिदिन दशलक्ष लिटर (एमएलडी), इतर)</p> <p>- वाहतुकीचे माध्यम/ उत्पादनाचे पारेषण (रस्ता, रेल्वे, कन्व्हेयर बेल्ट, पाइप कन्व्हेयर, हवाई रोपवे, दोन किंवा दोन पद्धतींचे एकत्रीकरण, इतर)</p>				
५.	रचनेचे तपशील				
	कारखाना/ उपकरण/ सुविधा	विद्यमान रचना	प्रस्तावित रचना	दुरुस्तीनंतर अंतिम रचना	शेरे असल्यास
६.	टीओआरमध्ये दुरुस्तीचे कारण				
७.	इतर कोणतीही आवश्यक दुरुस्ती				
	मान्यताप्राप्त ईसीचा संदर्भ	मान्यताप्राप्त ईसी नुसार तपशील	प्रस्तावानुसार तपशील	शेरे	
८.	जोडण्याचे दस्तऐवज				
अ.	ईआयए / ईएमपी अहवालाच्या परिशिष्टाची प्रत.				
आ.	व्यवहार्यता अहवालाची सुधारित प्रत/ तपशीलवार प्रकल्प अहवाल (डीपीआर) / तपशीलवार अभियांत्रिकी अहवाल/ तपशीलवार संकल्पनात्मक आराखडा/ मान्यताप्राप्त खाणकाम आराखडा (खाण प्रस्तावांसंदर्भात)				

	इ.	अंतिम अभिन्यास आराखड्याची प्रत
	ई.	प्रकल्प प्रवर्तक किंवा प्राधिकृत व्यक्तीने सही केलेल्या कव्हर लेटरची प्रत अपलोड करा.
	ई.	सदर अर्ज वापरकर्ता आस्थापनेच्या वतीने सादर करणाऱ्या व्यक्तीला पाठिंबा देणारे प्रकल्प प्रवर्तकाची सही असलेल्या अधिकृतता पत्राची एक प्रत अपलोड करा.
	उ.	कोणतीही अतिरिक्त नस्ती असल्यास अपलोड करा.
९.		ईआयए सल्लागाराचे तपशील: अधिमान्यता क्रमांक, ईआयए सल्लागाराचे नाव, पत्ता, संपर्क क्रमांक, ई-मेल पत्ता, अधिमान्यतेची श्रेणी (श्रेणी ए साठी पात्र/ श्रेणी बी साठी पात्र), अधिमान्यतेचे क्षेत्र, अधिमान्यतेची वैधता, क्यूसीआय/ नाबेतने जारी केलेल्या अधिमान्यता प्रमाणपत्राची प्रत.
१०.		हमीपत्र
		मी याद्वारे हमीपत्र देत आहे की, अर्ज आणि यातील जोडपत्रात देण्यात आलेली माहिती आणि डेटा हे माझ्या सर्वोत्तम ज्ञान आणि विश्वासानुसार खरे आहेत आणि मला कल्पना आहे की, माहिती आणि डेटाचा कोणताही भाग कुठल्याही टप्प्यावर चुकीचा किंवा दिशाभूल करणारा आढळल्यास प्रकल्प रद्द केला जाईल आणि प्रकल्पाला दिलेली कोणतीही मंजूरी आमच्या जबाबदारीवर आणि खर्चाने मागे घेतली जाईल. उक्तनिर्देशित बाबींखेरीज मी याद्वारे हमी देत आहे की, अद्याप कोणतीही कार्यवाही / बांधकाम/ विस्ताराचे काम हाती घेण्यात आलेले नाही.
		नाव, पद, कंपनी, पत्ता.

जोडपत्र VIII

(कलम २१ पाहा)

अर्ज-५

पूर्व पर्यावरण मंजूरीच्या हस्तांतरणासाठी अर्ज

१.	प्रकल्पा (पां)चे नाव				
२.	आधीच्या प्रकल्प प्रवर्तकाचे तपशील (संबंधित उपक्रमांचे विलिनीकरण असल्यास अनेक नोंदी करता येतील)- कंपनीचे/संस्थेचे नाव, नोंदणीकृत पत्ता, कंपनीचा कायदेशीर दर्जा, संयुक्त विद्यम असल्यास त्याचे तपशील, इत्यादी.				
३.	नवीन प्रकल्प प्रवर्तकाचे तपशील (संबंधित उपक्रमांचे विभाजन असल्यास अनेक नोंदी करता येतील)- कंपनीचे/ संस्थेचे नाव, नोंदणीकृत पत्ता, कंपनीचा कायदेशीर दर्जा, संयुक्त विद्यम असल्यास त्याचे तपशील, इत्यादी.				
४.	पत्रव्यवहारासाठी पत्ता (संबंधित उपक्रमांचे विभाजन असल्यास अनेक नोंदी करता येतील)- अर्जदाराचे नाव, पद (मालक/ भागीदार/ मुख्य कार्यकारी अधिकारी), पत्ता, पिनकोड, इमेल, दूरध्वनी क्रमांक, फॅक्स क्रमांक इत्यादी.				
५.	प्रकल्पाची/उपक्रमाची ईआयए अधिसूचना २००६ नुसार वर्गवारी: सूचीअंतर्गत वाव, श्रेणी (ए/ वी१/ वी२)				
६.	पूर्व पर्यावरण मंजूरीचे तपशील: पूर्व पर्यावरण निष्कासन जारी केल्याची तारीख, एमओईएफअँडसीसी/ एसईआयएए नस्ती क्रमांक, ईसी पत्राची प्रत.				
७.	आस्थापनेला संमतीचे तपशील: आस्थापनेला संमती प्राप्त केली की नाही (हो/ नाही), हो असल्यास, आस्थापनेला प्राप्तकेलेल्या संमतीची प्रत संबंधित तारखेला वैध असल्यानुसार, जारी केल्याची तारीख, वैधता, नस्ती क्रमांक, अर्ज क्रमांक इत्यादी.				
८.	प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीची स्थिती (ईसीच्या संदर्भात: प्रकल्पात केलेली प्रत्यक्ष प्रगती/सुविधा/उपक्रम ज्यांच्यासाठी पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान केली होती.)				
९.	संबंधित पूर्व पर्यावरण मंजूरीत विभाजन करण्याप्रकरणी				
	अ. प्रकल्प सुविधा/ कार्यामध्ये प्रस्तावित विभाजन				
	पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान केलेली सुविधा/ उपक्रम त्याची रचना आणि क्षमतेसह	पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान केलेली सुविधा/ उपक्रम 'एक्स'ला संबंधित रचना आणि क्षमतेसह हस्तांतरित करण्याचे प्रस्तावित	पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान केलेली सुविधा/ उपक्रम 'वाय'ला संबंधित रचना आणि क्षमतेसह हस्तांतरित करण्याचे प्रस्तावित	पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान केलेली सुविधा/ उपक्रम 'झेड' ला संबंधित रचना आणि क्षमतेसह हस्तांतरित करण्याचे प्रस्तावित	
	ब. पूर्व पर्यावरणात्मक अटी आणि शर्तीचे प्रस्तावित विभाजन				
	पर्यावरणात्मक अटी आणि शर्ती	एक्सला हस्तांतरण	वायला हस्तांतरण	झेडला हस्तांतरण	

९.	संबंधित पूर्व पर्यावरण मंजूरीचे एकत्रीकरण असल्यास				
	अ. सुविधा /उपक्रमांचे प्रस्तावित विलिनीकरण				
	प्रकल्प -१ ला पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान केलेली सुविधा/ उपक्रम त्याची रचना आणि क्षमतेसह	प्रकल्प -२ ला पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान केलेली सुविधा/ उपक्रम त्याची रचना आणि क्षमतेसह	प्रकल्प -३ ला पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान केलेली सुविधा/ उपक्रम त्याची रचना आणि क्षमतेसह	एकत्रीकरणानंतर सुविधा/ उपक्रम	
	ब. पर्यावरणात्मक अटी आणि शर्तीचे प्रस्तावित एकत्रीकरण				
	प्रकल्प-१ साठी विनिर्दिष्ट पर्यावरणात्मक अटी आणि शर्ती	प्रकल्प-२ साठी विनिर्दिष्ट पर्यावरणात्मक अटी आणि शर्ती	प्रकल्प-३ साठी विनिर्दिष्ट पर्यावरणात्मक अटी आणि शर्ती	विलिनीकरणानंतर प्रस्तावित पर्यावरणात्मक अटी आणि शर्ती	
१०.	जोडण्याचे दस्तऐवज				
	अ.	हस्तांतरकाकडून ना हरकत प्रमाणपत्र			
	आ.	पूर्व पर्यावरण मंजूरी ज्या अटी आणि शर्तीच्या आधारे प्रदान केली होती त्या मान्य असल्याबद्दल हस्तांतरित झालेल्या व्यक्तीचे हमीपत्र.			
	इ.	सक्षम प्राधिकार्यांकडून कंपनीच्या हस्तांतरणाची प्रत			
	ई.	प्रकल्प प्रवर्तक किंवा प्राधिकृत व्यक्तीने सही केलेल्या कव्हर लेटरची प्रत.			
	उ.	सादर अर्ज वापरकर्ता आस्थापनेच्या वतीने सादर करणाऱ्या व्यक्तीला पाठिंबा देणारे प्रकल्प प्रवर्तकाची सही असलेल्या प्राधिकृतता पत्राची एक प्रत अपलोड करा.			
	ऊ.	कोणतीही अतिरिक्त नस्ती असल्यास अपलोड करा.			
११.	हमीपत्र				
	मी याद्वारे हमीपत्र देत आहे की, अर्ज आणि यातील जोडपत्रात देण्यात आलेली माहिती आणि डेटा हे माझ्या सर्वोत्तम ज्ञान आणि विश्वासानुसार खरे आहेत आणि मला कल्पना आहे की, माहिती आणि डेटाचा कोणताही भाग कुठल्याही टप्प्यावर चुकीचा किंवा दिशाभूल करणारा आढळल्यास प्रकल्प रद्द केला जाईल आणि प्रकल्पाला दिलेली कोणतेही मंजूरी आमच्या जबाबदारीवर आणि खर्चाने मागे घेतली जाईल. उक्तनिर्देशित बाबींखेरीज मी याद्वारे हमी देत आहे की, अद्याप कोणतीही कार्यवाही / बांधकाम/ विस्ताराचे काम हाती घेण्यात आलेले नाही.				
	नाव, पद, कंपनी, पत्ता.				

जोडपत्र- IX

(कलम १७ पाहा)

अर्ज-६

पूर्व पर्यावरण मंजूरी प्रदान करण्यासाठी अर्ज

(सरकारकडून एखाद्या प्रकल्पात किंवा उपक्रमात दिलेला एखादा भाडेपट्टा किंवा अनुज्ञप्ती किंवा हक्क किंवा परवानगी किंवा प्राधिकृतता कोणत्याही कायदेशीर खटल्यात किंवा सरकारकडून कायद्यान्वये रद्द करण्यात येते आणि त्या प्रकल्पाच्या संदर्भातील दिलेला एखादा भाडेपट्टा किंवा अनुज्ञप्ती किंवा हक्क किंवा परवानगी किंवा प्राधिकृतता इतर कोणत्याही व्यक्तीला किंवा यशस्वी बोलीकर्त्याला दिली जाते आणि तत्कालीन अस्तित्वात असलेल्या कोणत्याही कायद्यान्वये उक्तनिर्देशित विषयात कोणत्याही प्रकारची विशिष्ट कारवाई होत नाही.)

१.	प्रकल्पा (पां)चे नाव
२.	आधीच्या प्रकल्प प्रवर्तकाचे तपशील कंपनीचे/ संस्थेचे नाव, नोंदणीकृत पत्ता, कंपनीचा कायदेशीर दर्जा, संयुक्त विद्यम असल्यास त्याचे तपशील, इत्यादी.
३.	नवीन प्रकल्प प्रवर्तकाचे तपशील कंपनीचे/ संस्थेचे नाव, नोंदणीकृत पत्ता, कंपनीचा कायदेशीर दर्जा, संयुक्त विद्यम असल्यास त्याचे तपशील, इत्यादी.
४.	पत्रव्यवहारासाठी पत्ता अर्जदाराचे नाव, पद (मालक/ भागीदार/ मुख्य कार्यकारी अधिकारी), पत्ता, पिनकोड, इमेल, दूरध्वनी क्रमांक, फॅक्स क्रमांक इत्यादी.
५.	प्रकल्पाची/उपक्रमाची सूचीनुसार वर्गवारी: सूचीअंतर्गत बाब, श्रेणी (ए/ बी१/ बी२)
६.	पूर्व पर्यावरण मंजूरीचे तपशील: पूर्व पर्यावरण मंजूरी जारी केल्याची तारीख, एमओईएफअॅडसीसी/ एसईआयएए नस्ती क्रमांक, पूर्व-ईसी पत्राची प्रत.
७.	आस्थापनेला संमती दिल्याचे तपशील: आस्थापनेला संमती प्राप्त केली की नाही (हो/ नाही), हो असल्यास, आस्थापनेला प्राप्तकेलेल्या संमतीची प्रत संबंधित तारखेला वैध असल्यानुसार, जारी केल्याची तारीख, वैधता, नस्ती क्रमांक, अर्ज क्रमांक इत्यादी.
८.	मान्यताप्राप्त खाण आराखड्याबाबत प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीची स्थिती (खाण प्रकल्पांसाठी) किंवा व्यवहार्यता अहवाल (इतर प्रकल्प)
९.	सुधारित पर्यावरणात्मक व्यवस्थापन आराखडा
१०.	जोडण्याचे दस्तऐवज
अ.	वितरण पत्राची प्रत
आ.	प्रकल्प प्रवर्तक किंवा प्राधिकृत व्यक्तीने सही केलेल्या कव्हर लेटरची प्रत.
इ.	सदर अर्ज वापरकर्ता आस्थापनेच्या वतीने सादर करणाऱ्या व्यक्तीला पाठिंबा देणारे प्रकल्प प्रवर्तकाची सही असलेल्या प्राधिकृतता पत्राची एक प्रत अपलोड करा.
ई.	आधीच्या प्रकल्प प्रवर्तकाला ज्या आधीच्या ईआयए अहवालाद्वारे पूर्व-ईसी प्रदान करण्यात आली होती त्याची प्रत
उ.	कोणतीही अतिरिक्त नस्ती असल्यास अपलोड करा.
१०.	हमीपत्र
	मी याद्वारे हमीपत्र देत आहे की, अर्ज आणि यातील जोडपत्रात देण्यात आलेली माहिती आणि डेटा हे माझ्या सर्वोत्तम ज्ञान आणि विश्वासानुसार खरे आहेत आणि मला कल्पना आहे की, माहिती आणि डेटाचा कोणताही भाग कुठल्याही टप्प्यावर चुकीचा किंवा दिशाभूल करणारा आढळल्यास प्रकल्प रद्द केला जाईल आणि प्रकल्पाला दिलेली कोणतीही मंजूरी आमच्या जबाबदारीवर आणि खर्चाने मागे घेतली जाईल. उक्तनिर्देशित बाबींखेरीज मी याद्वारे हमी देत आहे की, अद्याप कोणतीही कार्यवाही / बांधकाम/ विस्ताराचे काम हाती घेण्यात आलेले नाही.
	नाव, पद, कंपनी, पत्ता.

जोडपत्र X

(कलम १३ पाहा)

पर्यावरण आघात मूल्यांकन अहवालाची सामान्य रचना

अनु क्र.	ईआयए रचना	घटक
१.	प्रस्तावना	<ul style="list-style-type: none"> अहवालाचे उद्दिष्ट प्रकल्प प्रवर्तकाचे तपशील: प्रकल्पाचे नाव कंपनीचे किंवा संस्था किंवा आस्थापना किंवा संघटना किंवा विश्वस्त किंवा संयुक्त विद्यम किंवा विशेष उद्दिष्ट वाहनाचे नाव, नोंदणीकृत पत्ता, कंपनीचा कायदेशीर दर्जा, संयुक्त विद्यम असल्यास इत्यादी. प्रकल्पाचे स्थान: भूखंड/ न.भू/ खसरा क्रमांक, गाव, तहसील, जिल्हा, राज्य, पिनकोड, प्रकल्प/ उपक्रमाच्या स्थानाचे अक्षांश आणि रेखांश, सर्व्हे ऑफ इंडिया टोपो शीट क्रमांक, टोपो शीटची प्रत, एमएसएलवर कमाल उंची, केएमएल नस्ती, प्रकल्प स्थानापासून अभ्यास क्षेत्राच्या सीमारेषेत सर्वोच्च पूर पातळीचे (एचएफएल) अंतर, सेस्मिक पट्टा, जवळचे रेल्वेस्थानक, जवळच्या रेल्वे स्थानकापासून अंतर (किमीमध्ये), जवळचा विमानतळ, जवळच्या विमानतळापासूनचे अंतर (किमीमध्ये), जवळचे गाव/ शहर/ जिल्हा मुख्यालय (स्पष्ट करा), जवळचे गाव/ शहर/ जिल्हा मुख्यालयापासून अंतर(किमीमध्ये), ग्रामपंचायती, जिल्हा परिषद, महानगरपालिका, स्थानिक संस्था (संपूर्ण पोस्टाचा पत्ता पिनकोड आणि दूरध्वनी क्रमांक यांच्यासह) इत्यादी. सीमारेषा प्रकल्पाचे समन्वय (प्रत्येक टप्प्यावर प्राधान्याने) सामान्यतः स्थान, विशिष्ट स्थान, प्रकल्पाच्या सीमारेषा दर्शवणारे नकाशे आणि प्रकल्प स्थानाचा अभिन्यास प्रकल्पाच्या स्थानाची पर्यावरणीय संवेदनशीलता: तपशील आणि अंतर, वन्यजीव अभयारण्य किंवा राष्ट्रीय उद्यान किंवा संरक्षित क्षेत्र किंवा बायोस्फेअर राखीव साठा किंवा व्याघ्र प्रकल्प किंवा हत्ती प्रकल्प किंवा गंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्र किंवा अतिगंभीररित्या प्रदूषित क्षेत्र किंवा पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्र किंवा पर्यावरण संवेदनशील पट्टा किंवा राज्य/ केंद्रशासित प्रदेशाच्या सीमारेषा किंवा डोंगराळ प्रदेश किंवा आंतरराष्ट्रीय करारनाम्याद्वारे/ राष्ट्रीय कायदा/ स्थानिक कायद्याद्वारे संरक्षित क्षेत्रे किंवा सांस्कृतिक किंवा इतर संबंधित मूल्य किंवा दलदली किंवा पाणथळ जागा किंवा किनारपट्टीय क्षेत्र किंवा तीर्थक्षेत्र किंवा पर्यटनस्थळे किंवा संरक्षण आस्थापनां इत्यादींपासून १० किमीच्या अंतरात स्थित असल्यास. प्रकल्पाचे स्वरूप, आकारमान, श्रेणी यांचा थोडक्यात तपशील: सूचीतील बाब क्रमांक, श्रेणी (ए/ बी१/ बी२). प्रस्तावित प्रकल्पाचा प्रकार (नवीन/ विस्तार/ आधुनिकीकरण इत्यादी) प्रकल्पाचे देशासाठी, प्रदेशासाठी पर्यावरणात्मक, सामाजिक आणि आर्थिक संदर्भातील महत्त्व. प्रकल्पाचा थोडक्यात इतिहास ज्यात पूर्व पर्यावरण मंजूरी आणि/ किंवा मान्यता, इतर परवानग्या जसे भूजल, पृष्ठभागीय जल वितरण, वनभूखंड वळवणे, वन्यजीव परवानगी, खाण आराखड्याला मान्यता, इमारत आराखडा मान्यता इत्यादी- विस्तार किंवा

		<p>आधुनिकीकरणासंबंधी.</p> <ul style="list-style-type: none"> अभ्यासाची व्याप्ती: चालवण्यात आलेल्या नियामक स्कोपिंगचे तपशील (संदर्भाच्या अटीनुसार), प्रकल्पासाठी विनिर्दिष्ट केलेल्या संदर्भाच्या अटींची पूर्तता कोष्टक स्वरूपात.
२	प्रकल्प तपशील	<ul style="list-style-type: none"> उत्पादने, सहउत्पादने, प्रकल्पाची रचना (विस्तार किंवा आधुनिकीकरणाबाबत विस्तार किंवा आधुनिकीकरणानंतर विद्यमान, प्रस्तावित आणि एकत्रित संबंधी तपशील) इत्यादी. तंत्रज्ञान आणि प्रक्रियांची महिती ज्यात रचनात्मक आराखडा/ प्रवाह तक्ता असेल जो प्रकल्पाचा अभिन्यास, घटक इत्यादी दाखवेल. आवश्यक असलेला कच्चा माल आणि इंधन त्याचे अंदाजित आकारमान, संभाव्य स्रोत, स्रोतापासूनचे अंतर, वाहतुकीचे माध्यम, जोडणीचा प्रकार इत्यादीसह. अंतिम उत्पादन (नां)चे किंवा सह उत्पादनांचे विपणन क्षेत्र, वाहतुकीचे माध्यम, अंतर, जोडणी असल्यास, इत्यादी. पाण्याच्या आवश्यकतेचे तपशील (बांधकामादरम्यान/ स्थापनेदरम्यान/ प्रारंभ करणे/ आस्थापना टप्पा, कार्यान्वयन टप्पा, थांबवणे/ बंद करणे/ काढून घेण्याचा टप्पा), पाण्याची एकूण आवश्यकता, स्रोत, स्रोतापासूनचे अंतर, काढून घेण्याची पद्धत, वाहतुकीचे माध्यम, परवानगी/ एमओयू इत्यादींचे तपशील. विजेच्या आवश्यकतेचे तपशील (बांधकाम/ स्थापना/ सुरुवात करणे/ आस्थापना टप्पा, कार्यान्वयन टप्पा, थांबवणे/ बंद करणे/ काढून घेण्याचा टप्पा), विजेची एकूण आवश्यकता, स्रोत, स्रोतापासूनचे अंतर, वीजपुरवठा घेण्याची पद्धत, परवानगीचे / एमओयू तात्पुरती सुविधा इत्यादींचे तपशील) इत्यादी. स्रोतांचा पुरेपूर वापर/ पुनर्चक्रण प्रकल्पात काहीही टाकाऊ निर्माण होणार असल्यास, त्याची थोडक्यात रूपरेषा देण्यात यावी. विविध उपक्रमांसाठी भूखंडाची गरज, भूखंडाची मालकी, भूखंड मालकीची स्थिती इत्यादी. वनभूखंड समाविष्ट असल्यास, वन निष्कासनाच्या स्थितीचे तपशील (तत्वतः (टप्पा-१) मान्यता प्राप्त/ अंतिम (टप्पा २) मान्यता प्राप्त/ वन निष्कासनाची प्रक्रिया सुरू आहे (टप्पा १) / वन निष्कासनाची प्रक्रिया सुरू आहे (टप्पा २) / वन निष्कासनाचा अर्ज अद्याप सादर केलेला नाही.) वृक्ष तोडणे असल्यास (प्रकल्पासाठी तोडण्यात आलेल्या झाडांची संख्या (वनभूखंड समाविष्ट नसल्यास) आणि वृक्ष तोडणे आणि वृक्षारोपणाचे तपशील. विद्यमान भूवापराची पद्धत (कृषी, बिगर कृषी, वन, जलस्रोत (सीआरझेड किंवा आयसीआरझेडअंतर्गत क्षेत्रासह), प्रकल्पाच्या परिघापासून जंगलाच्या परिघापर्यंत सर्वात कमी अंतर, पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्र, पाण्याचे स्रोत (नदीच्या एचएफएलपासूनचे अंतर), सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड. अधिसूचित औद्योगिक क्षेत्राच्या बातीत, राजपत्राच्या अधिसूचनेची प्रत देण्यात यावी.

		<ul style="list-style-type: none"> • मनुष्यबळाची आवश्यकता: बांधकाम/ उभारणी/ प्रारंभ/ आस्थापना टप्प्यात/ थांबवणे/ बंद करणे/ काढून घेण्याच्या टप्प्यात कायमस्वरूपी/ तात्पुरता रोजगार. एकूण मनुष्यबळ. • प्रकल्प खर्च: विद्यमान किमतीच्या पातळीवर प्रकल्पाचा एकूण खर्च (लाख रुपयांमध्ये) • मान्यता आणि अंमलबजावणीसाठी प्रस्तावित सूची. • ईआयए उद्दिष्टाची माहिती देणाऱ्या व्यवहार्यता चित्राची रचनात्मक सादरीकरणे. • अर्ज-२ नुसार क्षेत्राशी संबंधित तपशील.
३.	पर्यावरणाचे तपशील	<ul style="list-style-type: none"> • अभ्यास क्षेत्र, कालावधी, पायाभूत अभ्यासाची व्याप्ती ज्यात घटक आणि पद्धतींचा समावेश आहे. • प्रकल्पपूर्व किंवा विस्तारपूर्व पर्यावरणात्मक स्थितीचा तपशील. उदा. गोळा केलेल्या पायाभूत माहितीचा तपशील. • पायाभूत माहितीचा सारांश • सर्व पर्यावरणात्मक घटकांचे पायाभूत नकाशे.
४.	अपेक्षित पर्यावरणात्मक प्रभाव आणि उपशमन उपाययोजना	<ul style="list-style-type: none"> • प्रकल्पाचे स्थान, संभाव्य अपघात, प्रकल्पाची रचना, प्रकल्पाचे बांधकाम, नियमित कार्यान्वयन, अंतिमरित्या बंद करणे किंवा पूर्ण झालेल्या प्रकल्पाचे पुनर्वसन यांच्यामुळे संशोधित करण्यात आलेल्या पर्यावरणात्मक प्रभावाचे तपशील. • सांडपाणी व्यवस्थापन (बांधकाम/ उभारणी/ प्रारंभ/ आस्थापना टप्प्यात/ थांबवणे/ बंद करणे/ काढून घेण्याच्या टप्प्यात)- प्रकार किंवा स्रोत, निर्माण झालेल्या सांडपाण्याचे आकारमान, प्रक्रिया क्षमता, प्रक्रियेची पद्धत, पुनश्चक्रण किंवा पुनर्वापरात प्रक्रिया केलेल्या पाण्याचे आकारमान, निचरा केलेल्या पाण्याचे आकारमान, विल्हेवाटीची पद्धत, प्रस्तावित केलेले असल्यास शून्य द्रव निचरा साध्य केल्याचे तपशील. • घनकचरा व्यवस्थापन (बांधकाम/ स्थापना/ उभारणी / आस्थापना टप्प्यात/ थांबवणे/ बंद करणे/ काढून घेण्याच्या टप्प्यात)- प्रकार किंवा स्रोत, निर्माण झालेल्या घनकचऱ्याचे आकारमान, प्रक्रिया क्षमता, प्रक्रियेची पद्धत, पुनर्वापर किंवा पुनश्चक्रणात प्रक्रिया केलेल्या घनकचऱ्याचे आकारमान, विल्हेवाट लावलेल्या घनकचऱ्याचे आकारमान, विल्हेवाटीची पद्धत. • दुष्परिणाम कमी करण्यासाठी आणि/ किंवा दूर करण्यासाठी शोधण्यात आलेल्या उपाययोजना. • हरित पट्टा विकास आराखडा.
५.	पर्यायांचे विश्लेषण (तंत्रज्ञान आणि स्थान)	<ul style="list-style-type: none"> • तंत्रज्ञान आणि स्थानाच्या संदर्भात पर्याय • तांत्रिक अपयशाच्या धोक्यासाठी नवीन आणि न तपासलेल्या तंत्रज्ञानाचे मूल्यमापन. • प्रत्येक पर्यायाचे तपशील • प्रत्येक पर्यायाच्या गंभीर दुष्परिणामांचा सारांश • प्रत्येक पर्यायासाठी प्रस्तावित उपशमन उपाययोजना • पर्यायाची निवड त्याच्या कारणमीमांसेसह
६.	पर्यावरण	<ul style="list-style-type: none"> • उपशमन उपाययोजनांच्या प्रभावीपणाच्या निरीक्षणाचे तांत्रिक घटक (मोजणी पद्धती,

	निरीक्षण कार्यक्रम	निरीक्षणाची वारंवारता, निरीक्षणाची स्थाने, निरीक्षण माहितीचे विश्लेषण, निरीक्षण केलेल्या माहितीच्या सूचीची नोंद, आपत्कालीन प्रक्रिया, तपशीलवार आर्थिक अंदाजपत्रक, खरेदीची सूची इत्यादी.)
७.	अतिरिक्त अभ्यास	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक सल्ल्याचे तपशील, जनसुनावणीची सूचना, पर्यवेक्षण, सुनावणीच्या प्रक्रियेवर अध्यक्षस्थान, प्रकल्पाच्या पर्यावरणीय घटकात एक मोठा वाटा असलेल्या व्यक्तींकडून लेखी स्वरूपात आलेले अभिप्राय, सुनावणी आणि प्रकल्प प्रवर्तकांकडून जनसुनावणीच्या दरम्यान आलेल्या समस्यांबाबत दिलेली वचने कालाधारित कृती आराखड्यासह आणि कोष्टक स्वरूपात आर्थिक तरतुदीसह. धोका आणि भीती ओळख, मूल्यमापन आणि व्यवस्थापन, आपत्कालीन सुसज्जता योजना आणि आपत्ती व्यवस्थापन योजनेसह. सामाजिक आघात मूल्यांकन, सामाजिक गरजेचे मूल्यमापन आणि व्यवस्थापन. पुनर्वसन आणि पुनर्वसाहत असल्यास, गावांची संख्या, घरांची संख्या, प्रकल्पामुळे विस्थापित कुटुंबांची संख्या, प्रकल्पबाधित कुटुंबांची संख्या, पुनर्वसन आणि पुनर्स्थापनेसाठी वितरित केलेला निधी, पुनर्वसन आणि पुनर्स्थापनेची स्थिती (पूर्ण केले/ प्रगतीपथावर/ अद्याप सुरू झाले नाही), कृती आराखडे, अंमलबजावणी वेळापत्रक, अंदाजपत्रकीय तरतूद इत्यादी. प्रकल्प सीआरझेड किंवा आयसीआरझेडमध्ये स्थित असल्यास अर्ज-२ अंतर्गत आवश्यक असल्यानुसार तपशील.
८.	प्रकल्पाचे फायदे	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक साधनसुविधांमध्ये सुधारणा. सामाजिक साधनसुविधांमध्ये सुधारणा कॉर्पोरेट पर्यावरणीय उत्तरदायित्व (सीईआर)- सीईआरअंतर्गत प्रस्तावित केलेली कार्ये जी जनसुनावणीदरम्यान किंवा सामाजिक गरज मूल्यमापनादरम्यान उद्भवलेल्या समस्यांवर आधारित आहेत, कालाधारित कृती आराखडा, आर्थिक तरतूद. रोजगार क्षमता- कौशल्याधारित, निमकौशल्याधारित आणि अकुशल. इतर टिकाऊ फायदे.
९.	पर्यावरण खर्च फायदा विश्लेषण	<ul style="list-style-type: none"> स्कोपिंगच्या टप्प्यावर शिफारस केलेली असल्यास.
१०.	ईएमपी	<ul style="list-style-type: none"> ईआयए अहवाल/ ईएमपीच्या मान्यतेनंतर उपशमन उपाययोजनांची अंमलबजावणी झाली आहे आणि त्यांच्या परिणामकारकतेवर लक्ष देण्यात आलेले आहे यांची खात्री करण्यासाठी प्रशासकीय घटकांचे तपशील. सर्वोच्च व्यवस्थापनाकडून मान्यताप्राप्त केलेले कंपनीचे 'पर्यावरण धोरण'. पर्यावरण व्यवस्थापन विभाग/ कक्षाची संघटनात्मक रचना. अपूर्तता/ काटछाट असल्यास त्याची संचालक मंडळाकडे नोंद करण्याची यंत्रणा, नोंदणीची कालाधारित वारंवारता, अपूर्तता किंवा अंशतः पूर्तता नोंदवली गेल्यास आणि असल्यास बंद करण्यासाठी आदर्श कार्यान्वयन प्रक्रिया.(एसओपी)

११.	<p>सारांश आणि निष्कर्ष (यात ईआयए अहवालाचा सारांश समाविष्ट असेल आणि त्याचा वापर कार्यकारी सारांशासाठी केला जाऊ शकेल.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • प्रकल्पाचा तपशील • प्रकल्प पूर्व किंवा पूर्व विस्तार परिस्थिती (पायाभूत परिस्थिती) • अपेक्षित पर्यावरणात्मक प्रभाव • उपशमन उपाययोजना • पर्यावरणात्मक निरीक्षण कार्यक्रम • अतिरिक्त अभ्यास • प्रकल्पाचे फायदे • पर्यावरण व्यवस्थापन आराखडा • प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वांगीण कारणमीमांसा • गंभीर दुष्परिणामांचे उपशमन कसे केले जाईल याचे स्पष्टीकरण
१२.	<p>सहभागी सल्लागारांची घोषणा</p>	<ul style="list-style-type: none"> • सहभागी असलेल्या अधिमान्यताप्राप्त ईआयए सल्लागार संस्थेचे नाव त्यांची थोडक्यात माहिती आणि देण्यात आलेल्या सेवेच्या स्वरूपासह. • अधिमान्यतेचे तपशील. • ईआयए बनवण्यात सहभागी असलेल्या ईआयए समन्वयकाचे आणि कार्यरत क्षेत्र तत्र(ज्ञां)चे तपशील. • जोडपत्र XIII नुसार ईआयए बनवण्यात सहभागी असलेल्या ईआयए समन्वयकाची आणि कार्यरत क्षेत्र तत्र(ज्ञां)ची घोषणा.

नोंद:

१. सर्व दस्तऐवजांना योग्य अनुक्रमणिका, पानांना क्रमांकासह देण्यात यावी.
२. माहिती गोळा करण्याचा कालावधी/ तारीख स्पष्टपणे दर्शवण्यात यावी.
३. प्रादेशिक भाषांमधील सर्व साहित्याचे अधिकृत इंग्रजी भाषांतर देण्यात यावे.

जोडपत्र- XI

(कलम १३ आणि १६ पाहा)

पर्यावरणात्मक व्यवस्थापन अहवालाची सामान्य रचना

अनु क्र.	ईआयए रचना	घटक
१.	प्रस्तावना	<ul style="list-style-type: none"> अहवालाचे उद्दिष्ट प्रकल्प प्रवर्तकाचे तपशील: प्रकल्पाचे नाव कंपनीचे किंवा संस्था किंवा आस्थापना किंवा संघटना किंवा विश्वस्त किंवा संयुक्त विद्यम किंवा विशेष उद्दिष्ट वाहनाचे नाव, नोंदणीकृत पत्ता, कंपनीचा कायदेशीर दर्जा, संयुक्त विद्यम असल्यास इत्यादी. प्रकल्पाचे स्थान: भूखंड/ न.भू/ खसरा क्रमांक, गाव, तहसील, जिल्हा, राज्य, पिनकोड, प्रकल्प/ उपक्रमाच्या स्थानाचे अक्षांश आणि रेखांश, सर्व्हे ऑफ इंडिया टोपो शीट क्रमांक, टोपो शीटची प्रत, एमएसएलवर कमाल उंची, केएमएल नस्ती, प्रकल्प स्थानापासून अभ्यास क्षेत्राच्या सीमारेषेत सर्वोच्च पूर पातळीचे (एचएफएल) अंतर, सेस्मिक पट्टा, जवळचे रेल्वेस्थानक, जवळच्या रेल्वे स्थानकापासून अंतर (किमीमध्ये), जवळचा विमानतळ, जवळच्या विमानतळापासूनचे अंतर (किमीमध्ये), जवळचे गाव/ शहर/ जिल्हा मुख्यालय (स्पष्ट करा), जवळचे गाव/ शहर/ जिल्हा मुख्यालयापासून अंतर(किमीमध्ये), ग्रामपंचायती, जिल्हा परिषद, महानगरपालिका, स्थानिक संस्था (संपूर्ण पोस्टाचा पत्ता पिनकोड आणि दूरध्वनी क्रमांक यांच्यासह) इत्यादी. सामान्यतः स्थान, विशिष्ट स्थान, प्रकल्पाच्या सीमारेषा दर्शवणारे नकाशे आणि प्रकल्प स्थानाचा अभिन्यास प्रकल्पाचे स्वरूप, आकारमान, श्रेणी यांचा थोडक्यात तपशील. प्रकल्पाचे देशासाठी, प्रदेशासाठी पर्यावरणात्मक, सामाजिक आणि आर्थिक संदर्भातील महत्त्व. प्रकल्पाचा थोडक्यात इतिहास त्यामध्ये पूर्व पर्यावरण मंजूरी/संमती चा समावेश असेल.
२	प्रकल्प तपशील	<ul style="list-style-type: none"> प्रकल्पाचा प्रकार प्रकल्पाची गरज प्रकल्पाची किंवा प्रकल्पासाठी आवश्यक असलेल्या संबंधित उपक्रमांसाठी कार्यान्वयनाचे आकारमान किंवा व्याप्ती. तंत्रज्ञान आणि प्रक्रियांची महिती ज्यात रचनात्मक आराखडा/ प्रवाह तक्ता असेल जो प्रकल्पाचा अभिन्यास, घटक इत्यादी दाखवेल. आवश्यक असलेला कच्चा माल आणि इंधन त्याचे अंदाजित आकारमान, संभाव्य स्रोत, आर्थिक उत्पादन(नां)चे विपणन क्षेत्र, कच्च्या मालाच्या वाहतुकीचे माध्यम, अंतिम उत्पादन.

		<ul style="list-style-type: none"> • स्रोतांचा पुरेपूर वापर/ पुनर्चक्रण प्रकल्पात काहीही टाकाऊ निर्माण होणार असल्यास, त्याची थोडक्यात रूपरेषा देण्यात यावी. • पाण्याच्या उपलब्धतेचे तपशील, ऊर्जा / विजेची गरज आणि स्रोत देण्यात यावेत. • विविध उपक्रमांसाठी भूखंडाची गरज, भूखंडाची मालकी, भूखंड मालकीची स्थिती इत्यादी. • निर्माण झालेल्या कचऱ्याचे आकारमान (द्रव आणि घन) आणि त्यांच्या व्यवस्थापन/ विल्हेवाटीसाठी योजना. • ईआयए उद्दिष्टाची माहिती देणाऱ्या व्यवहार्यता चित्राची रचनात्मक सादरीकरणे. • मान्यता आणि अंमलबजावणीसाठी प्रस्तावित सूची
३.	प्रस्तावित उपशमन उपाययोजना	<ul style="list-style-type: none"> • प्रकल्पामुळे अपेक्षित पर्यावरण प्रभावाचे तपशील. • हरितपट्टा विकास आराखड्यासह संबंधित उपशमन उपाययोजना.
४.	पर्यावरणात्मक निरीक्षण कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> • उपशमन उपाययोजनांच्या परिणामकारकतेसह निरीक्षणाचे तांत्रिक घटक (मोजणी पद्धती, वारंवारता, स्थान, माहितीचे विश्लेषण, माहितीचे वेळापत्रक, आपत्कालीन प्रक्रिया, तपशीलवार अर्थसंकल्पीय तरतूद आणि खरेदीचे वेळापत्रक.)
५.	प्रकल्पाचे फायदे	<ul style="list-style-type: none"> • कॉर्पोरेट पर्यावरण उत्तरदायित्व- सीईआरअंतर्गत प्रस्तावित कार्ये. • रोजगाराची क्षमता- कौशल्यपूर्ण, निमकौशल्यपूर्ण आणि अकुशल. • इतर टिकाऊ फायदे.

जोडपत्र- XII

(कलम ११ पाहा)

पूर्व-व्यवहार्यता अहवाल दस्तऐवजाची सामान्य रचना

अनु क्र.	पीएफआर रचना	घटक
१.	कार्यकारी सारांश	<ul style="list-style-type: none"> प्रकल्प प्रवर्तकाच्या तपशीलाचा थोडक्यात सारांश, प्रकल्पाचे स्थान, प्रकल्पाचा थोडक्यात इतिहास आधुनिकीकरण/ उत्पादन मिश्रणात बदल/ प्रक्रियेत बदल असल्यास त्याच्या पूर्व पर्यावरण मंजूरी / संमती यांच्यासह, कार्यान्वयनाचे आकारमान आणि व्याप्ती, तंत्रज्ञान आणि प्रक्रियेचे तपशील, कच्च्या मालाची आवश्यकता, पाणी आणि विजेची आवश्यकता, प्रकल्प स्थानाची पर्यावरणात्मक संवेदनशीलता, पर्यावरण आघात मूल्यांकन, उपशमन उपाययोजना, निरीक्षण इत्यादी.
२.	प्रकल्पाची प्रस्तावना/ पार्श्वभूमीची माहिती	<ul style="list-style-type: none"> प्रकल्प आणि प्रकल्प प्रवर्तकाची ओळख. खाण प्रकल्प असल्यास खाण भाडेपट्ट्याची प्रत/ इरादापत्र देण्यात यावे. प्रकल्पाच्या स्वरूपाचा थोडक्यात तपशील. प्रकल्पाची गरज आणि देश आणि/ किंवा प्रदेशाला त्याचे महत्त्व. मागणी पुरवठ्यातील दरी आयात विरुद्ध देशांतर्गत उत्पादन. निर्यातीची शक्यता देशांतर्गत/ निर्यात बाजारपेठा प्रकल्पामुळे रोजगार निर्मिती (प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष)
३.	प्रकल्पाचा तपशील	<ul style="list-style-type: none"> प्रकल्पाचा प्रकार त्याच्याशी जोडलेले किंवा आपसात अवलंबून असलेल्या प्रकल्पांसह, असल्यास. स्थान (सामान्य स्थान, विशिष्ट स्थान आणि प्रकल्प सीमारेषा आणि प्रकल्प स्थान अभिन्यास दर्शवणारा नकाशा) त्याच्या समन्वयासह. पर्यायी स्थानांचे तपशील आणि प्रस्तावित स्थान निवडण्याचा पाया, विशेषतः पर्यावरणात्मक विचार यांच्यावर भर देण्यात यावा. कार्यान्वयनाचे आकारमान किंवा व्याप्ती. प्रक्रिया तपशीलासह प्रकल्पाची माहिती (रचनात्मक आलेख/ प्रवाह तक्ता ज्यात प्रकल्पाचा अभिन्यास, प्रकल्पाचे घटक इत्यादी दर्शवण्यात आले आहेत ते देण्यात यावे.) आवश्यक असलेला कच्चा माल त्याच्या अंदाजित आकारमानासह, संभाव्य स्रोत, आर्थिक उत्पादनांचे बाजारपेठीय क्षेत्र, कच्चा मालाच्या वाहतुकीचे माध्यम आणि अंतिम उत्पादन. स्रोतांचा पुरेपूर वापर/ पुनर्चक्रण आणि प्रकल्पात टाकाऊ वस्तूंचा अंदाज असल्यास

		<p>थोडक्यात रूपरेषा द्यावी.</p> <ul style="list-style-type: none"> जलस्रोताची उपलब्धता, ऊर्जा/ विजेची गरज आणि स्रोत देण्यात यावा. निर्माण होणाऱ्या कचऱ्याचे आकारमान (द्रव आणि घन) आणि त्यांचे व्यवस्थापन/ विल्हेवाटीसाठी योजना. ईआयए उद्दिष्टाची माहिती देणारे व्यवहार्यता चित्रणाची रचनात्मक सादरीकरणे.
४.	प्रकल्प स्थानाचे विश्लेषण	<ul style="list-style-type: none"> जोडणी भूखंडाचे स्वरूप, भूवापर आणि भूखंडाची मालकी स्वाभाविक रचना विद्यमान भूवापराची पद्धत (कृषी, विगर कृषी, वन, पाणथळ जागा (सीआरझेड किंवा आयसीआरझेडअंतर्गत क्षेत्रासह), प्रकल्पाच्या परिघापासून ते वने, जैवसंवेदनशील क्षेत्रांच्या परिघापर्यंत, पाणथळ जागांपर्यंतचे (नदीच्या एचएफएलपासूनचे अंतर) अंतर, सीआरझेड किंवा आयसीआरझेड. अधिसूचित औद्योगिक क्षेत्राबाबत, राजपत्राच्या अधिसूचनेची प्रत देण्यात यावी. विद्यमान साधनसुविधा. मृदेचे वर्गीकरण. दुय्यम स्रोतांकडून हवामानाची माहिती. उपलब्ध असलेली सामाजिक साधनसुविधा.
५.	नियोजनाचे तपशील	<ul style="list-style-type: none"> नियोजन संकल्पना (उद्योग, सुविधा, वाहतुकीचे प्रकार इत्यादी.) शहर आणि देश. लोकसंख्येचा अंदाज भूवापराचे नियोजन (हरित पट्ट्यासह तपशील इत्यादी.) दळणवळणाच्या मागणीचे मूल्यमापन (भौतिक आणि सामाजिक) सुविधा/ साधने.
६.	प्रस्तावित दळणवळण	<ul style="list-style-type: none"> औद्योगिक क्षेत्र (प्रक्रिया क्षेत्र) निवासी क्षेत्र (विगर प्रक्रिया क्षेत्र) हरित पट्टा सामाजिक साधने. जोडणी (वाहतूक आणि वाहने रस्ते/ रेल्वे, मेट्रो, जलमार्ग, इत्यादी.) पिण्याच्या पाण्याचे व्यवस्थापन. औद्योगिक कचऱ्याचे व्यवस्थापन. घनकचरा व्यवस्थापन. विजेची गरज आणि पुरवठा/ स्रोत.
७.	पुनर्वसन आणि पुनर्वसाहत (आरअँडआर) योजना	<ul style="list-style-type: none"> सदर प्रकल्पबाधितांसंदर्भात धोरण अंगीकारण्यात यावे (केंद्र/ राज्य) ज्यात घरातून विस्थापित झालेले आणि भूमीहीन मजुरांचा समावेश असेल. (थोडक्यात रूपरेषा देण्यात यावी.)

८.	प्रकल्पाचे वेळापत्रक आणि खर्चाचा अंदाज	<ul style="list-style-type: none"> • बांधकामाला प्रारंभ करण्यासाठी संभाव्य तारीख आणि पूर्ण करण्याची संभाव्य तारीख (प्रकल्पासाठी वेळेचे वेळापत्रक देण्यात यावे.) • अंदाजित प्रकल्प खर्च प्रकल्पाच्या आर्थिक सुयोग्यतेच्या संदर्भातील विश्लेषणासह.
१०.	प्रस्तावाचे विश्लेषण (अंतिम शिफारशी)	<ul style="list-style-type: none"> • आर्थिक आणि सामाजिक फायदे, स्थानिक लोकसंख्येला, त्या क्षेत्रात आदिवासी जनता असल्यास त्यांच्यासह फायद्यांवर विशेष भर देऊन.

जोडपत्र -XIII

अधिमान्यताप्राप्त ईआयए सल्लागार आस्थापनेच्या घोषणेसाठी नमुना

१. अधिमान्यताप्राप्त ईआयए सल्लागार आस्थापनेचे नाव.
२. अधिमान्यताप्राप्त ईआयए सल्लागार आस्थापनेचा पत्ता.
३. अधिमान्यता क्रमांक.
४. अधिमान्यतेचे क्षेत्र
५. अधिमान्यतेची श्रेणी (श्रेणी ए साठी पात्र/श्रेणी बी साठी पात्र)
६. अधिमान्यतेची वैधता (अधिमान्यता ज्या तारखेपर्यंत वैध आहे, ती तारीख)
७. ईआयए समन्वयकाचे नाव:
८. ईआयए अहवालासाठी सहभागाचा कालावधी:
९. ईआयए समन्वयकाची सही आणि तारीख:
१०. ईआयए अहवालात सहभागी असलेल्या कार्यरत क्षेत्र तज्ञांचे तपशील.

अनु क्र.	कार्यरत क्षेत्र	एफएई चे नाव	एफएईची माहिती/ सहभाग (ईआयए अहवालासोबत आंतर संदर्भ)	सही आणि दिनांक
१.	वायू प्रदूषण निरीक्षण, प्रतिबंध आणि नियंत्रण			
२.	हवामानशास्त्र, वायू दर्जा नमुनाकरण आणि भाकीत			
३.	वायू प्रदूषण निरीक्षण, प्रतिबंध आणि नियंत्रण			
४.	पर्यावरणशास्त्र आणि जैववैविध्यता			
५.	आवाज आणि कंपने			
६.	सामाजिक- आर्थिक			
७.	जलशास्त्र, भूजल आणि जलसंवर्धन			
८.	भूगर्भशास्त्र			
९.	मृदा संवर्धन			
१०.	भूवापर			
११.	धोका मूल्यमापन आणि संकटाचे व्यवस्थापन			
१२.	इतर (स्पष्ट करा)			

अधिमान्यताप्राप्त ईआयए सल्लागार संस्थेकडून घोषणापत्र

मी..... याद्वारे याची खात्री देत आहे की उक्तनिर्देशित तज्ञांनी मेसर्स..... यांच्या प्रकल्प शीर्षक..... साठी ईआयए अहवाल तयार केला आहे. मी याचीही खात्री देत आहे की, सदर निवेदनात काहीही दिशाभूल करणारी माहिती दिली असल्यास मी त्याला पूर्णपणे उत्तरदायी असेन.

सही आणि दिनांक:

नाव:

पद:

अधिमान्यताप्राप्त ईआयए सल्लागार संस्थेचे नाव.

जोडपत्र- XIV

पूर्व पर्यावरण मंजूरीसाठी किंवा पूर्व पर्यावरण परवानगीसाठी अर्जांच्या प्रक्रियेचे रचनात्मक सादरीकरण

परिवेशमध्ये अर्ज		
मंत्रालय: श्रेणी 'ए१' आणि श्रेणी 'बी१' संदर्भातील प्रस्ताव (सामान्य अटी आकर्षित करणारा)	एसईआयएए किंवा यूटीईएए: श्रेणी 'बी१' (सामान्य अटी आकर्षित न करणारा) संदर्भातील प्रस्ताव आणि श्रेणी 'बी२'	
तज्ञ मूल्यमापन समिती	एसईएसी किंवा यूटीईएसी: श्रेणी 'बी१' (सामान्य अटी आकर्षित न करणारा) संदर्भातील प्रस्ताव आणि श्रेणी 'बी२' प्रकल्प ज्यांना सूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मूल्यमापन समितीसमोर ठेवणे आवश्यक आहे.	डीईएसी: २ हेक्टरपेक्षा अधिक आणि ५ हेक्टरपर्यंत खाण भाडेपट्टा क्षेत्रात 'लघु खनिजांच्या' खाणकामासंदर्भातील प्रस्ताव
मूल्यमापन आणि शिफारशी	मूल्यमापन आणि शिफारस	मूल्यमापन आणि शिफारस
		एसईआयएए किंवा यूटीईएएकडून ऑनलाइन माध्यमातून प्रस्ताव स्वीकारणे: श्रेणी 'बी२' मधील प्रकल्पांवर पूर्व-ईपी प्रदान करण्याबाबत निर्णय घेणार.
मंत्रालय पूर्व-ईसी जारी करण्याचा निर्णय घेणार		एसईआयएए किंवा यूटीईआयएए पूर्व-ईसी जारी करण्याबाबत निर्णय घेणार.
पूर्व ईसी/ ईपी परिवेशमध्ये प्रदान किंवा नकार		

जोडपत्र XV

उल्लंघनाच्या प्रकरणांबाबत काम करण्यासाठी रचनात्मक सादरीकरण

प्रकल्प प्रवर्तकांनी (स्वतःहून) सादर केलेल्या / प्राधिकार्यांनी नोंदवलेल्या उल्लंघन अर्जाची दखल			
ईएसी/ एसईएसी/ यूटीईएसीकडून प्रकल्पाचे बांधकाम किंवा अंमलबजावणी अशा ठिकाणी केली आहे जे विद्यमान कायद्यांतर्गत अनुज्ञेय आहे किंवा विस्तार करण्यात आला आहे आणि तो पर्यावरण निकषांची पूर्तता करून शाश्वत पद्धतीने पुरेशा पर्यावरणीय सुरक्षा बाबींसह पुढे चालवता येईल या दृष्टीकोनातून मूल्यमापन			
पडताळणी सकारात्मक असल्यास			पडताळणी नकारात्मक असल्यास
राज्य सरकार/ एसपीसीबीला ईपीएच्या कलम १९ अंतर्गत कारवाई करण्याची विनंती	नुकसानाचे मूल्यमापन आणि इतर समस्यांसाठी विशिष्ट टीओआर (आवश्यकता असल्यास) आदर्श टीओआरसोबत.		१. प्रकल्प बंद करण्याची शिफारस केली जाईल. २. दुरुस्तीसाठीच्या निर्देशांसह कायद्यांतर्गत इतर कारवाई.
राज्य सरकार/ एसपीसीबीकडून ईपीएच्या कलम १९ अंतर्गत कारवाई	ईआयए अहवाल तयार करणे नुकसानाच्या मूल्यमापनासोबत आणि सीपीसीबीने नियत केलेल्या निकषांनुसार उपशमन उपाययोजनांसह.		
	सदर अधिसूचनेच्या उतारा १४च्या तरतुदीनुसार सार्वजनिक सल्ला.		पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६ अंतर्गत राज्य सरकार किंवा यूटी प्रशासन किंवा एसपीसीबी किंवा यूटीपीसीसीकडून कारवाईला सुरुवात.
	सदर अधिसूचनेच्या उतारा १५च्या तरतुदीनुसार ईएसी/ एसईएसी/ यूटीईएसीकडून मूल्यमापन		
	दुरुस्ती योजनेसाठी बँक हमी		
	उल्लंघन प्रकल्पासाठी ईसी प्रदान किंवा नाकारणे.		नाकारल्याच्या स्थितीत-

यांनी अपलोड केले: भारत सरकार प्रेसच्या छपाई विभाग, रिंग रोड, मायापुरी, नवी दिल्ली- ११००६४
आणि यांनी प्रकाशित केले- प्रकाशनाचे नियंत्रक, दिल्ली ११००५४.

आलोक कुमार